AD „KOMUNALAC“ BIJELJINA
B I J E LJ I N A

I Z V J E Š T A J O P O S L O V A NJ U
ZA 2020. GODINU

Bijeljina, maj 2021. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU 2
1.1. Osnivanje i registracija 2
1.2. Osnovni identifikacioni podaci 2
1.3. Akcije i akcionari Društva 4
1.4. Djelatnost Društva 4
1.6. Organi upravljanja 8
1.7. Organizacija Društva 8
2. OSNOVA ZA IZRADU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTVA 10
3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I PROCJENA 11
3.1 Nematerijalna ulaganja 11
3.2 Nekretnine, postrojenja i oprema 12
3.3 Dugoročni finansijski plasmani 14
3.4 Zalihe 14
3.5 Kratkoročna potraživanja i plasmani 15
3.6 Greške iz prethodnog perioda 16
3.7 Priznavanje prihoda 16
3.8 Priznavanje rashoda 16
3.9 Finansijske obaveze 16
3.10 Dugoročna rezervisanja 17
4. REZULTAT POSLOVANJA DRUŠTVA 18
PROIZVODNO - TEHNOLOŠKI SEKTOR 18
1. Služba komunalnih usluga 18
1.1 Prikupljanje i odvoženje otpada 18
1.2 Održavanje javno-prometnih površina 22
1.3 Usluge specijalnim komunalnim vozilima 24
2. Služba održavanja gradskog zelenila 27
3. Služba za organizaciju pijačnih usluga 27
SEKTOR EKONOMSKO - FINANSIJSKIH, PRAVNIH I OPŠTIH POSLOVA 29
1. Služba za pravne, kadrovske i opšte poslove 29
2. Služba ishrane radnika 29
3. Služba za finansijske i računovodstvene poslove 30
3.1 Prihodi 30
3.2 Rashodi 37
3.3 Neto dobitak 47
3.4 Neto dobitak u Poreskom bilansu 48
3.5 Rezultat poslovanja po službama Društva 49
3.6 Izvještaj nezavisnog revizora 54
ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA DRUŠTVA 58
1. ANALIZA FINANSIJSKE RAVNOTEŽE 58
2. ANALIZA ZADUŽENOSTI 60
IMOVINSKI POLOŽAJ DRUŠTVA 64
PRINOSNI POLOŽAJ PREDUZEĆA 67
ZAKLJUČAK 71
MJERE ZA UNAPREĐENJE POSLOVANJA 72

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

1.1. Osnivanje i registracija

Osnovno javno državno preduzeće (OJDP) ***"Komunalac" Bijeljina,*** Ulica Miloša Crnjanskog broj: 7. osnovano je Odlukom Skupštine opštine Bijeljina 05.06.1995. godine, broj 01-022-8/95 izdvajanjem iz tada postojećeg ***KRO "4. juli" Bijeljina.***

Preduzeće je kao akcionarsko društvo „Komunalac“ Bijeljina sa sjedištem u Bijeljini, Ul. Miloša Crnjanskog broj: 7. (u daljem tekstu Društvo) upisano u sudski registar pravnih lica kod Osnovnog suda u Bijeljini, Rješenjem broj registarskog uloška registarskog suda: 1-121, oznaka i broj upisnika suda: Fi-254/05 od 07.09.2005. godine.

Istim rješenjem upisana je i promjena svojine državnog kapitala ODP „Komunalac“ sa p.o. Bijeljina, kada je preduzeće promjenilo i oblik organizaovanja u akcionarskao društvo "Komunalac" Bijeljina, sa postojećom adresom, shodno odredbama „*Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima*“ („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 24/98, 62/02, 38/03 i 65/03) i „*Zakona o javnim preduzećima"* ("Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 75/04, 78/11) kao i promjena oblika organizovanja od državnog preduzeća u akcionarsko društvo.

Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj: 059-0-Reg-17-000 352 od 12.04.2017. godine upisana je promjena statusa lica ovlašćenog za zastupanje, a na osnovu Odluke Nadzornog odbora broj: 2059/2017 od 24.03.2017. godine, pa je kao lice ovlašćeno za zastupanje upisan: ***Milenko Vićanović, diplomirani inženjer elektrotehnike iz Bijeljine.***

Nadzorni odbor AD „Komunalac“ Bijeljina je Odlukom o razrješenju funkcije direktora AD „Komunalac“ Bijeljina, broj: 4543/2020 od 10.07.2020. godine sa iste razrješio Milenka Vićanovića, zaključno sa 20.07.2020. godine.

Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj: 059-0-Reg-20-001 470 od 21.07.2020. godine upisana je promjena statusa lica ovlašćenog za zastupanje, a na osnovu Odluke Nadzornog odbora broj: 4544/2020 od 10.07.2020. godine, pa je kao lice ovlašćeno za zastupanje upisan: ***Diko Cvijetinović, diplomirani ekonomista iz Bijeljine.***

1.2. Osnovni identifikacioni podaci

Prema raspoloživoj dokumentaciji skraćeni naziv Društva je:

AD „Komunalac“ sa p.o. Bijeljina,
Ulica Miloša Crnjanskog broj: 7.

Matični broj Društva: ***1028421*** (prema Rješenju o registraciji: ***MBS 1-121***)

Obavještenjem o razvrstavanju poslovnog subjekta po djelatnostima Republičkog zavoda za statistiku broj: 8193 od 28.06.2013. godine Društvo je razvrstano kao:

- Oblik organizovanja: Akcionarsko društvo - 03
- Oblik svojine: Dva ili više oblika svojine – 4

- Sjedište: 76300 Bijeljina, Miloša Crnjanskog 7.
- Opština/Grad: Bijeljina – 10057,
- Osnovna djelatnost: Prikupljanje neopasnog otpada – 38.11

Istim Obavještenjem izvršeno je i razvrstavanje Poslovnih jedinica, a vrsta promjene je usklađivanje sa zakonom i promjena ostalih podataka.

U pravnom prometu sa trećim licima Društvo istupa bez ograničenja, a za svoje obaveze odgovara cjelokupnom imovinom kojom raspolaže. Osnivači odgovaraju do visine uloženih sredstava. Svoje finansijsko poslovanje Društvo obavlja preko transakcionih računa i to:

- 555-001-00000700-03..... Nova banka a.d. Bijeljina
- 554-001-00000055-13 ..... Naša banka a.d. Bijeljina
- 551-030-00000425-40..... Komercijalna banka
- 567-343-10000007-48..... Sberbank a.d. Banja Luka
- 562-003-81253484-23..... NLB banka a.d. Banja Luka
- 552-000-18238004-65…….. Addiko bank a.d.

Devizno poslovanje Društvo obavlja se preko deviznih računa i to:

- 554-780-0003360-111..... Naša banka a.d. Bijeljina (EUR)
- 554-780-0003360-111..... Naša banka a.d. Bijeljina (USD)

Poreska uprava Ministarstva finansija Republike Srpske izdala je Potvrdu o registraciji poreskog obveznika broj: 453/01 od 20.09.2005. godine i dodijelila broj:

4400305650008

Uvjerenjem Uprave za indirektno oporezivanje broj: 04/1-UPRJ/1-3545-2/07 od 05.07.2007. godine dodijeljen je indentifikacioni broj:

400305650008

Komisija za hartije od vrijednosti Republike Srpske upisala je svojim Rješenjem broj: 01-03-PE-2515/05 od 20.09.2005. godine Društvo u registar emitenata sa podacima:

- ***oznaka i registarski broj emitenta 04-693-101/05***

Sa Centralnim registrom hartija od vrijednosti AD Banja Luka zaključen je Ugovor o registraciji hartija od vrijednosti broj: 01-04-7354/05 od 03.10.2005. godine, kojim se regulišu međusobni odnosi iz osnova vođenja računa emitenta i čuvanja nematerijalizovanih hartija od vrijednosti. Rješenjem o registraciji hartija od vrijednosti Centralnog registra hartija od vrijednosti, broj: 06-32/05 od 04.11.2005. godine izvršena je registracija hartija od vrijednosti emitenta „Komunalac“ a.d. Bijeljina.

Banjalučka berza a.d. Banja Luka donijela je Rješenje broj: 08-2534/2005 od 07.11.2005. godine o uvrštavanjau hartija od vrijednosti na slobodno berzansko tržište.

Sve navedene aktivnosti u periodu od upisa usklađivale su se i usaglašavale u skladu sa izmjenjenim okolnostima.

1.3. Akcije i akcionari Društva

Statutom Društva - prečišćeni tekst od 10.08.2011. godine (čan 17.) definisano je da osnovni kapital Društva iznosi 3.748.014 KM i predstavlja zbir nominalnih vrijednosti akcija Društva *koje su akcionari stekli u postupku vlasničke transformacije*.

Ukupan broj akcija (broj računa kod Centralnog registra je: 15904617) iznosi 3.748.014 komada, nominalne vrijednosti po jednoj akciji 1,00 KM, odnosno, ukupno u nominalnom iznosu 3.748.014,00 KM. Na osnovu Rješenja o registraciji hartija od vrijednosti broj: 06-32/05 (prva emisija), upisano je 2.559.403 akcija, zatim po Rješenju 01-UP-031-1318/06 od 18.04.2006. godine upisana je 101.571 obična akcija (druga emisija) i po Rješenju broj: 01-UP-031-2300/06 od 30.06.2006. godine upisano je 1.087.040 akcija (treća emisija).

Centralni registar hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka dostavio je Izvještaj – knjigu akcionara, od 31.12.2020. godine sa podacima o vlasnicima hartija od vrijednosti na taj dan. Prema ovom Izvještaju, oznaka HOV je: KMBJ-R-A. Sve akcije su sa pravom glasa. Pojedinačno posmatrano, najznačajniji akcionari su:

Naziv akcionara	*Tekući period*		*Prethodni period*	
	Nominalni iznos	***% učešće***	***Nominalni iznos***	***% učešće***
Grad Bijeljina	2.436.256	65,001251%	2.436.256	65,001251%
„Oktan promet“ d.o.o.	1.118.745	29,849008%	1.118.745	29,849008%
Stanković Mihailo	70.820	1,889534%	70.820	1,889534%
Ostali akcionari	122.193	3,260207%	122.193	3,260207%
Ukupno	**3.748.014**	**100,00%**	**3.748.014**	**100,00%**

Značajni akcionari (prva tri) na dan 31.12.2020. godine raspolažu sa 96,739793% akcija Društva, i sve akcije su sa pravom glasa. Preostali akcionari raspolažu sa 3,260207% akcija. U tekućem periodu nije bilo promjene podataka.

1.4. Djelatnost Društva

Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Bijeljini broj: 059-0-Reg-11-000 646 od 13.12.2011. godine upisano je usklađivanje djelatnosti, prema kome je upisana djelatnost Društva:

- 01.30 - Gajenje sadnog materijala i ukrasnog bilja,
- 37.00 - Kanalizacija
- 38.11 - Prikupljanje neopasnog otpada,
- 38.12 - Prikupljanje opasnog otpada,
- 38.21- Obrada i odlaganje neopasnog otpada,
- 38.22 - Obrada i odlaganje opasnog otpada,
- 38.32 - Recillaža (prerada) razvrstanih materijala,
- 39.00 - Djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine i ostale usluge upravljanja otpadom,
- 41.10 - Organizacija izvođenja projekta za zgrade,

- 45.20 - Održavanje i popravka motornih vozila,
- 45.32 - Trgovina na malo dijelovima i priborom za motorna vozila,
- 46.22 - Trgovina na veliko cvijećem i sadnicama (rastinjem),
- 47.76 - Trgovina na malo cvijećem, sadnicama, sjemenjem, đubrivom, kućnim ljubimcima i hranom za kućne ljubimce u specijalizovanim prodavnicama,
- 47.81 - Trgovina na malo hranom, pićem i duvanskim proizvodima na tezgama i pijacama,
- 47.82 - Trgovina na malo tekstilom, odjećom i obućom na tezgama i pijacama,
- 47.89 - Trgovina na malo ostalom robom na tezgama i pijacama,
- 49.41 - Drumski prevoz robe,
- 68.10 - Kupovina i prodaja sopstvenih nekretnina,
- 68.20 - Iznajmljivanje i poslovanje sopstvenim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (lizing),
- 81.29 - Ostale djelatnosti čišćenja,
- 81.30 - Uslužne djelatnosti uređenja i održavanja zelenih površina,
- 96.03 - Pogrebne i pripadajuće djelatnosti.

Istim Rješenjem upisano je da Društvo u spoljnotrgovinskom prometu može da obavlja sve djelatnosti upisane u sudski registar kao u unutrašnjem prometu.

1.5. Normativna osnova organizovanja

Na osnovu člana 181. i 442. *Zakona o privrednim društvima* ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 127/08, 58/09, 100/11) Zakona o javnim preduzećime ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 75/04, 78/11) Skupština akcionara ***a.d. "Komunalac" Bijeljina***, je na sjednici održanoj dana 10.08.2011. godine usvojila „*Statut akcionarskog društva „Komunalac“ Bijeljina – prečišćeni tekst“* kojim se definiše:

- pravna forma, firma, sjedište i matični broj Društva,
- pravni promet, zastupanje, predstavljanje i potpisivanje Društva,
- djelatnost Društva (makro organizacija i unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta),
- organizacija društva,
- osnovni kapital, način uplate akcija, nominalna vrijednost, vrsta i kalsa izdatih akcija,
- povećanje i smanjenje osnovnog kapitala Društva,
- rezerve Društva,
- raspolaganje imovinom velike vrijednosti,
- upravljanje Društvom,
- sukobi interesa,
- etički kodeks,
- plan poslovanja,
- računovodstvo i revizijski standardi,
- odbor za reviziju,
- odjeljenje za internu revizju,
- javne nabavke,
- raspodjela dobiti i snošenje gubitka,
- nedopuštene aktivnosti,
- ograničene aktivnosti,
- način promjene oblika Društva,

- vrijeme na koje se Društvo osniva i prestanak Društva,
- zaštita životne sredine,
- učešće zaposlenih u upravljanju Društvom,
- poslovna tajna,
- opšti akti Društva i
- druga pitanja od značaja za rad Društva u skladu sa Zakonom.

Statutom je predviđeno (član 109. – 110.) da se opštim aktima Društva smatraju: Statut, pravilnici, poslovnici, smjernice, uputstva i odluke kojima se na opšti način utvrđuju određena pitanja.

Opšti akti moraju biti usklađeni sa Statutom, a sva ostala pojedinačna akta usaglašena sa opštim aktima Društva.

Za regulisanje pojedinih pitanja u Društvu su doneseni Pravilnici, kao što je:

- Poslovnik o radu Skupštine akcionara AD „Komunalac“ Bijeljina, broj: 1988/2005 od 16.06.2005. godine,
- Etički kodeks ponašanja zaposlenih i drugih lica izabranih u organe AD „Komunalac“ Bijeljina, broj: 1989/2005 od 16.06.2005. godine,
- Poslovnik o radu Odbora za reviziju, broj: 2044/05 od 23.06.2005. godine,
- Osnovna načela rada interne revizije, broj 2080IR/05, jun 2005. godine (nije uveden u knjigu protokola AD „Komunalac“ Bijeljina ,
- Smjernice o postupku organa i stručnih službi u vršenju nabavke roba, usluga i radova u AD „Komunalac“ Bijeljina broj 2081/05 od 27.06.2005. godine,
- Poslovnik o radu Nadzornog odbora, broj: 2084/2005 od 27.06.2005. godine,
- Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti, broj 2087/05 od 27.06.2005. godine,
- Pravilnik o zaštiti od požara, broj 812/2019 od 08.02.2020. godine,
- Pravilnik o civilnoj zaštiti, broj 2429/05 od 05.08.2005. godine,
- Pravilnik o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi, broj 2431/05 od 05.08.2005. godine,
- Standardi upravljanja, broj 1366/2006 od 09.05.2006. godine,
- Pravilnik o načinu i uslovima sprovođenja fizičkog obezbjeđenja objekta, broj 2120-1/07 od 27.06.2007. godine,
- Smjernice za rad direktora i izvršnih direktora AD „Komunalac“ Bijeljina, broj: 2122-1/2007 od 27.06.2007. godine,
- Pravilnik o uslovima i postupku ostvarivanja prava na stipendiju, broj: 3980/2017 od 02.11.2007. godine,
- Procedure rukovanja gotovim novcem, broj 4246-1/08 od 23.12.2008. godine,
- Pravilnik o zaštiti na radu, broj 1478/09 od 06.04.2009. godine,
- Pravilnik o internoj reviziji, broj: 4672/2009 od 28.12.2009. godine,
- Pravilnik o naknadi troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka s posla, broj: 1745-1/2011 od 23.05.2011. godine,
- „Prve izmjene Pravilnika o naknadi troškovi prevoza kod dolaska na posao i povratka s posla AD „Komunalac“ Bijeljina, broj: 1745-1/2011 od 23.05.2011. godine“ broj: 3240/2011 od 23.09.2011. godine,
- Kodeks profesionalne etike za interne revizore u Društvu – Etički kodeks, broj: 2960/2015 od 05.05.2015. godine,

- Povelja o internoj reviziji, broj: 2961/2015 od 05.05.2015. godine,
- Pravilnik o javnim nabavkama roba, usluga i radova u AD „Komunalac“ Bijeljina, broj: 3187/2015 od 12.05.2015. godine,
- Pravilnik o postupku direktnog sporazuma u javnim nabavkama, broj 3188/2015 od 12.05.2015. godine,
- Pravilnik o pijačnom redu, broj 348/2016 od 01.02.2016. godine,
- Pravilnik o kancelarijskom i arhivskom poslovanju, broj 2650/2016 od 08.07.2016. godine,
- Pravilnik o procedurama za izvršenje nabavki roba, usluga i radova 4659/2017 od 30.06.2017. godine,
- Pravilnik o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza broj 8709/2017 od 15.12.2017. godine,
- Pravilnik o procedurama za praćenje naplate potraživanja, ispravku vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja i otpis nenaplativih potraživanja broj 8710/2017 od 15.12.2017. godine,
- Pravilnik o provođenju Zakona o zaštiti ličnih podataka u Akcionarskom društvu „Komunalac“ Bijeljina broj 8711/2017 od 15.12.2017. godine,
- Plan sigurnosti ličnih podataka u Akcionarskom društvu „Komunalac“ Bijeljina broj 8712/2017 od 15.12.2017. godine,
- Pravilnik o načinu pružanja usluga i rješavanja prigovora i reklamacija korisnika komunalne usluge prikupljanja i odvoženja komunalnog otpada broj 131/2018 od 04.01.2018. godine,
- Pravilnik o korištenju telefona u Akcionarskom društvu „Komunalac“ Bijeljina broj 131/2018 od 04.01.2018. godine,
- Uputstvo o postupanju sa prijavama korupcije i obezbjeđenje zaštite lica koja prijavljuju korupciju broj: 3953-1/2018 od 22.05.2018. godine,
- Pravilnik o računovodstvu, broj: 810/2019 od 08.02.2019. godine,
- Pravilnik o računovodstvenim politikama broj: 811/2019 od 08.02.2019.godine,
- Plan održavanja higijene objekta (restorana), broj 3529/2019 od 21.05.2019. godine,
- Program osposobljavanja radnika za bezbjedan i zdrav rad, broj: 4050/2019 od 07.06.2019. godine,
- Pravilnik o službenim putovanjima za zaposlene u AD „Komunalac“ Bijeljina broj 5209/2019 od 17.07.2019. godine,
- Pravilnik o utvrđivanju minimuma procesa rada za vrijeme štrajka u AD „Komunalac“ Bijeljina, broj 6860/2019 od 26.09.2019. godine,
- Pravilnik o radu Akcionarskog društva „Komunalac“ Bijeljina broj 8354/2019 od 15.11.2019. godine,
- Odluka o utvrđivanju blagajničkog maksimuma, broj: 9422-2/2019 od 30.12.2019. godine,
- Program prikupljanja i odvoženja komunalnog otpada iz stambenih, poslovnih i drugih objekata na teritoriji Grada Bijeljina za 2020. godinu, broj: 297/2020 od 21.01.2020. godine,
- Studija rizika za 2020. godinu, broj: 1651/2020 od 03.03.2020. godine,
- Plan rada interne revizije za 2020. godinu, broj: 1652/2020 od 03.03.2020. godine,
- Povelja interne revizije, broj: 1910/2020 od 09.03.2020. godine,
- Kodeks profesionalne etike za interne revizore u Društvu (etički kodeks), broj: 1909/2020 od 09.03.2020. godine,

- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta broj: 3855/2020 od 11.06.2020. godine,
- Tabelarni pregled utvrđenih koeficijenata po radnim mjestima broj: 4722/2020 od 17.07.2020. godine,
- Pravilnik o korištenju elektronske pošte u akcionarskom društvu „Komunalac“ Bijeljina, broj: 6223/2020 od 25.09.2020. godine i
- Pravilnik o trošenju sredstava za reprezentaciju u AD „Komunalac“ Bijeljina, broj: 6224/2020 od 25.09.2020. godine.

Značajan dio pitanja reguliše se pojedinačnim odlukama direktora Društva u skladu sa njegovim nadležnostima u funkciji organizovanja i izvršavanja registrovane djelatnosti i njihov pregled može biti ilustrativnog karaktera (odluke, uputstva i sl.).

1.6. Organi upravljanja

Društvom upravljaju vlasnici akcija, odnosno predstavnici vlasnika, srazmjerno broju akcija, izuzev u slučajevima predviđenim zakonom i statutom. Organi upravljanja (član 31. Statuta) Društva su:

1. Skupština akcionara, kao organ vlasnika kapitala,
2. Nadzorni odbor Društva, kao organ nadzora nad radom Uprave društva i
3. Uprava Društva (menadžment) koju čine direktor i dva izvršna direktora.

Statutom Društva definisane su nadležnosti pojedinačno za svaki od navedenih organa Društva.

Prema Odluci o imenovanju članova Nadzornog odbora koju je donijela Skupština akcionara, članovi Nadzornog odbora su:

a) Ispred akcijskog kapitala Opštine Bijeljina:

1. Goran Marković,
2. Dragana Čojić,
3. Milorad Marić.

b) Ispred „Oktan promet“ d.o.o. Bijeljina:

1. Vojin Mitrović,
2. Zoran Pribišić - do 22.12.2020. godine (podnio ostavku sa 22.12.2020. godine).

1.7. Organizacija Društva

Statutom Društva definisana je organizacija Društva, prema kojim odredbama mikro organizaciju Društva čini:

1. Uprava Društva,
2. Sektor za ekonomsko – finansijske, pravne i opšte poslove,
3. Proizvodno tehnološki sektor, i
4. Odjeljenje za internu reviziju.

Upravu Društva čine:
1. Direktor Društva,
2. Izvršni direktori za :
   - ekonomsko finansijske pravne i opšte poslove,
   - proizvodno tehnološke poslove.

Sektor za ekonomsko finansijske, pravne i opšte poslove čine:
1. Služba za finansijske i računovodstvene poslove,
2. Služba za pravne, kadrovske i opšte poslove,
3. Služba ishrane radnika.

Proizvodno tehnološki sektor čine:
1. Služba komunalnih usluga,
2. Služba za organizaciju pijačnih usluga,
3. Služba održavanja gradskog zelenila,

Odjeljenje za internu reviziju čine:
1. Direktor odjeljenja,
2. Interni revizor.

1.8. Zaposleni i kadrovska struktura

Prema podacima iz Bilansa uspjeha za posmatrani period Društvo je iskazalo prosječan broj zaposlenih kako slijedi:

Godina / Osnov obračuna	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Prosječan broj zaposlenih u periodu na osnovu sati rada	135	134,66	143,08	147,96	159,56	152,20	152,92	161,60	163,58	166,50	173,84
Prosječan broj zaposlenih u periodu na osnovu stanja na kraju mjeseca	135	134,58	143,34	148,33	159,67	152,50	153	161,75	163,83	166,33	176,67

Na kraju prethodne godine u **radnom odnosu na neodređeno**, u a.d. „Komunalac“ Bijeljina, zaposlen je 141 radnik. U 2020. godini u radni odnos na neodređeno primljeno je 22 radnika, dok je za 8 radnika prestao radni odnos na neodređeno, jer su stekli uslove za penziju, a 3 radnika na neodređeno su dala otkaz. Na kraju izvještajnog perioda u radnom odnosu na neodređeno evidentirana su 152 radnika.

U toku 2020. godine značajan broj radnika zasnovao je radni odnos po osnovu **ugovora o radu na određeno**, tako da je na dan 31.12.2020. godine u radnom odnosu na određeno evidentirano 33 radnika. Na dan 31.12.2020. godine u Društvu je zaposleno 185 radnika, dok je u prethodnoj godini evidentirano 173 radnika, a u 2018. godini 162 radnika.

2. OSNOVA ZA IZRADU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTVA

Finansijski izvještaji AD „Komunalac“ Bijeljina sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI)/Računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

Finansijski izvještaji AD „Komunalac“ Bijeljina su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti osim za naknadna vrednovanja sa usvojenim računovodstvenim politikama, koje predstavljaju sastavni dio ovih Napomena.

Iznosi prezentovani u Finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim markama (KM), koja predstavlja funkcionalnu valutu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj.

Priloženi Finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu MRS odnosno MSFI do 2018. godine, koji su prevedeni. Promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojeni Standardi i tumačenja, izdati nakon 1. januara 2018. godine, nisu objavljeni i zvanično usvojeni u Republici Srpskoj i saglasno tome nisu primjenjeni u sastavljanju priloženih Finansijskih izvještaja.

AD „Komunalac“ Bijeljina je za Finansijske izvještaje za 2020. godinu prvi put primjenilo MSFI 9 – Finansijski instrumenti.

Prva primjena navedenog standarda imala je za posljedicu promjenu računovodstvenih politika i materijalno značajan efekat na finansijske izvještaje AD „Komunalac“ Bijeljina.

Implementacija navedenog standarda obavljena je retroaktivno sa kumulativnim učinkom izvorne primjene standarda kao usklađivanja početnog salda na datum prve primjene standarda.

MSFI 9 – Finansijski instrumenti zamjenio je MRS 39 – Finansijski instrumenti. Klasifikacija finansijskih instrumenata vrši se na osnovu poslovnog modela za upravljanje finansijskom imovinom i ugovorenih karakteristika novčanih tokova. Primjena ovog standarda uz obavezu objelodanjivanja imala je i značajan uticaj na rezultat poslovanja Društva.

Za izradu finansijskih izvještaja za 2020. godinu aktivirani su sljedeći Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI):

- MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja,
- MRS 2 – Zalihe,
- MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine,
- MRS 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške,
- MRS 10 – Događaji poslije izvještajnog perioda,
- MRS 12 – Porez na dobitak,
- MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema,
- MRS 19 – Primanja zaposlenih,
- MRS 20 – Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i objelodanjivanje državne pomoći,
- MRS 21 – Efekti promjena deviznih kurseva,
- MRS 24 – Objelodanjivanja povezanih strana,
- MRS 32 – Finansijski instrumenti,
- MRS 33 – Zarada po akciji,
- MRS 34 – Periodično finansijsko izvještavanje,
- MRS 36 – Umanjenje vrijednosti imovine,
- MRS 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva,
- MRS 38 – Nematerijalna imovina,
- MRS 39 – Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje,
- MRS 40 – Investicione nekretnine.

- MSFI 1 – Prva primjena međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja,
- MSFI 2 – Plaćanja na osnovu akcija,
- MSFI 3 – Poslovne kombinacije,
- MSFI 4 – Ugovori o osiguranju,
- MSFI 5 – Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja,
- MSFI 7 – Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja,
- MSFI 9 – Finansijski instrumenti,
- MSFI 13 – Odmjeravanje fer vrijednosti,
- MSFI 14 – Regulisana vremenska razgraničenja,
- MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima.

U primjeni i sprovođenju poslovne politike Društvo je primjenjivalo opšta akta, kao što su:

a) Statut Društva,
b) Poslovnik o radu Nadzornog odbora,
c) Pravilnik o radu,
d) Pravilnik o računovodstvu,
e) Pravilnik o računovodstvenim politikama,
f) Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,
g) Pravilnik o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I PROCJENA

3.1 Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su prava i druga neopipljiva sredstva koja pravno lice koristi u isporuci usluga, nad kojim Društvo ima kontrolu i od kojeg se očekuju buduće ekonomske koristi.

Nematerijalna ulaganja čine:

- ulaganje u koncesije,
- ulaganje u razvoj novih proizvoda i unapređenje postojećih,
- ulaganje u naučno-tehnička znanja,
- ulaganja u nabavku licenci ili sticanje prava na intelektualnoj svojini
- ulaganja u istraživanje tržišta.

Mjerenje prilikom i nakon početnog priznavanja dugoročne nematerijalne imovine će se vršiti metodom nabavne vrijednosti.

Nematerijalna stalna sredstva se amortizuju na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe, odnosno na osnovu procjene priticanja ekonomskih koristi po osnovu njihovog korištenja.

Vijek trajanja sredstva se procjenjuje prilikom svake nabavke.

Amortizacija nematerijalnih sredstava se vrši linearnom metodom.

Za nematerijalna sredstva čiji je vijek trajanja nemoguće utvrditi, obavezno se vrši testiranje sredstva na umanjenje, upoređivanjem njegovog nadoknadivog i knjigovodstvenog iznosa.

Testiranje na umanjenje se vrši najmanje na svaki dan bilansa stanja.

3.2 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema su sredstva koja pravno lice drži za korištenje u isporuci usluga, iznajmljivanje drugima ili za administrativne i druge svrhe, za koje je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane s tim sredstvom priticati u pravno lice i da se nabavna vrijednost/cijena koštanja tog sredstva može pouzdano odmjeriti.

Sredstvo će biti priznato kao nekretnina, postrojenje i oprema i kada se zna da to sredstvo neće direktno povećavati buduće ekonomske koristi, ali je nabavka tog sredstva neophodna da bi se dobile ekonomske koristi od drugih sredstava.

U opremu svrstavaju se i rezervni dijelovi kada se isti koriste uz opremu i kada se očekuje da će njihova upotreba biti duža od jedne godine.

Nekretnine, postrojenja i oprema se početno vrednuju i iskazuju po trošku nabavke.

Trošak nabavke nekretnine, postrojenja i opreme sačinjavaju:

- fakturna vrijednost dobavljača,
- troškovi prevoza, uključujući i vlastiti prevoz,
- troškovi pripreme mjesta,
- troškovi špeditera, ako se stalno sredstvo nabavlja iz inostranstva,
- uvozne dažbine (carine i dr.),
- nepovratni porezi i druge dažbine,
- troškovi montaže i naknade stručnjacima (arhitekte, inžinjeri i sl.),
- troškovi utovara, pretovara, istovara i sl.,
- interni troškovi,
- ostali troškovi direktno i isključivo vezani za dovođenje sredstava u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

U trošak nabavke nekretnine, postrojenja i opreme se uračunavaju i troškovi pozajmljivanja vezani za nabavku konkretnog sredstva, do momenta dovođenja sredstava u stanje za upotrebu.

Sredstva koja se izrađuju u sopstvenoj režiji vrednuju se po cijeni koštanja, pod uslovom da nije veća od neto prodajne vrijednosti.

Početno iskazivanje nekretnine, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrijednosti/cijeni koštanja dok se naknadni izdaci, prema opštem principu priznavanja, definisanom u paragrafu 7. MRS 16, naknadna ulaganja u stavku nekretnina, postrojenja i opreme, mogu kapitalizovati, odnosno uključiti u knjigovodstvenu vrijednost sredstva, ako i samo ako:

- je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa naknadnim ulaganjima priticati u pravno lice; i
- se nabavna vrijednost/cijena koštanja naknadnih ulaganja može pouzdano odmjeriti.

Troškovi svakodnevnog održavanja nekretnina, postrojenja i opreme se ne kapitalizuju, već predstavljaju rashod perioda.

Izuzetno, novougrađeni rezervni dijelovi i ulaganje u sredstvo se može kapitalizovati ukoliko će takvo ulaganje:

- produžiti korisni vijek upotrebe sredstva,
- povećati njegov kapacitet,
- dogradnja dijelova značajno poboljšati kvalitet usluga, i
- značiti usvajanje novih poslovnih usluga koje omogućuje značajno smanjenje prethodno procijenjenih troškova.

S obzirom da zamjena rezervnog dijela dovodi do promjene knjigovodstvene (sadašnje) vrijednosti sredstva, potrebno je preispitati procjenjeni korisni vijek upotrebe sredstva, jer od njega zavisi obračun amortizacije.

Naknadno vrednovanje sredstva se vrši prema modelu revalorizacije.

Prema modelu revalorizacije, nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti, nekretnine, postrojenja i opreme čija se fer vrijednost može pouzdano odmjeriti, obuhvataju se po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja njihovu fer vrijednost na datum revalorizacije, umanjenu za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti.

Osnovni principi prilikom primjene politike revalorizacije su:

- fer vrijednost zemljišta i zgrada utvrđuje se procjenom, koju vrše stručno osposobljeni procjenjivači, na bazi tržišnih dokaza;
- fer vrijednost postrojenja i opreme vrše stručno osposobljeni procjenjivači ili zaposlena stručna lica u Društvu, koja imenuje direktor odlukom;
- učestalost revalorizovanja zavisi od promjena fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme koje se procjenjuju;
- kada se knjigovodstvena vrijednost povećava, kao rezultat revalorizacije, to povećanje se evidentira kao revalorizaciona rezerva;
- kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji usled revalorizacije, to smanjenje treba priznati kao rashod. Međutim, smanjenje treba direktno knjižiti na teret revalorizacionih rezervi, do iznosa postojeće revalorizacione rezerve koji se odnosi na to sredstvo;
- pozitivni i negativni efekti procjene različitih stavki sredstva ne mogu se međusobno prebijati, već se odvojeno evidentiraju;
- u okviru računa revalorizacionih rezervi preduzeće je dužno da obezbijedi analitiku revalorizacionih rezervi.

Cjelokupna revalorizaciona rezerva, formirana za konkretno sredstvo se može prenijeti na neraspoređenu dobit prilikom prodaje, rashodovanja ili otuđenja tog sredstva.

Korištenjem sredstva u preduzeću, iznos realizovane revalorizacione rezerve koja može da se prenese na neraspoređenu dobit, čini razlika između amortizacije zasnovane na iskazanom revalorizovanom iznosu sredstva i amortizacije zasnovane na prvobitnoj nabavnoj vrijednosti/cijeni koštanja sredstva.

Amortizacija se obračunava za stavke nekretnine, postrojenja i opreme koji su priznati kao stalno sredstvo i koji imaju ograničen vijek upotrebe.

Amortizacija se ne obračunava za sredstvo, koje je klasifikovano kao sredstvo koje se drži za prodaju ili dok čini dio raspoložive grupe klasifikovane kao grupa koja se drži za prodaju.

Amortizacioni period počinje od momenta kada je sredstvo raspoloživo za korišćenje, što znači da obračunu amortizacije ne podliježu nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi.

Za dan početka obračuna amortizacije primjenjuje se slijedeće pravilo:

- ako je sredstvo stavljeno u upotrebu od 01. do 15. u mjesecu, obračun amortizacije počinje od prvog dana tog mjeseca;
- ako je sredstvo stavljeno u upotrebu u periodu od 16. do kraja mjeseca, obračun amortizacije počinje od prvog dana narednog mjeseca.

Amortizacija se vrši sve do isknjižavanja, čak iako se u nekom periodu sredstvo ne koristi, osim ako nije potpuno amortizovano.

Obračun amortizacije prestaje kada je sredstvo otuđeno na bilo koji način, kada je u potpunosti otpisano i kada je reklasifikovano kao stalno sredstvo namjenjeno prodaji, u skladu sa MSFI 5.

Korisni vijek upotrebe utvrđuje se procjenom. Procjena korisnog vijeka upotrebe sredstva vrši se na osnovu profesionalnog prosuđivanja na osnovu iskustva preduzeća sa sličnim sredstvima u prethodnom periodu i isključivo zavisi od poslovne politike preduzeća sa nabavkom i trošenjem konkretnih sredstava.

Prilikom obračuna amortizacije primjenjuje se proporcionalni (linearni) metod obračuna amortizacije, što znači da se koristi jedna utvrđena stopa tokom cijelog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstva.

Stopa amortizacije izračunava se na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe koji je izražen brojem godina, na sledeći način:

$$\text{Godišnja stopa amortizacije} = \frac{100(\%)}{\text{broj godina}}$$

Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme obračunati prema linearnom metodu obuhvataju se na računu 540 - Troškovi amortizacije, u korist ogovarajućih analitičkih računa ispravke vrijednosti nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava u okviru grupe računa 01 i 02.

3.3 Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročne finansijske plasmane Društva čini:
- učešće u kapitalu drugih pravnih lica,
- dugoročne hartije od vrijednosti,
- dugoročni krediti, i
- ostali dugoročni plasmani.

Početna procjena se vrši po njihovoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja poštenu nadoknadu koja je data za njih dok se naknadno priznavanje vrši po fer vrijednosti.

3.4 Zalihe

U domenu politike zaliha materijala spada:
- utvrđivanje politike nabavne vrijednosti zaliha,
- definisanje cijena po kojima se vode zalihe,
- metod obračuna vrijednosti izlaza zaliha,
- eliminisanje skrivenih gubitaka u zalihama.

Zalihe Društva predstavljaju sredstva koja se troše u procesu proizvodnje ili realizacije usluga a to su zalihe:
- osnovnog i pomoćnog materijala,
- rezervni dijelova,
- auto-guma,
- sitnog inventara u upotrebi.

Zalihe osnovnog i pomoćnog materijala iskazuju se po nabavnoj vrijednosti u skladu sa MRS 2-zalihe.

Nabavnu vrijednost materijala čini:
- fakturna vrijednost dobavljača umanjena za sve popuste,
- carine i poreske dažbine,
- troškovi prevoza, osiguranja i špediterske usluge,
- drugi troškovi koji su nastali do dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i sadašnje stanje.

Obračun izlaza utroška zaliha materijala vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene koja se stalno i automatski izračunava.

Zalihe rezervnih dijelova i auto guma se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvata fakturnu cijenu dobavljača uvećanu za troškove nabavke. Izdavanje rezervnih dijelova se vrši po prosječnim ponderisanim cijenama i njihov otpis se vrši odmah u istom obračunskom periodu.

Na dan bilansa takođe se vrši poređenje cijena materijala na zalihi sa nabavnim cijenama na tržištu i ako se utvrdi da je cijena materijala na zalihi po kojoj se vodi u knjigovodstvu veća od tržišne cijene na dan bilansa, vrši se smanjenje vrijednosti materijala na teret rashoda.

Stvarima sitnog inventara smatraju se predmeti čiji je vijek upotrebe kraći od jedne godine.

Terećenje troškova prilikom stavljanja sitnog inventara u upotrebu obavlja se metodom jednokratnog otpisa.

Isknjižavanje sitnog inventara se vrši kada je sredstvo rashodovano.

3.5 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja Društva obuhvataju potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu po osnovu prodaje roba i usluga.

Kratkoročna potraživanja iskazuju se po vrijednosti iz originalne fakture. Ako se vrijednost iz fakture iskazuje u stranoj valuti vrši se preračunavanje u izvještajnu valutu po važećem kursu na dan transakcije, a na dan bilansa preračunava se prema važećem kursu a kursne razlike priznaju se kao prihod ili rashod obračunskog perioda.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrijednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospjeća odnosno prodaje do godine dana od dana činidbe odnosno dana bilansa.

Kratkoročni plasmani koji se ne drže radi trgovanja iskazuju se po amortizovanoj vrijednosti ne uzimajući u obzir namjeru Društva da ih drži do dospjeća.

Potraživanja se klasifikuju prema MSFI 9 – Finansijski instrumenti po amortizovanoj vrijednosti. Inicijalno se potraživanja vrednuju po nominalnoj vrijednosti dok se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrijednosti umanjenoj indirektno za očekivane kreditne gubitke, a direktno ako je nemogućnost naplate potraživanja izvjesna i dokumentovana.

Direktan otpis nenaplaćenih potraživanja podrazumijeva da se vrši konačan pojedinačan otpis vrijednosti potraživanja na osnovu vjerodostojnog dokumenta (izgubljen sudski spor, likvidacija dužnika, korekcija po zapisniku o usklađivanju potraživanja koja su u korist dužnika i sl.) na teret rashoda.

Indirektno umanjenje vrijednosti nenaplaćenih potraživanja podrazumijeva ispravku potraživanja na teret rashoda, onda kada se na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka vrši procjena nenaplativosti potraživanja.

Procjenu nenaplativosti potraživanja vrši Uprava Društva na kraju godine, na osnovu objektivnih informacija proizašlih iz ozbiljne analize očekivanih kreditnih gubitaka, zasnovane na podacima iz prethodnih obračunskih perioda, uz razmatranje tekuće privredne situacije.

Indirektno umanjenje potraživanja vršit će se metodom procjenjivanja krajnjeg salda računa ispravke vrijednosti potraživanja, koji indirektno koriguje račun potraživanja na procijenjenu fer vrijednost.

Na kraju godine izračunavaju se očekivani kreditni gubici i knjiže kao rashod i ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca. Sva potraživanja sa materijalno značajnim saldima kupaca se pojedinačno procjenjuju, dok se ostala potraživanja grupišu prema sličnim karakteristikama i grupno procjenjuju, te se knjiže kao rashod po osnovu obezvrijeđenja.

3.6 Greške iz prethodnog perioda

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period i koja, pri tom, ima značajan uticaj na finansijske izvještaje jednog ili više prethodnih perioda, zbog koje se ti, prethodno objelodanjeni finansijski izvještaji ne mogu više smatrati pouzdanim, obuhvata se kao greška iz prethodnog perioda u skladu sa MRS 8-*Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške.*

Greška iz prethodnog perioda ispravlja se tako što se za iznos greške vrši korekcija početnog stanja prenijetog rezultata, odnosno odgovarajuća pozicija bilansa stanja, ako je greška takve prirode da ne utiče na rezultat.

U slučaju iz prethodnog stava, prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja uporedni podaci koji se odnose na godinu u kojoj je greška nastala iskazuju se u prepravljenim iznosima.

Materijalno beznačajne greške priznaju se kao prihod ili kao rashod tekućeg perioda.

Materijalnost greške procjenjuje se u svakom konkretnom slučaju kada je greška otkrivena.

3.7 Priznavanje prihoda

Prihodi Društva obuhvataju svu fakturisanu prodaju izvršenih usluga kao i prihoda od osnovnih sredstava, subvencija, donacija i vraćenih dažbina po osnovu ostvarene prodaje, prihode od aktiviranja učinaka, od doprinosa i članarina kao i drugi prihodi koji su obračunati u knjigovodstvenoj ispravi nezavisno od vremena naplate.

Dobici predstavljaju prihode koji nisu proistekli iz uobičajenih aktivnosti i predstavljaju povećanje ekonomske koristi iz prodaje osnovnih sredstava i po osnovu revalorizacije.

Prihode predstavljaju i ostala primanja po osnovu naplate otpisanih potraživanja, kamata na depozit, kursne razlike i druge finansijske prihode.

3.8 Priznavanje rashoda

Rashodi Društva obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti i gubitke.

Priznavanje rashoda se vrši u zavisnosti od pojedinih vrsta i predstavljaju:

- troškove materijala, goriva i energije koji pokazuju namjeru trošenja,
- neto zarade i naknade zarada, porezi i doprinosi na zarade priznaju se u visini obračunatih iznosa za rad zaposlenih za provedeno vrijeme na poslu i odsustvovanje sa posla na teret Društva,
- troškovi amortizacije se obračunavaju po proporcionalnim stopama koje se utvrđuju na osnovu korisnog vijeka osnovnih sredstava i njihove sadašnje vrijednosti,
- troškovi proizvodnih usluga i nematerijalnih troškova obračunavaju se na osnovu faktura za izvršene usluge i vjerodostojnih dokumenata za pojedine nematerijalne troškove,
- troškovi poreza i doprinosa se priznaju na osnovu izdataka u skladu sa obavezama utvrđenim zakonom,
- troškovi pozajmljivanja nastaju u vezi pozajmica finansijskih sredstava i obuhvataju kamate na dozvoljena prekoračenja na žiro računu i kratkoročne pozajmice, troškove finansijskog lizinga i kursne razlike.

Ovi troškovi se priznaju kao rashod perioda u kome su nastali.

3.9 Finansijske obaveze

Finansijskim obavezama Društva smatraju se:

- dugoročne obaveze-krediti, hartije od vrijednosti i ostale dugoročne obaveze,

- kratkoročne obaveze-kratkoročni krediti, obaveze prema dobavljačima, obaveze za poreze i doprinose, obaveze za plate i doprinose i porez na plate te ostale kratkoročne obaveze (dospjeća u roku do godinu dana, odnosno od dana činidbe, odnosno od dana godišnjeg bilansa).

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja predstavlja ugovornu obavezu u cilju predaje gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom pravnom licu ili razmjene finansijskih instrumenata.

Obaveze se vode po amortizovanoj vrijednosti odnosno početnoj vrijednsoti umanjenoj za otplatu.

3.10 Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restruktuiranja Društva, za pokriće obaveza (pravnih ili stvarnih) nastalih kao rezultat prošlih događaja za koje je vjerovatno da će izazvati odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi radi njihovog izmirivanja i koji se mogu pouzdano procjeniti (npr.sporovi u toku) kao i rezervisanja za izdate garancije i druga jamstva.

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike prate se po vrstama a njihovo smanjenje odnosno ukidanje vrši se u korist prihoda.

Dugoročna rezervisanja se priznaju u slučajevima:

- obaveza nastalih kao rezultat ranijih obaveza;
- obaveza koje se mogu pouzdano procjeniti.

Ukoliko ovi uslovi nisu ispunjeni rezervisanje se ne priznaje a takođe rezervisanje se ne priznaje ni za buduće poslovne gubitke.

Svi ovi troškovi se prate analitički po vrstama i namjeni i prilikom svakog bilansiranja vrši se njihovo preispitivanje.

4. REZULTAT POSLOVANJA DRUŠTVA

U sljedećem tekstu prikazan je rezultat poslovanja Društva u periodu 01.01.-31.12.2020. godine po pojedinim službama, koje posluju u okviru „Proizvodno-tehnološkog sektora“ i „Sektora ekonomsko - finansijskih, pravnih i opštih poslova“.

PROIZVODNO - TEHNOLOŠKI SEKTOR

U okviru „Proizvodno - tehnološkog sektora“ posluju sljedeće službe:

1. Služba komunalnih usluga;
2. Služba održavanja gradskog zelenila;
3. Služba pijačnih usluga.

Izvještaj o poslovanju pojedinih službi u 2020. godini:

1. Služba komunalnih usluga

U službi komunalnih usluga obavljaju se sljedeće vrste poslova:

- odvoz komunalnog otpada,
- prikupljanje ambalažnog otpada (papir, karton, transparentni najlon, mješani ili šareni najlon, staklenu ambalažu, aluminijumske limenke i pet amabalaža),
- održavanje javno - prometnih površina i
- usluge specijalnim komunalnim vozilima.

1.1 Prikupljanje i odvoženje otpada

Prikupljanjem i odvozom čvrstog komunalnog otpada obuhvaćeni su svi korisnici usluga – fizička i pravna lica na području grada Bijeljine i dijelu prigradskih naselja. Prikupljanje i odvoz čvrstog komunalnog otpada se vrši za 32.234 korisnika – fizička lica i 2.137 korisnika – pravna lica.

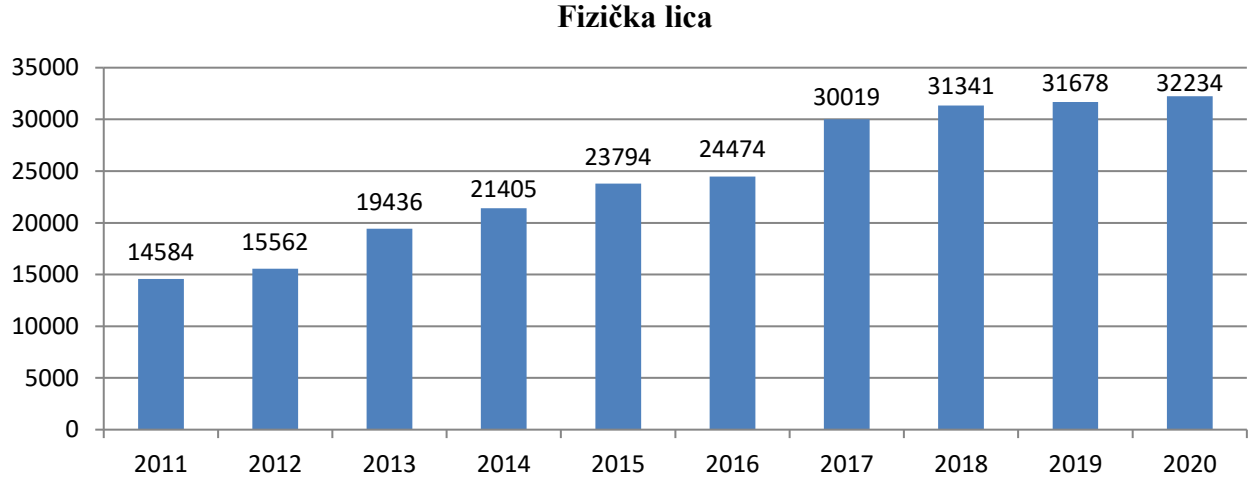

Grafikon 1-1 – Pregled korisnika od kojih se vrši prikupljanje i odvoz čvrstog komunalnog otpada – fizička lica

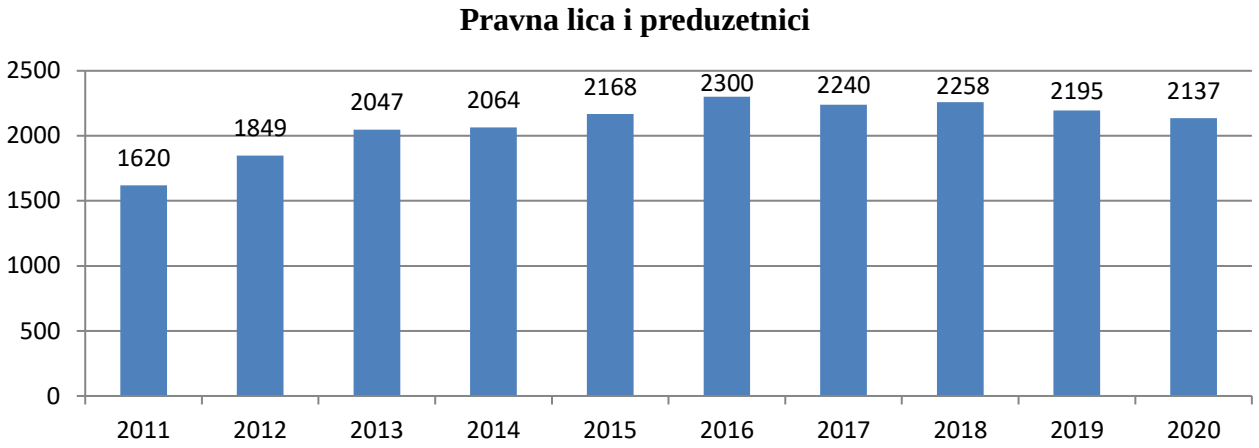

Grafikon 1-2 – Pregled korisnika od kojih se vrši prikupljanje i odvoz čvrstog komunalnog otpada – pravna lica

Cilj Programa prikupljanja i odvoženja čvrstog komunalnog otpada, je da se obezbijede i osiguraju uslovi za:

- blagovremeni odvoz otpada iz stambenih i poslovnih objekata sa teritorije Grada.[1]
- odvoz krupnog otpada, najmanje dva puta godišnje, o čemu se korisnici usluga obavještavaju na podoban način.
- selekciju komunalnog otpada prilikom sakupljanja otpada u posude za otpad koje imaju posebne oznake.
- zabranu stvaranja divljih odlagališta na cijeloj teritoriji Grada Bijeljina, koja predstavljaju otpadne materije odložene na javnoj ili drugoj površini, suprotno zakonu, Odluci o prikupljanju, odvoženju i deponovanju komunalnog otpada i drugim propisima.
- upravljanje otpadom na način kojim se ne ugrožava zdravlje ljudi i životna sredina.
- prevenciju nastajanja otpada, posebno razvojem čistijih tehnologija i racionalnim korišćenjem prirodnih bogatstava, kao i otklanjanje opasnosti od njegovog štetnog dejstva na zdravlje ljudi i životnu sredinu.
- dezinfekciju vozila i kontejnera, koji se koriste za odvoz i prikupljanje otpada, najmanje jednom sedmično a u skladu sa usvojenim „Programom“.

Prikupljanje i odvoženje komunalnog otpada se vrši pet dana u nedelji (ponedeljak-petak).

Kontrola rada ekipa za prikupljanje i odvoženje komunalnog otpada se vrši neposredno od strane reonskih poslovođa.

U određen broj vozila za prevoz otpada instaliran je GPS uređaj, dok će se u toku 2020. godine i u ostala vozila instalirati navedeni uređaj, kako bi se poboljšao sistem kontrole i svele na minimum reklamacije korisnika na kvalitet izvršenih usluga.

Od 15.02.2019. godine u primjeni je novi Cjenovnik usluga deponovanja čvrstog komunalnog otpada, po osnovu kog je cijena deponovanja čvrstog komunalnog otpada uvećana za 25% u odnosu na prethodni period i iznosi 42,735 KM bez PDV-a.

[1] Član 15. stav (1) Odluke o prikupljanju, odvoženju i deponovanju komunalnog otpada („Službeni glasnik Grada Bijeljina“, broj: 05/2013, 22/13, 5/14, 19/15, 16/17 i 12/18).

Značajan dio sredstava se izdvaja za troškove deponovanja čvrstog komunalnog otpada, koji imaju veliko učešće u ukupnim troškovima Društva. Rast cijene usluga deponovanja čvrstog komunalnog otpada prikazan je na grafikonu broj 2-1.

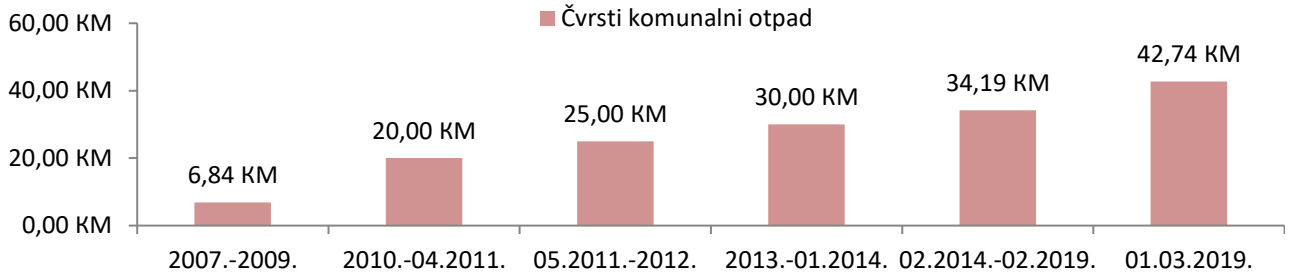

Grafikon broj 2-1 - Kretanje cijene deponovanja čvrstog komunalnog otpada

Cijene usluga prikupljanja i odvoženja komunalnog otpada utvrđene su u „Cjenovniku komunalnih usluga prikupljanja i odvoženja komunalnog otpada za vlasnike i korisnike stambenih prostora“, broj: 9085/2018 od 19.12.2018. godine, i „Cjenovniku komunalnih usluga prikupljanja i odvoženja komunalnog otpada za preduzetnike i pravna lica“, broj: 9086/2018 od 19.12.2018. godine, na koje je Skupština Grada Bijeljina dala saglasnost 05.02.2019. godine. Cjenovnici su u primjeni od 15.02.2019. godine. Cijene usluga prikupljanja i odvoženja komunalnog otpada od 15.02.2019. godine povećane su za 10%, ali su i dalje nedovoljne da pokriju visoke troškove deponovanja čvrstog komunalnog otpada.

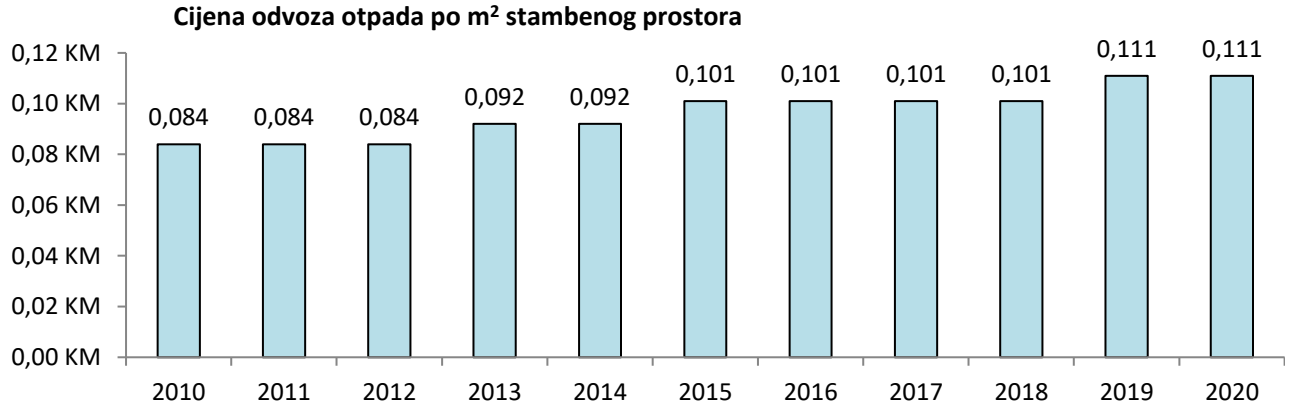

Grafikon broj 2-2 – Kretanje cijene usluga prikupljanja i odvoza čvrstog komunalnog otpada

U 2020. godini na regionalnu deponiju ukupno je deponovano 26.518,29 T otpada, dok je u 2019. godini ukupno deponovano 27.333,50 T otpada. Na grafikonu 3 prikazane su količine deponovanog čvrstog komunalnog otpada po godinama.

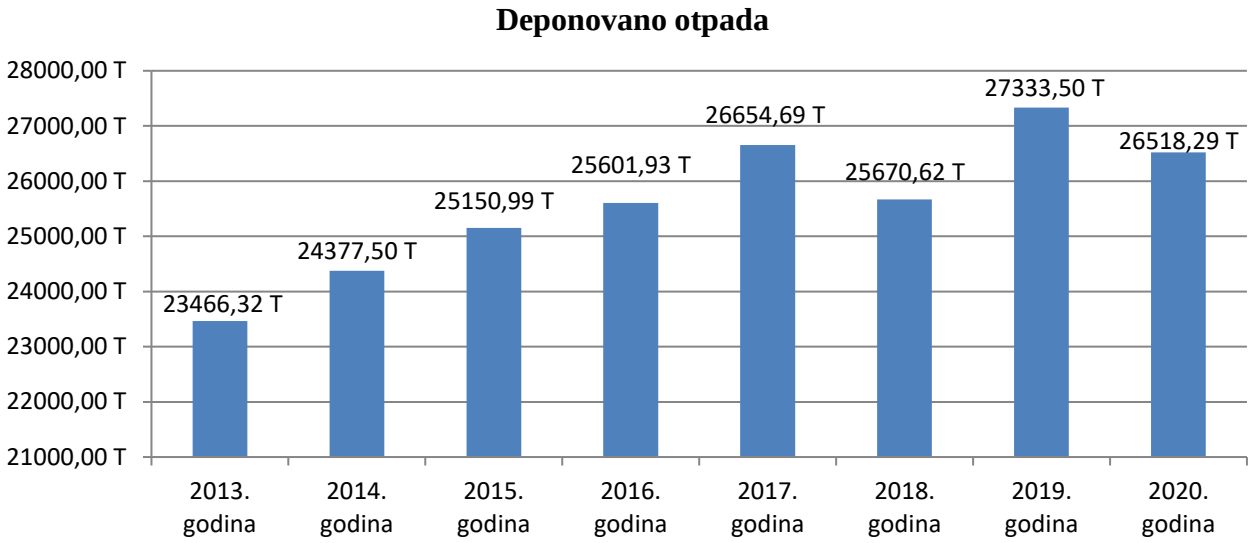

Grafikon 3 - Količine deponovanog čvrstog komunalnog otpada

Na odvoženju čvrstog komunalnog otpada svakodnevno je angažovana sljedeća mehanizacija:

RB	Marka vozila	Registarska oznaka	Tip vozila
1.	Iveco podizač	J69-T-781	150E16K
2.	Iveco smećar	E30-A-603	50C13
3.	Iveco smećar	T34-O-201	Euro.Cargo
4.	Iveco smećar	T18-A-848	9x153x
5.	Mercedes smećar	E17-M-251	18-20
6.	Mercedes podizač	071-J-504	1213/36
7.	Man smećar	E56-T-218	M39
8.	Man smećar	J90-E-610	E63
9.	Mercedes smećar	T90-M-562	957.65
10.	Mercedes smećar	K59-T-024	2227
11.	Volvo smećar	O26-M-670	FS 10
12.	Mercedes smećar	T26-M-023	950.60
13.	Mercedes smećar	091-K-199	950.53
14.	Iveco smećar	M19-A-029	2c3c
15.	Man smećar	J12-K-433	E63
16.	Man smećar	K80-A-537	H05
17.	Mercedes smećar	M04-J-803	950.03

Prikupljanje ambalažnog otpada

AD „Komunalac“ Bijeljina vrši prikupljanje ambalažnog otpada, i to: stakla, bijelog papira, folije, kartona, PET ambalaže i alu limenki i od istog ostvaruje određeni prihod po osnovu prodaje.

	31.12.2020. godina		31.12.2019. godina	
Vrsta ambalažnog otpada	Količina (T)	Prihod (KM)	Količina (T)	Prihod (KM)
Staklo	57,70	3.462,06	142,02	8.305,39
Bijeli papir	18,95	5.654,70	22,24	6.615,90
Karton	61,64	4.442,10	31,12	3.961,51
Prozirna folija	0,00	0,00	2,22	555,00
Šarena folija	0,00	0,00	7,56	302,40
Alu limenke	0,32	320,00	1,20	1.136,00
Pet ambalaža	0,00	0,00	2,16	846,00
Ostali otpad	0,00	1.606,32	0,00	0,00
UKUPNO	**138,61**	**15.485,18**	**208,52**	**21.722,20**

Ukupno ostvareni prihod od prodaje ambalažnog otpada za izvještajni period 2020. godine iznosi 15.485,18 KM, dok je u 2019. godini ostvaren prihod od 21.722,20 KM.

Na grafikonu broj 4 prikazani su uporedni podaci količina prikupljenog ambalažnog otpada.

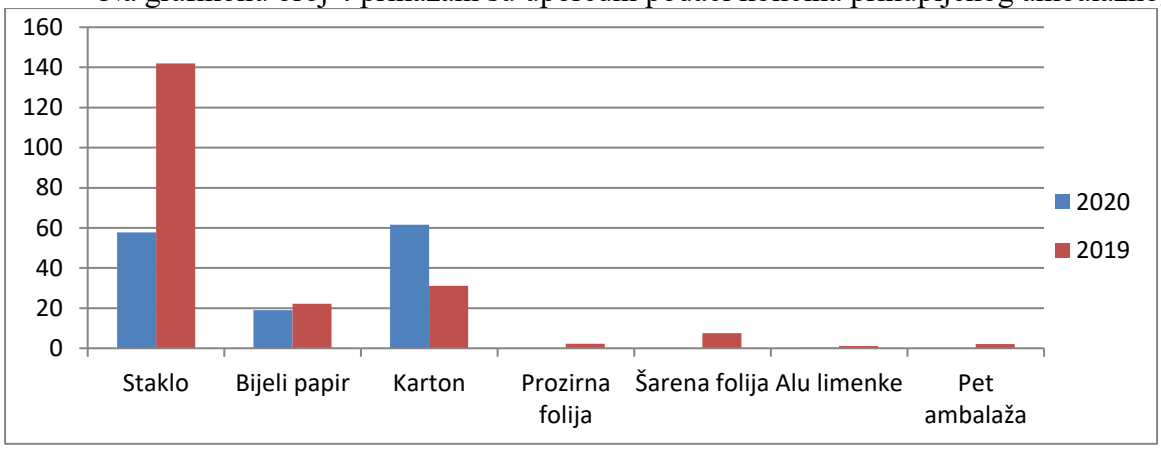

Grafikon broj 4-Prikupljeni ambalažni otpad

1.2 Održavanje javno-prometnih površina

Održavanje javno-prometnih površina se obavlja na području grada Bijeljine i Mjesne zajednice Janja.

Na raspisani tender od strane Gradske uprave Grada Bijeljina, dobili smo posao i zaključili ugovor za čišćenje javno-prometnih površina. Po prikazanim evidencijama, ovjerenim od strane kontrolnih službi Gradske uprave Grada Bijeljina i prema utvrđenom Programu rada za LOT br.1, u periodu 01.01. - 31.12.2020. godine, realizovano je sljedeće:

BIJELJINA								
			2020. godina		2019. godina		2018. godina	
RB	Opis usluge	MJ	Količina	Iznos bez PDV-a	Količina	Iznos bez PDV-a	Količina	Iznos bez PDV-a
1.	Ručno ili mašinsko čišćenje trotoara	m^2	8.725.068	169.266,32	8.452.489	156.371,05	7.816.956	139.141,82
2.	Ručno ili mašinsko čišćenje rigola	m^2	2.455.784	98.231,36	2.490.796	94.650,25	2.056.518	78.147,68
3.	Ručno struganje rigola	m^2	-	-	-	-	-	-
4.	Pročišćavanje trotoara i rigola	n/č	3.107	23.923,90	3.051	21.357,00	4.478	31.346,00
5.	Rad pauka	sat	-	-	-	-	1	52,50
6.	Mašinsko prskanje makadamskih ul	tura	-	-	-	-	-	-
7.	Mašinsko pranje ulica i trotoara	m^2	-	-	-	-	-	-
8.	Rad TMV za vanr. potrebe n-2t	tura	2	160,00	16	1.148,64	15	1.076,85
9.	Rad spec.vozila za odvoz smeća	tura	-	-	-	-	-	-
10.	Rad spec.voz.za odv.sm.sa ruč.ut.	tura	4	1.382,00	2	628,20	2	628,20
11.	Rad KV bravara na razn.brav.posl	n/č	11	113,19	10	102,90	21	216,09
12.	Spec.vozilo.fekalna cisterna	tura	-	-	-	-	-	-
13.	Rad auto-pod.kontejnera $5m^3$	tura	1	122,50	2	244,30	5	614,25
14.	Rad specijalnih mašina	sat	-	-	-	-	59	1.239,00
15.	Rad kamiona na odvozu snijega	m^3	-	-	-	-	-	-
16.	Rad radnika na utov.snijega	sat	-	-	-	-	924	6.015,24
17.	Čišćenje snijega i posipanje soli	kg	-	-	-	-	15	3.315,00
18.	Ručno čišćenje otpada sa obale kan.	sat	-	-	-	-	-	-
Ukupno				293.199,27		274.502,34		261.792,63

Tabela broj 4 – Održavanje javno – prometnih površina na području grada Bijeljine

JANJA								
			2020. godina		2019. godina		2018. godina	
RB	Opis usluge	MJ	Količina	Iznos bez PDV-a	Količina	Iznos bez PDV-a	Količina	Iznos bez PDV-a
1.	Ručno čišćenje trotoara	m^2	764.400	14.829,36	878.100	16.244,85	944.860	16.818,51
2.	Ručno ili maš.čišćenje rigola	m^2	294.160	11.766,40	339.310	12.893,78	368.864	14.016,83
3.	Ručno struganje rigola	m^2	-	-	-	-	-	-
4.	Pročišćavanje trotoara i rigola	n/č	237	1.824,90	81	567,00	244	1.756,80
5.	Mašinsko pranje ulica i trotoara	m^2	-	-	-	-	-	-
6.	Rad TMV za vanr. potrebe n-2t	tura	-	-	4	273,00	1	68,25
Ukupno				28.420,66		29.978,63		32.660,39

Tabela broj 5 – Održavanje javno – prometnih površina na području Mjesne zajednice Janja

U 2020. godini, u okviru LOT-a broj 1, realizovan je odvoz otpada iz mjesnih zajednica Donja Ljeljenča i Brijesnica. Po tom osnovu ostvaren je prihod od 14.195,00 KM, dok je u prethodnoj godini ostvaren prihod od 11.900,00 KM.

Program rada i održavanja javno-prometnih površina realizuje se u šestodnevnoj radnoj sedmici, po nalozima Odjeljenja za stambeno-komunalne poslove i zaštitu životne sredine Grada Bijeljine.

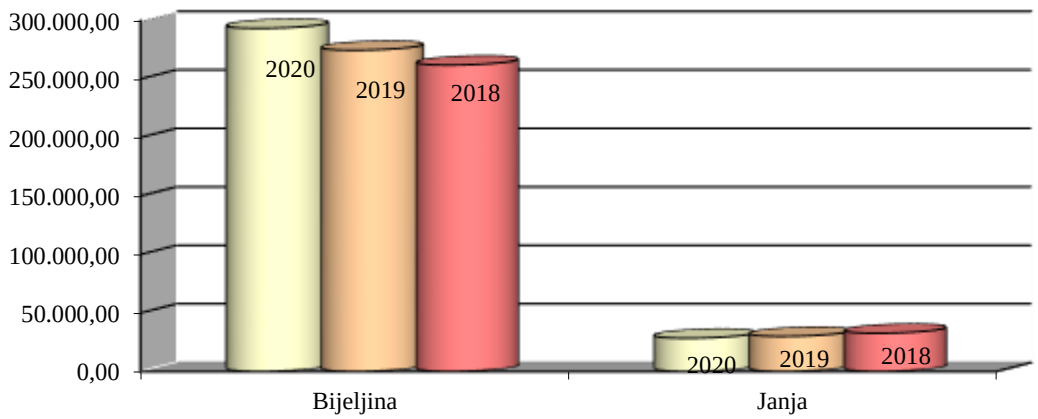

Grafikon broj 5-Ostvareni prihodi po osnovu realizacije po LOT-u br.1 u posljednje tri godine

1.3 Usluge specijalnim komunalnim vozilima

Specijalno vozilo za prevoz nepropisno parkiranih vozila („pauk“) angažovano je za potrebe Centra javne bezbijednosti Bijeljina - Odjeljenje saobraćajne policije, za uklanjanje nepropisno parkiranih vozila, a povremeno se koristi i za pružanje usluga drugim fizičkim i pravnim licima. Rad ovog vozila regulisan je posebnim Uputstvom, koje je donijelo MUP Republike Srpske.

Prihod od usluga specijalnog vozila za prevoz nepropisno parkiranih vozila, ostvaren u tekućoj godini, iznosi 36.942,90 KM.

U Cjenovniku ostalih nekomunalnih usluga, broj 4963/2018 od 27.06.2018. godine, koji je u primjeni od 18.07.2018. godine, utvrđene su sljedeće cijene usluga:

- Naknada za premještanje vozila po nalogu policije do 2 km specijalnim vozilom „Pauk“ iznosi 34,18 KM po turi;
- Naknada za premještanje vozila po nalogu policije od 2 do 10 km specijalnim vozilom „Pauk“ iznosi 51,28 KM po turi;
- Naknada za premještanje vozila po nalogu policije preko 2 km specijalnim vozilom „Pauk“ iznosi 76,92 KM po turi;
- Naknada za pređene kilometre, prilikom premještanja vozila specijalnim vozilom „Pauk“ iznosi 1,28 KM po pređenom kilometru;
- Naknada za čuvanje vozila na depou po jednom započetom danu iznosi 8,54 KM;
- Naknada za započeto premještanje vozila specijalnim vozilom „Pauk“ po nalogu policije iznosi 25,64 KM po vozilu;
- Naknada za rad specijalnog vozila „Pauk“ za uslužno premještanje vozila do 2 (dvije) tone iznosi 51,28 KM po turi i
- Naknada za rad specijalnog vozila „Pauk“ za uslužno premještanje vozila preko 2 (dvije) tone iznosi 76,92 KM po turi.

Za period od 01.01.-31.12.2020. godine, „pauk“ je prevezao ~830 vozila, što je za 295 vozila manje u odnosu na isti period prethodne godine u kom je „pauk“ prevezao ~1.125 vozila i ostvario prihod od 46.911,93 KM.

OSTV. / MJESEC	PRIHODI					BROJ PREVEZENIH VOZILA				
	2020.	2019.	2018.	IND	IND	2020.	2019.	2018.	IND	IND
	1	2	3	1/2	2/3	1	2	3	1/2	2/3
Januar	3.085,47	2.931,61	1.721,11	105	170	74	77	57	96	135
Februar	3.880,34	4.162,39	1.132,99	93	367	93	96	37	97	259
Mart	2.512,82	4.700,85	1.666,84	53	282	54	115	55	47	209
April	0	4.145,30	1.880,34	0	220	0	103	62	0	166
Maj	0	4.085,47	1.589,73	0	257	0	98	53	0	185
Jun	3.615,39	3.871,79	2.600,00	93	149	87	94	87	93	108
Jul	4.873,50	4.839,32	4.068,80	101	119	93	96	135	97	71
Avgust	3.230,77	3.542,73	3.731,11	91	95	77	89	73	87	122
Septembar	4.428,37	3.572,64	2.376,06	124	150	99	81	46	122	176
Oktobar	3.863,25	4.017,09	2.777,78	96	145	84	100	54	84	185
Novembar	3.709,40	3.068,38	2.743,59	121	112	81	78	53	104	147
Decembar	3.743,59	3.974,36	3.598,29	94	110	88	98	70	90	140
UKUPNO	**36.942,90**	**46.911,93**	**29.886,64**	**79**	**157**	**830**	**1.125**	**782**	**74**	**144**

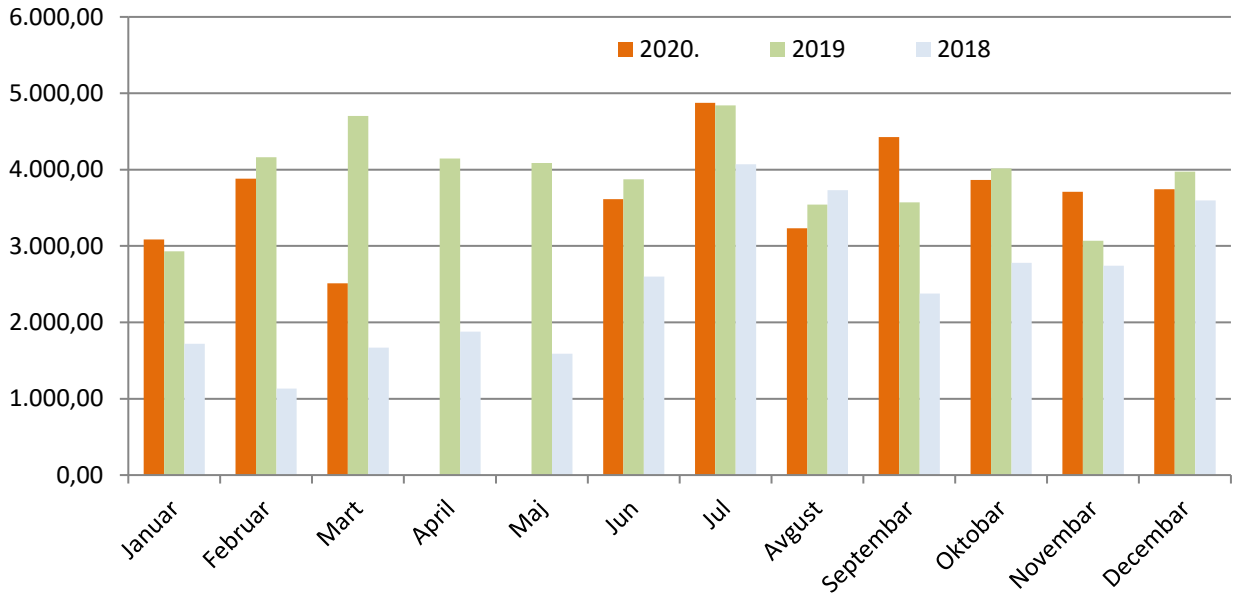

Ostvareni prihod od usluga „pauka“ u tekućoj godini manji je za 21%, odnosno za 9.969,03 KM u odnosu na prihod ostvaren u prethodnoj godini. Broj prevezenih vozila u periodu od 01.01.-31.12.2020. godine manji je za 295 vozila u odnosu na isti period 2019. godine.

Ostvareni rashodi tekuće godine veći su od ostvarenih prihoda tekuće godine za 15.890,50 KM, odnosno za 43,01%. Potrebno je prihode dodatno povećati da bi se omogućio izlazak iz zone gubitka poslovanja, odnosno ostvario neutralan poslovni rezultat.

Broj prevezenih vozila u određenom vremenskom periodu zavisi isključivo od broja upućenih „naloga za prevoz nepropisno parkiranih vozila“ od strane saobraćajne policije, te po osnovu navedenog AD „Komunalac“ Bijeljina nije u mogućnost da utiče na povećanje prihoda preko broja prevezenih vozila u određenom vremenskom periodu.

Trenutna cijena prevoza nepropisno parkiranih vozila je ekonomski opravdana, jer je kalkulacijom utvrđeno da bi uz postojeće raspoložive kapacitete opreme i radne snage, uz ostvarene rashode tekuće godine, koji bi neznatno porasli sa brojem realizovanih usluga, bilo potrebno izvršiti ~1.250 usluga premještanja vozila po nalogu policije, kako bi se ostvario neutralni poslovni rezultat, što je za 420 usluga više u odnosu na ostvaren rezultat tekuće godine.

Ukoliko se analiza rada vrši na osnovu dnevnog broja izvršenih usluga, dolazi se do podatka da je prosječan broj dnevnih usluga u tekućoj godini 3,14, te da bi se povećanjem broja dnevnih usluga za 1,6, odnosno na 4,74, ostvario neutralan poslovni rezultat.

Uzimajući u obzir da je dnevno radno vrijeme specijalnog vozila za prevoz nepropisno parkiranih vozila 8 sati, dolazi se do podatka da bi na svakih 1 sat i 40 minuta bilo dovoljno izvršiti po jednu uslugu po nalogu policije, što je više nego realan cilj, te je potrebo preduzeti određene mjere za ostvarenje zadanog cilja.

Analiza rashoda svodi se na analizu ukupnih i pojedinačnih rashoda.

Analizu rashoda treba početi sa izvođenjem konstatacije o obimu ostvarenih rashoda u tekućoj godini i trendu njihove dinamike u odnosu na ostvarene rashode u prethodnoj godini.

	Iznos			**Struktura (%)**			**Indeks**
Vrsta rashoda	**2020.**	**2019.**	**2018.**	**2020.**	**2019.**	**2018.**	**2:3**
1	2	3	4	5	6	7	8
Troškovi bruto plata- *(2 radnika)*	28.507,26	27.795,92	29.454,19	53,96	50,91	49,81	103
Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda *(regres, topli obrok, prevoz i sl.)*	4.098,26	4.003,88	3.917,00	7,76	7,33	6,62	102
Troškovi registracije i ispit.	1.026,34	939,34	1.339,59	1,94	1,72	2,27	109
Troškovi amortizacije	9.069,00	9.001,20	11.146,20	17,16	16,49	18,85	101
Troškovi goriva	10.132,54	12.854,63	13.274,41	19,18	23,55	22,45	79
UKUPNI RASHODI	**52.833,40**	**54.594,97**	**59.131,39**	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**97**

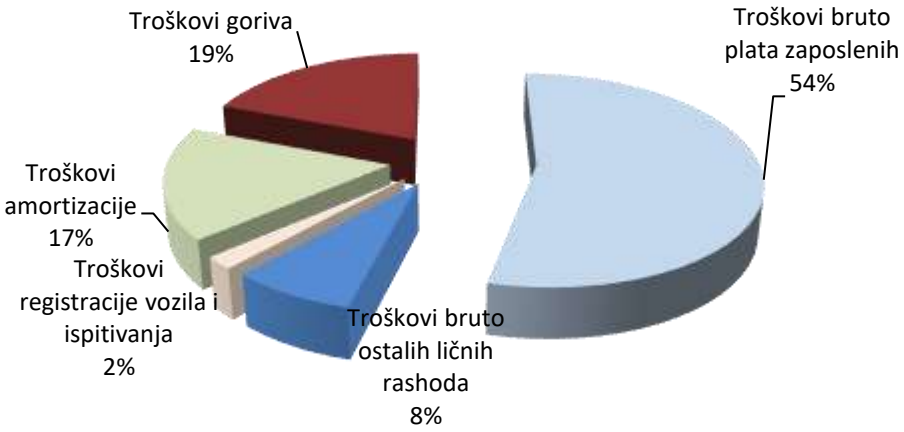

Ukupni rashodi „pauka“ za period 01.01.-31.12.2020. godine, iznose 52.833,40 KM, dok su za isti period prethodne godine ostvareni u iznosu od 54.594,97 KM.

Potrebno je istaći da u navedene rashode nisu uključeni troškovi održavanja vozila (auto-gume, rezervni dijelovi, ulje, pranje vozila i sl.), jer se navedeni podaci nisu mogli identifikovati u evidenciji ukupnih troškova održavanja stalnih sredstava.

Specijalnim komunalnim vozilom „fekalna cisterna“ pružaju se usluge fizičkim i pravnim licima, koja naruče vršenje usluge putem naloga, odnosno narudžbenice.

U toku 2020. godine fekalna cisterna imala je 11 interventnih usluga, po osnovu kojih je ostvaren prihod od 1.090,10 KM, što je za 5 usluga manje nego u 2019. godini, u kojoj je bilo 16 interventnih usluga, po osnovu kojih je ostvaren prihod od 1.550,41 KM.

Specijalno komunalno vozilo „c**isterna za vodu“** je u periodu 01.01.-31.12.2020. godine imala 17 interventnih usluga, što je za 2 manje od ukupno 19 interventnih usluga iz istog perioda 2019. godine.

Sve pripreme servisiranja i garažiranja vozila, kao i kompletna Služba komunalnih usluga, smješteni su u uređenom prostoru površine 5.000 m^2 i objektima poslovno - tehničkog sadržaja (garaže, servisne radionice, magacinski prostor i dr.) u Mačvanskoj ulici u Bijeljini.

2. Služba održavanja gradskog zelenila

Za potrebe Službe održavanja gradskog zelenila korištena je postojeća savremena mehanizacija, i to: mašinske kosačice, traktori, samohodne mašinske kosačice, mašinske testere, vozilo Zastava nosivosti do 2 tone, korpa, dostavno vozilo tipa Kedi i cisterna za osoku kapaciteta 3.200 litara.

Služba održavanja gradskog zelenila radila je po planu i programu, na osnovu dobijenog posla na tenderu, koji je raspisala Gradska uprava Grada Bijeljine.

Služba održavanja gradskog zelenila je u 2020. godini imala sljedeću realizaciju:

Mjesec	Iznos realizacije radova na javnim zelenim površinama sa PDV-om			Iznos realizacije od prodaje sadnog materi-jala u proizvodnom sektoru sa PDV-om		
	Tekuća godina	**Prethodna godina**	**Indeks** 2/3	**Tekuća godina**	**Prethodna godina**	**Indeks** 5/6
1	2	3	4	5	6	7
Januar	Nema realizacije	Nema realizacije	/	35,00 KM	250,00 KM	14
Februar	Nema realizacije	8.105,76 KM	/	206,00 KM	735,50 KM	28
Mart	8.862,75 KM	18.338,65 KM	48	2.620,00 KM	3.571,50 KM	73
April	29.616,85 KM	19.982,30 KM	148	3.947,90 KM	3.986,50 KM	99
Maj	46.102,37 KM	29.583,99 KM	156	3.618,40 KM	2.412,95 KM	150
Jun	34.641,85 KM	31.790,25 KM	109	2.093,14 KM	2.619,32 KM	80
Jul	40.285,07 KM	24.975,14 KM	161	1.187,50 KM	1.973,15 KM	60
Avgust	41.799,60 KM	26.448,36 KM	158	1.400,82 KM	804,30 KM	174
Septembar	24.262,22 KM	23.174,98 KM	105	1.546,51 KM	297,96 KM	519
Oktobar	25.393,22 KM	22.705,56 KM	112	2.957,94 KM	2.251,80 KM	131
Novembar	5.824,07 KM	13.891,26 KM	42	1.266,04 KM	1.998,30 KM	63
Decembar	Nema realizacije	15.468,42 KM	/	496,26 KM	234,50 KM	212
UKUPNO	256.788,10 KM	234.464,66 KM	110	21.375,51 KM	21.133,78 KM	101

S obzirom na trenutni kapacitet postojećih staklenika, plastenika, leja, obradivog zemljišta, mašina za obradu i broja zaposlenih radnika, moguće je i uvećati obim proizvodnje, ali je najveći problem plasman proizvoda na tržište.

3. Služba za organizaciju pijačnih usluga

Pijaca je organizovano i uređeno mjesto na kome se na uobičajen način obavlja trgovina na malo poljoprivrednim, prehrambenim i drugim proizvodima između prodavca i kupca. Na pijaci se trgovina obavlja na prodajnim stolovima. Sprovođenje pijačnog reda je obaveza svih zaposlenih, posebno radnika na radnom mjestu – redari pijace. U sprovođenju reda dužni su sarađivati sa nadležnim inspekcijskim službama i radnicima CJB Bijeljina, vezano za eventualne probleme oko rada i unutrašnjeg reda u pijacama. Preduzeće je dužno da pijačne tezge postavi i rasporedi na način

kojim se obezbijeđuje funkcionalnost i estetski izgled pijace i omogućuje kupcima nesmetana kupovina.

Zelena pijaca raspolaže sa 5 rashladnih vitrina i 303 pijačna stola, a od toga se u centralnoj ulici nalazi 48 stolova. Ovaj broj stolova zadovoljava sve potrebe korisnika usluga zelene pijace. Na tzv. malom buvljaku u Ulici 27. marta, nalazi se 33 stola. Naplata dnevne placarine se vrši isključivo utorkom i petkom.

Od 1. decembra 2015. godine, na osnovu Odluke Skupštine Grada Bijeljine, broj 01-022-84/15, AD "Komunalac" Bijeljina je dodijeljena na raspolaganje javna pijaca u Dvorovima, Karađorđeva bb.

Na grafikonu broj 6, uporedno je prikazan broj zakupljenih stolova u tekućoj godini u odnosu na prethodnu i 2018. godinu.

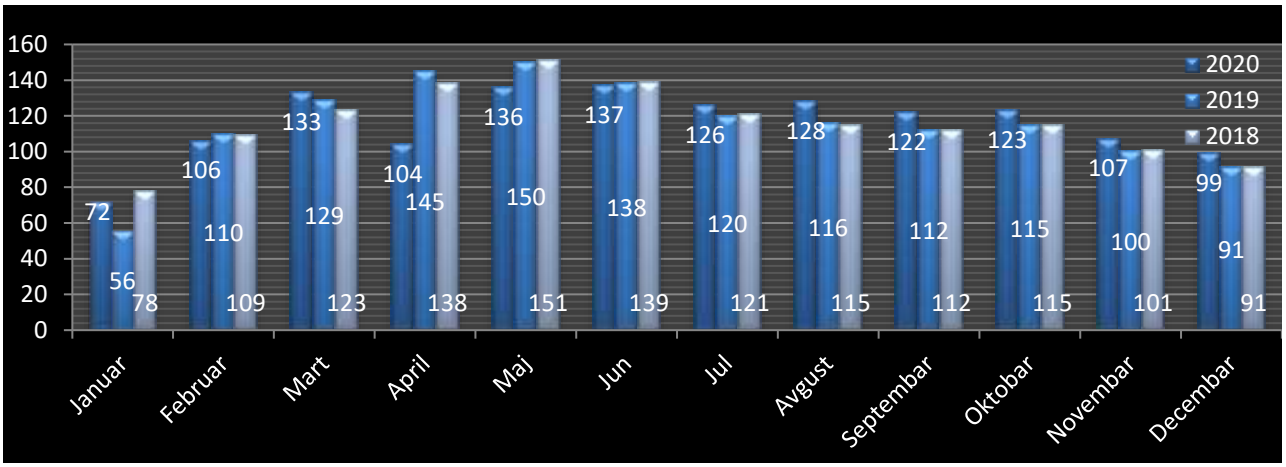

Grafikon broj 6-Pregled zakupljenih stolova po osnovu Ugovora o zakupu

U 2020. godini, prihodi Službe za organizaciju pijačnih usluga, koji se ostvaruju po osnovu dnevnog i mjesečnog zakupa stolova u zelenoj pijaci, ostvareni su u iznosu od 267.807,28 KM i isti su niži za 17.785,03 KM od ostvarenja iz prethodne godine, u kojoj je ostvaren prihod od 285.592,31 KM.

Na grafikonu broj 7 prikazana je realizacija prihoda od mjesečnog i dnevnog zakupa stolova u zelenoj pijaci u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu.

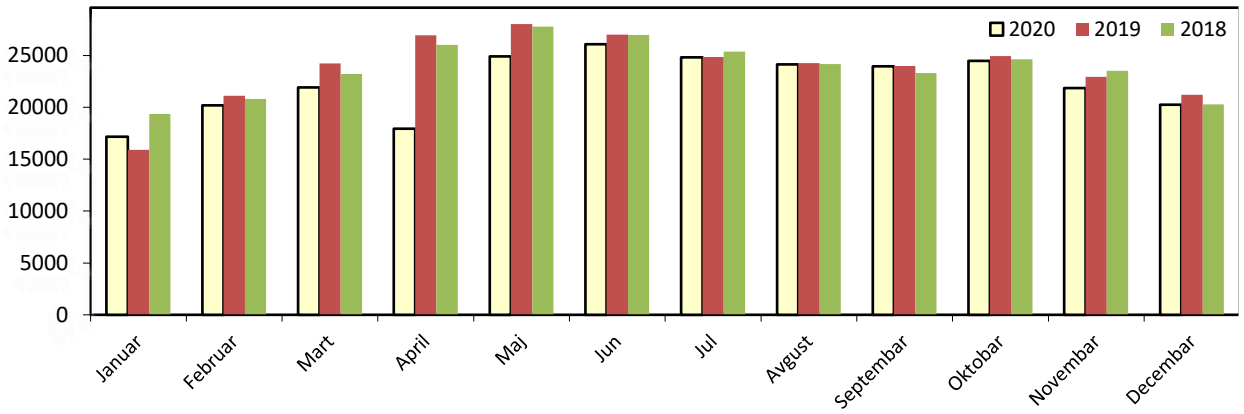

Grafikon broj 7-Ostvarenje prihoda od zakupa stolova u zelenoj pijaci

SEKTOR EKONOMSKO - FINANSIJSKIH, PRAVNIH I OPŠTIH POSLOVA

1. Služba za pravne, kadrovske i opšte poslove

U periodu od 01.01. - 31.12.2020. godine u Službi za pravne, kadrovske i opšte poslove zaposleno je 8 radnika.

U saradnji sa Službom za finansijske i računovodstvene poslove, Služba za pravne, kadrovske i opšte poslove intenzivno radi na poboljšanju naplate potraživanja, kako od fizičkih tako i od pravnih lica.

Ova Služba svakodnevno je postupala po sudskim predmetima, izrađivala podneske, zastupala Društvo pred sudovima na ročištima u parničnim, izvršnim i prekršajnim postupcima.

Kao stručna Služba Društva, obavljala je i poslove stručne pomoći organima Društva (Skupština, Nadzorni odbor, Odbor za reviziju, Uprava), prateći zapisnički njihov rad i izrađujući donesene odluke navedenih organa.

Akcionarsko društvo „Komunalac“ Bijeljina je u proteklom periodu obavljalo registrovanu djelatnost komunalnih usluga sa prosječno 177 zaposlenih radnika, dok je prosjek u 2019. godini bio 166 radnika. Na početku 2020. godine u radnom odnosu se nalazilo 174 radnika. U toku godine, u skladu sa ukazanim potrebama, povremeno su angažovani određeni radnici, tako da je na kraju godine u radnom odnosu evidentirano 187 radnika.

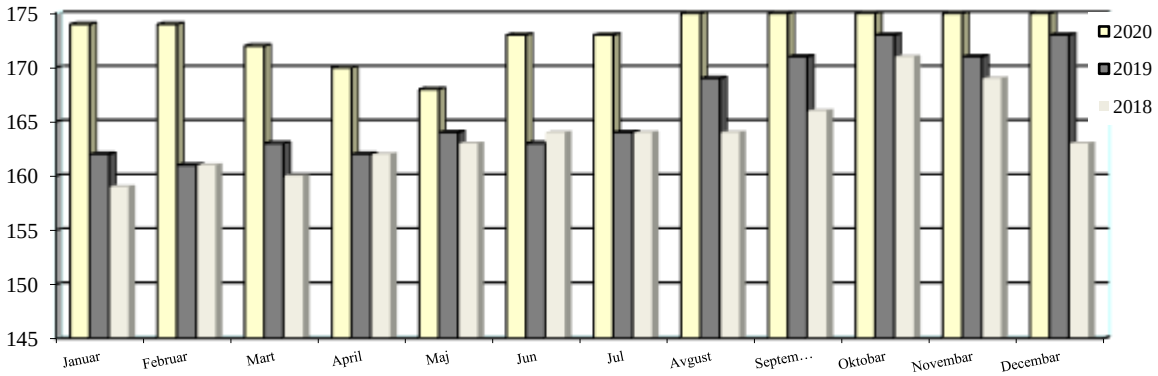

Grafikon broj 8-Zaposleni radnici u 2020., 2019. i 2018. godini

U tabeli broj 7 prikazana je struktura zaposlenih sa potrebnom stručnom spremom, na dan 31.12.2020. godine.

Stručna sprema	NK	KV	SSS	VŠS	VSS	Pripravnici	Ukupno
Broj zaposlenih	82	51	15	17	15	7	187

Tabela broj 7- Struktura zaposlenih na dan 31.12.2020. godine

2. Služba ishrane radnika

U okviru Službe ishrane radnika zaposlena su četiri radnika (glavna kuvarica, pomoćnik glavne kuvarice, pomoćni radnik u kuhinji i ekonom), koji su vršili spremanje toplih obroka za sve radnike. Za period od 01.01.-31.12.2020. godine pripremljeno je ukupno 37.069 obroka, sa mjesečnim prosjekom od 3.089 obroka. Od prosječno 177 zaposlenih radnika za dvanaest mjeseci 2020. godine, prosječno 140 radnika, odnosno 79,10% od ukupnog broja radnika je koristilo usluge restorana, dok je ostalih 37 radnika, odnosno 20,90% bilo odsutno iz opravdanih razloga, kao što su: godišnji odmori, vjerski praznici, bolovanja, izostanci i slično. Ukupan trošak spremanja toplog

obroka, uključujući sve direktne i indirektne troškove za dvanaest mjeseci 2020. godine iznosi 132.568,25 KM, odnosno prosječno za mjesec dana 11.047,35 KM, tako da je prosječna cijena jednog toplog obroka po zaposlenom, utvrđena na osnovu prosjeka za dvanaest mjeseci 3,59 KM. Prosječna cijena jednog toplog obroka za 2019. godinu iznosila je 3,68 KM. Rekapitulacija direktnih i indirektnih troškova toplog obroka sačinjava se na posebnom obrascu, koji je sačinjen u skladu sa odredbama člana 8. stav 1. tačka 11. Zakona o porezu na dohodak (Službeni glasnik Republike Srpske, broj: 60/15, 5/16, 66/18, 105/19 i 123/20).

3. Služba za finansijske i računovodstvene poslove

3.1 Prihodi

U periodu od 01.01. - 31.12.2020. godine, AD „Komunalac“ Bijeljina ostvario je ukupan prihod od 5.176.907 KM.

U okviru **poslovnih prihoda** tekuće godine, koji su ostvareni u ukupnom iznosu od 5.032.485 KM, evidentirani su sljedeći prihodi:

- Prihodi od prodaje robe u iznosu od 1.367 KM;
- Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima u iznosu od 643.373 KM;
- Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu u iznosu od 3.698.602 KM;
- Povećanje vrijednosti zaliha učinaka u iznosu od 6.987 KM i
- Ostali poslovni prihodi u iznosu od 682.156 KM.

U okviru **finansijskih prihoda** tekuće godine, koji su ostvareni u ukupnom iznosu od 61.937 KM, evidentirani su sljedeći prihodi:

- Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica u iznosu od 3.064 KM i
- Prihodi od kamata u iznosu od 58.873 KM.

U okviru **ostalih prihoda** tekuće godine, koji su ostvareni u ukupnom iznosu od 82.485 KM, evidentirani su sljedeći prihodi:

- Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme, koji su ostvareni u ukupnom iznosu od 7.805 KM,
- Dobici po osnovu prodaje materijala u iznosu od 428 KM,
- Naplaćena otpisana potraživanja u iznosu od 50.187 KM i

Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 24.065 KM.

Pregled ostvarenih prihoda

RB	Konto	Naziv konta	Ostvarenje 31.12.2019.	Plan za period 01.01.-31.12.2020.	Ostvarenje 31.12.2020.	Index	Index	% učešće u ukupnim prihodima 2020.god.	Razlika ostvarenja (6-4)
						(6/4)	(6/5)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	60150	Prihod od prodaje kont.	11.965,93	15.000,00	1.367,52	11	9	0,03%	-10.598,41
2	60151	Prihod od prodaje st.sr.-lic.	3.892,30	0,00	0,00	0	-	0,00%	-3.892,30
3	**601**	**Prihodi od prodaje robe u Republici Srpskoj**	**15.858,23**	**15.000,00**	**1.367,52**	**9**	**9**	**0,03%**	**-14.490,71**
4	61010	Pr.od usl.javne hig.-BN	274.502,01	290.000,00	293.199,26	107	101	5,66%	18.697,25
5	61011	Prihod od usl.odv.otp.-t.	11.900,00	14.000,00	14.195,00	119	101	0,27%	2.295,00
6	61012	Pr.od usluga odv.otpada	39.017,72	40.000,00	42.353,13	109	106	0,82%	3.335,41
7	61013	Prihod od usl.zimske sl.	0,00	17.000,00	0,00	-	0	0,00%	0,00
8	61014	Prihod od usl.gradskog z.	200.397,50	192.000,00	219.476,95	110	114	4,24%	19.079,45

RB	Konto	Naziv konta	Ostvarenje 31.12.2019.	Plan za period 01.01.-31.12.2020.	Ostvarenje 31.12.2020.	Index	Index	% učešće u ukupnim prihodima 2020.god.	Razlika ostvarenja (6-4)
						(6/4)	(6/5)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9	61018	Pr. od usl.PPL-pranje ul.	25.641,02	30.000,00	45.727,95	178	152	0,88%	20.086,93
10	61019	Pr.od usl.javne hig.-Janja	29.978,62	30.000,00	28.420,64	95	95	0,55%	-1.557,98
11	**610**	**Prihod od prodaje učinaka PPL**	**581.436,87**	**613.000,00**	**643.372,93**	**111**	**105**	**12,43%**	**61.936,06**
12	61105	Prihod od usl. restorana	762,00	0,00	769,18	101	-	0,01%	7,18
13	61106	Prihod od rasadnika	18.063,04	20.000,00	17.567,09	97	88	0,34%	-495,95
14	61120	Pr.od vr.usl.-grijanje	0,00	0,00	161,29	-	-	0,00%	161,29
15	61121	Prihod odv.otpada građ.	2.516.540,84	2.600.000,00	2.616.033,91	104	101	50,53%	99.493,07
16	61122	Odvoz otpada pravn.subj.	833.507,29	880.000,00	921.831,87	111	105	17,81%	88.324,58
17	61123	Pr.od odvoza.čvrst.otp.-d	38.722,70	38.000,00	38.460,04	99	101	0,74%	-262,66
18	61124	Pr.od usl. kup. iz RS-gr.z.	4.678,72	10.000,00	1.651,80	35	17	0,03%	-3.026,92
19	61125	Pr.od pauka-bez MUP-a	0,00	1.000,00	0,00	-	0	0,00%	0,00
20	61126	Prihod od pauka	46.911,93	50.000,00	36.942,90	79	74	0,71%	-9.969,03
21	61127	Usluge fekalne cisterne	1.550,41	2.000,00	991,00	64	50	0,02%	-559,41
22	61128	Usluge cisterne za vodu	2.029,94	2.500,00	1.709,44	84	68	0,03%	-320,50
23	**611**	**Prihod od prodaje učinaka u RS**	**3.462.766,87**	**3.603.500,00**	**3.636.118,52**	**105**	**101**	**70,24%**	**173.351,65**
24	61206	Prihod od rasadnika	0,00	1.000,00	914,32	-	91	0,02%	914,32
25	61222	Odvoz otpada pravn.subj.	43.316,94	45.000,00	45.293,63	105	101	0,87%	1.976,69
26	61223	Pr.od odvoza.čvrst.otp.-d	5.598,50	5.500,00	5.002,37	89	91	0,10%	-596,13
27	61227	Usluge fekalne cisterne	198,20	1.000,00	99,10	50	10	0,00%	-99,10
28	61228	Pr.od usluga-cisterna	0,00	0,00	106,84	-	-	0,00%	106,84
29	**612**	**Prihod od prodaje učinaka u Federaciji BiH**	**49.113,64**	**52.500,00**	**51.416,26**	**105**	**98**	**0,99%**	**2.302,62**
30	61322	Odvoz otpada pravn.subj.	11.153,98	12.000,00	11.067,07	99	92	0,21%	-86,91
31	61323	Pr.od odvoza.čvrst.otp.-d	0,00	200,00	0,00	-	0	0,00%	0,00
32	61327	Pr.od vr.usl. BD-fekalna	0,00	200,00	0,00	-	0	0,00%	0,00
33	**613**	**Prihod od prodaje učinaka u Brčko Distriktu BiH**	**11.153,98**	**12.400,00**	**11.067,07**	**99**	**89**	**0,21%**	**-86,91**
34	63000	Povećanje vrijed.zaliha	8.130,01	7.000,00	6.987,00	86	100	0,13%	-1.143,01
35	**630**	**Povećanje vrijednosti zalihe učinaka**	**8.130,01**	**7.000,00**	**6.987,00**	**86**	**100**	**0,13%**	**-1.143,01**
36	65000	Prihodi od premija	4.411,51	5.000,00	0,00	0	0	0,00%	-4.411,51
37	**650**	**Prihodi od premija, dotacija,regresa i sl.**	**4.411,51**	**5.000,00**	**0,00**	**0**	**0**	**0,00%**	**-4.411,51**
38	65100	Pr.od zakupnina zemljišta	19.305,60	20.000,00	16.413,10	85	82	0,32%	-2.892,50
39	65110	Prihod od zakupnina	288.460,40	320.000,00	258.135,85	89	81	4,99%	-30.324,55
40	65130	Pr.od zakupa st.u pijaci	216.163,24	230.000,00	215.788,75	100	94	4,17%	-374,49
41	65131	Pr.od zakupa-dn.zak.st.	62.976,08	65.000,00	48.417,95	77	74	0,94%	-14.558,13
42	65132	Pr.od zakupa st.-mali.b.	6.452,99	7.000,00	3.600,58	56	51	0,07%	-2.852,41
43	**651**	**Prihodi od zakupnina**	**593.358,31**	**642.000,00**	**542.356,23**	**91**	**84**	**10,48%**	**-51.002,08**
44	65200	Prihodi od dona.-drž.org.	19.250,00	49.000,00	40.146,46	209	82	0,78%	20.896,46
45	65210	Prihodi od donacija-PPL	27.674,60	28.000,00	27.674,60	100	99	0,53%	0,00
46	65220	Prih. od ostalih donacija	234.777,00	0,00	8.298,75	4	-	0,16%	-226.478,25
47	**652**	**Prihodi od donacija**	**281.701,60**	**77.000,00**	**76.119,81**	**27**	**99**	**1,47%**	**-205.581,79**
48	65510	Prihodi iz fondova-FZO	41.045,48	30.000,00	38.279,57	93	128	0,74%	-2.765,91
49	65511	Prihodi iz fondova-porod.	6.234,15	5.000,00	0,00	0	0	0,00%	-6.234,15

RB	Konto	Naziv konta	Ostvarenje 31.12.2019.	Plan za period 01.01.-31.12.2020.	Ostvarenje 31.12.2020.	Index (6/4)	Index (6/5)	% učešće u ukupnim prihodima 2020.god.	Razlika ostvarenja (6-4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
50	65520	Prihodi od zavoda	2.225,27	2.500,00	9.915,00	446	397	0,19%	7.689,73
51	**655**	**Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja**	**49.504,90**	**37.500,00**	**48.194,57**	**97**	**129**	**0,93%**	**-1.310,33**
52	65901	Pr.od prodaje stakla	8.305,39	20.000,00	3.462,06	42	17	0,07%	-4.843,33
53	65902	Pr.od prodaje papira	6.615,90	15.000,00	5.654,70	85	38	0,11%	-961,20
54	65903	Pr.od prodaje kartona	3.961,51	10.000,00	4.442,10	112	44	0,09%	480,59
55	65904	Pr.od prodaje folije-proz.	555,00	1.000,00	0,00	0	0	0,00%	-555,00
56	65905	Prihodi od grijanja	136,08	200,00	0,00	0	0	0,00%	-136,08
57	65906	Pr.od prodaje alu.limenki	1.136,00	1.500,00	320,00	28	21	0,01%	-816,00
58	65907	Pr.od prodaje folije-šar.	302,40	1.000,00	0,00	0	0	0,00%	-302,40
59	65909	Ostali posl. pr.-ambalaža	846,00	1.000,00	1.606,32	190	161	0,03%	760,32
60	**659**	**Ostali poslovni prihodi po drugim osnovama**	**21.858,28**	**49.700,00**	**15.485,18**	**71**	**31**	**0,30%**	**-6.373,10**
61	66010	Pr.od kamata od PPL	11.639,20	10.000,00	3.063,73	26	31	0,06%	-8.575,47
62	**660**	**Finans.prihodi od PPL**	**11.639,20**	**10.000,00**	**3.063,73**	**26**	**31**	**0,06%**	**-8.575,47**
63	66130	Zat.kamate u zemlji-PL	8.652,70	10.000,00	14.005,02	162	140	0,27%	5.352,32
64	66131	Zat.kamate u zemlji-FL	41.014,14	45.000,00	42.264,30	103	94	0,82%	1.250,16
65	66190	Ostale kamate	3.622,36	4.000,00	2.603,62	72	65	0,05%	-1.018,74
66	**661**	**Prihodi od kamata**	**53.289,20**	**59.000,00**	**58.872,94**	**110**	**100**	**1,14%**	**5.583,74**
67	67040	Dobici od pr.nekretnina	0,00	0,00	7.804,55	-	-	0,15%	7.804,55
68	**670**	**Dobici od prodaje stalnih sredstava**	**0,00**	**0,00**	**7.804,55**	**-**	**-**	**0,15%**	**7.804,55**
69	67520	Dobici od pr.sitn.inventara	0,00	0,00	428,21	-	-	0,01%	428,21
70	**675**	**Dobici po osnovu prodaje materijala**	**0,00**	**0,00**	**428,21**	**-**	**-**	**0,01%**	**428,21**
71	67710	Pr.od napl.otp.potr.-ind.o.	57.204,86	40.000,00	17.465,76	31	44	0,34%	-39.739,10
72	67711	Pr.od napl.otp.potr.-dom.	26.562,99	50.000,00	32.721,11	123	65	0,63%	6.158,12
73	67730	Pr.od napl.potr.-dir.otpis	1.318,25	1.500,00	0,00	0	0	0,00%	-1.318,25
74	**677**	**Naplaćena otpisana potraživanja**	**85.086,10**	**91.500,00**	**50.186,87**	**59**	**55**	**0,97%**	**-34.899,23**
75	67910	Prihodi od otp.obaveza	16,58	0,00	11,64	70	-	0,00%	-4,94
76	67930	Pr.od ukidanja rezerv.	0,00	0,00	0,00	-	-	0,00%	0,00
77	67990	Ostali nepomenuti prihodi	37.617,72	40.000,00	24.053,65	64	60	0,46%	-13.564,07
78	**679**	**Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja …**	**37.634,30**	**40.000,00**	**24.065,29**	**64**	**60**	**0,46%**	**-13.569,01**
79	68900	Pr.od usklađivanja potr.	8.074,72	0,00	0,00	0	-	0,00%	-8.074,72
80	**689**	**Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostale imovine**	**8.074,72**	**0,00**	**0,00**	**0**	**-**	**0,00%**	**-8.074,72**
UKUPNO			**5.275.017,72**	**5.315.100,00**	**5.176.906,68**	**98**	**97**	**100,00%**	**-98.111,04**

Tabela 21. Ostvareni prihodi AD „Komunalac“ Bijeljina na dan 31.12.2019. i 31.12.2020. godine

Uporedni prikaz ostvarenih prihoda tekuće godine i ostvarenih prihoda prethodne godine, čije je pojedinačno učešće u ukupnim prihodima tekuće godine veće od 1%, dat je na grafikonu broj 1.

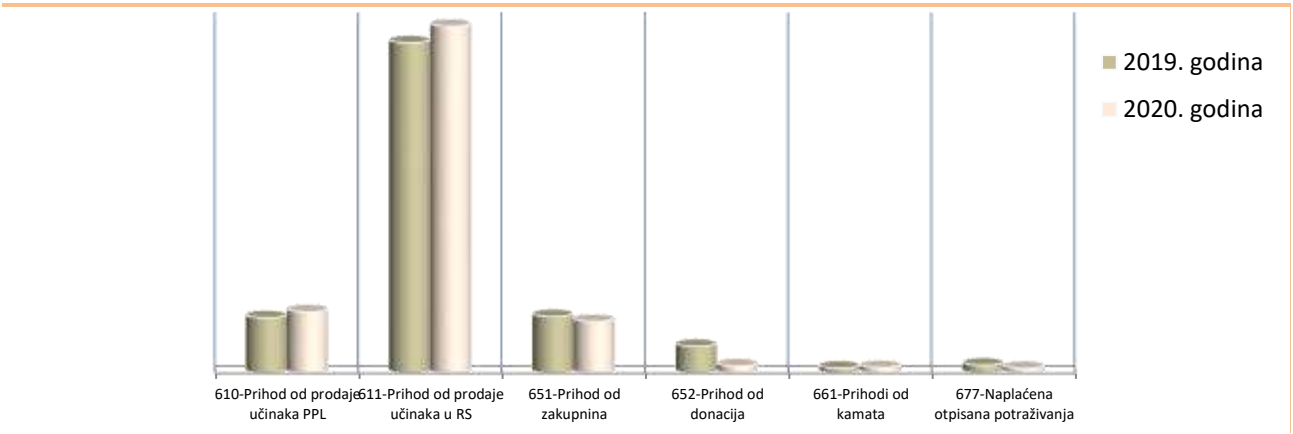

Grafikon 1 – Ostvareni prihodi u 2020. godini u odnosu na ostvarenje 2019. godine

Ostvareni prihodi tekuće godine su manji od ostvarenja prethodne godine za 98.111,04 KM, dok su u odnosu na planirane prihode manji za 138.193,32 KM.

Analiza ostvarenih prihoda, kao i poređenje prihoda tekuće godine sa prethodnom godinom, vrši se preko sljedećih sintetičkih konta:

601 – Prihodi od prodaje robe u Republici Srpskoj
(0,03% učešća u ukupnim prihodima)

Prihodi od prodaje robe u Republici Srpskoj, ostvaruju se po osnovu prihoda od prodaje kontejnera zapremine 1,1 m^3, koji se prodaju po cijeni od 683,76 KM bez PDV-a i prihoda od prodaje zaplijenjenih stalnih sredstava putem licitacije. Prihodi od prodaje robe u Republici Srpskoj, koji su ostvareni u tekućoj godini, su manji za 14.490,71 KM u odnosu na ostvarenje prihoda iz 2019. godine.

610 – Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima (PPL) -(11,02% učešća)

Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima se ostvaruju pružanjem usluga povezanim pravnim licima u Republici Srpskoj. Svi prihodi u okviru konta 610 se najvećim dijelom ostvaruju po osnovu vršenja usluga za Grad Bijeljinu.

U tekućoj godini, ostvaren je prihod od 643.372,93 KM, koji je za 61.936,06 KM, odnosno za 11% veći od ostvarenih prihoda iz prethodne godine. Ostvareni prihodi su u odnosu na planirane prihode veći za 5%.

611, 612 i 613 – Prihodi od prodaje učinaka u Republici Srpskoj, Federaciji BiH i Brčko Distriktu BiH (71,44% učešća u ukupnim prihodima)

Prihodi od prodaje učinaka se ostvaruju po osnovu prodaje proizvoda na malo fizičkim i pravnim licima, vršenja usluga odvoza otpada od fizičkih i pravnih lica, usluga prevoza nepropisno parkiranih vozila specijalnim vozilom (pauk) i usluga izvršenih specijalnim vozilom za prevoz otpadnih voda.

Ukupni prihodi tekuće godine, evidentirani u okviru sintetičkih konta 611, 612 i 613, su ostvareni u iznosu od 3.698.601,85 KM. Ostvareni prihodi su veći od planiranih za 0,83%, dok su u odnosu na ostvarenje prethodne godine povećani za 4,98%, odnosno za 175.567,36 KM.

Značajno povećanje prihoda od učinaka u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu, primjetno je na prihodima od usluga prikupljanja i odvoženja komunalnog otpada od fizičkih lica, koji su veći za 4%, odnosno za 99.493,07 KM u odnosu na prethodnu godinu, prvenstveno zbog povećanog broja novih korisnika usluga i izvršene kontrole evidentirane korisne stambene površine u odnosu na stvarno stanje na terenu kod određenog broja korisnika. U toku je postupak kontrole korisne stambene površine za sve korisnike prikupljanja i odvoženja komunalnog otpada.

Prihodi od usluga prikupljanja i odvoženja komunalnog otpada od preduzetnika i pravnih lica iz RS su veći za 88.324,58 KM u tekućoj u odnosu na prethodnu godinu, prvenstveno zbog otklonjenih grešaka u zaduženju korisnika prilikom izvršenih kontrola na terenu, po osnovu kojih je utvrđeno da pojedini korisnici nisu zaduženi u skladu sa „Cjenovnikom komunalnih usluga prikupljanja i odvoženja komunalnog otpada za preduzetnike i pravna lica“, broj: 9086/2018 od 19.12.2018. godine, na koji je Skupština Grada Bijeljina dala saglasnost 05.02.2019. godine. Cjenovnik je u primjeni od 15.02.2019. godine.

Najveće smanjenje prihoda od učinaka u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu, evidentirano je na prihodima ostvarenim od usluga specijalnog vozila za uklanjanje nepropisno parkiranih vozila - „pauk“, koji su manji za 9.969,03 KM, odnosno za 21%.

630 – Povećanje vrijednosti zaliha učinaka (0,13% učešća u ukupnim prihodima)

Prihodi od povećanja vrijednosti zaliha učinaka se ostvaruju povećanjem vrijednosti nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i gotovih proizvoda.

Prihodi od povećanja vrijednosti zaliha učinaka u tekućoj godini su u odnosu na prethodnu godinu manji za 14%, odnosno za 1.143,01 KM. Ostvarenje navedenih prihoda tekuće godine je na nivou planiranih prihoda.

650 – Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, podsticaja i slično (0,00% učešća u ukupnim prihodima)

Navedeni prihodi u tekućoj godini nisu ostvareni, dok su u prethodnoj godini ostvareni po osnovu isplaćene premije od Wiener osiguranja u iznosu od 4.411,51 KM.

651 – Prihodi od zakupnina (10,48% učešća u ukupnim prihodima)

Prihodi od zakupnina se ostvaruju po osnovu prihoda od zakupnina zemljišta, prihoda od zakupnina objekata i prihoda od zakupnina ostalih sredstava, odnosno zakupnina stolova u pijaci.

Prihodi od zakupnina u tekućoj godini ostvareni su u ukupnom iznosu od 542.356,23 KM, dok su u prethodnoj godini ostvareni u iznosu od 593.358,31 KM. Navedeni prihodi u tekućoj godini su manji za 51.002,08 KM, odnosno za 9%, prvenstveno zbog smanjenog prihoda od zakupnina lokala. U 2020. godini značajan broj privrednih subjekata je otkazao usluge zakupa poslovnih prostora, tako da na kraju 2020. godine AD „Komunalac“ Bijeljina raspolaže sa 12 neizdatih lokala ukupne površine 390 m^2. Za najveći broj neizdatih lokala cijena mjesečne zakupnine je 22,00 KM bez PDV-a po m^2. Analizom tržišta zakupa poslovnih prostora u Bijeljini, koji su na istim ili sličnim lokacijama u odnosu na poslovne prostore AD „Komunalac“ Bijeljina, došlo se do zaključka da je cijena zakupa poslovnih prostora AD „Komunalac“ Bijeljina previsoka i nedovoljno konkurentna. U narednom periodu potrebno je uskladiti cijene zakupa poslovnih

prostora AD „Komunalac“ Bijeljina sa cijenama na tržištu, kako bi se održao postojeći broj zakupaca i privukli novi zakupci.

Prihodi od zakupnina zemljišta manji su za 15% u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu, odnosno za 2.892,50 KM.

Prihodi od dnevnog zakupa stolova u pijaci manji su 14.558,13 KM, odnosno za 23% u odnosu na prethodnu godinu.

Prihodi od mjesečnog zakupa stolova u pijaci u tekućoj godini su na nivou ostvarenja prethodne godine. Značajan broj stolova u pijaci nije izdat poda zakup, te je uz detaljnu analizu postojećeg stanja potrebno preduzeti sve neophodne mjere, kako bi se što veći broj stolova izdao pod zakup i omogućilo ostvarenje većih prihoda od zakupa stolova u pijaci.

Na značajan pad prihoda od zakupnina u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu i u odnosu na plan uticala je pojava pandemije COVID-19 u 2020. godini.

652 – Prihodi od donacija (1,47% učešća u ukupnim prihodima)

Prihodi od donacija se ostvaruju po osnovu prihoda od donacija povezanih pravnih lica, donacija primljenih od državnih organa i ostalih donacija.

Prihodi od donacija primljenih od državnih organa u iznosu od 40.146,46 KM, se odnose na jedan dio sredstava doznačenih od Fonda solidarnosti Republike Srpske.

Prihodi od donacija od povezanih pravnih lica, u iznosu od 27.674,60 KM, je ostvaren po osnovu obračunate godišnje amortizacije na nabavnu vrijednost specijalnog komunalnog vozila Iveco Stralis, registarske oznake M19-A-029, sa procjenjenim vijekom trajanja od sedam godina. Kamion je ustupljen na korištenje od strane Grada Bijeljina, po osnovu ugovora kojim su regulisana prava i obaveze dvije strane.

Prihodi od ostalih donacija evidentirani su u iznosu od 8.298,75 KM i odnose se na obračunatu amortizaciju polovnih doniranih kontejnera od strane danske firme ODENSE WASTE MANAGEMENT COMPANY.

655 – Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja (0,93% učešća u ukupnim prihodima)

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja su ostvareni od prihoda iz fondova i zavoda, i to od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, Fonda dječije zaštite i Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske.

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja, u tekućoj godini ostvareni su u iznosu od 48.194,57 KM, dok su u prethodnoj godini ostvareni u iznosu od 49.504,90 KM.

659 – Ostali poslovni prihodi po drugim osnovama (0,30% učešća u ukupnim prihodima)

U okviru ostalih poslovnih prihoda po drugim osnovama evidentirani su prihodi za koje nije propisan poseban račun.

Ostali poslovni prihodi u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu manji su za 6.373,10 KM, odnosno za 29%, prvenstveno zbog manjih priohoda od prodaje ambalažnog otpada, u okviru kojih je najznačajnije smanjenje evidentirano na prihodima od prodaje stakla, koji su manji za 4.843,33 KM, zbog zabranjenog ili ograničenog rada ugostiteljskih objekata usljed pojave pandemije COVID-19 u 2020. godini.

Plan ostalih poslovnih prihoda je bio nerealan i ambiciozan, te su ostvareni prihodi manji za 69% u odnosu na planirane prihode, najviše zbog manje ostvarenih prihoda od prodaje prikupljenog ambalažnog otpada (stakla, papira, folije i alu limenki).

660 i 661 – Prihodi od kamata (1,20% učešća u ukupnim prihodima)

U okviru prihoda od kamata evidentiraju se prihodi od obračunatih zakonskih zateznih kamata za dane kašnjenja po osnovu redovnih potraživanja od povezanih pravnih lica, pravnih lica i fizičkih lica i obračunatih zakonskih zateznih kamata po izvršenjima i izvršnim postupcima.

Prihodi od kamata u tekućoj godini su ostvareni u ukupnom iznosu od 61.936,67 KM, od čega je prihod od zateznih kamata obračunatih povezanim pravnim licima ostvaren u iznosu od 3.063,73 KM, zatim prihod od obračunatih kamata fizičkim i pravnim licima u iznosu od 56.269,32 KM i prihod od ostalih kamata, u okviru kojih se evidentiraju zatezne kamate po tužbama i izvršnim postupcima u iznosu od 2.603,62 KM.

670 – Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme (0,15% učešća)

U okviru dobitaka po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme evidentirani su dobici po osnovu prodaje nekretnina u iznosu od 7.804,55 KM, koji su ostvareni prodajom zaplijenjenih nekretnina u sudskim postupcima, gdje je prodajna cijena od otkupne veća za navedeni iznos.

675 – Dobici po osnovu prodaje materijala (0,01% učešća)

U okviru dobitaka po osnovu prodaje materijala evidentirani su dobici po osnovu prodaje sitnog alata i inventara u iznosu od 428,21 KM, koji su ostvareni prodajom otpisanih rashodovanih rashladnih vitrina.

677 – Naplaćena otpisana potraživanja (0,97% učešća)

Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja se ostvaruju od prihoda po osnovu naplaćenih potraživanja od kupaca (izuzev povezanih pravnih lica) za koja je izvršen indirektan otpis i od prihoda po osnovu naplaćenih potraživanja od povezanih pravnih lica za koja je izvršen direktan otpis.

Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja u tekućoj godini su znatno manji u odnosu na prethodnu godinu i u odnosu na plan. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 41%, odnosno za 34.899,23 KM, dok su u odnosu na planirane prihode manji za 45%, odnosno za 41.313,13 KM.

Procenat naplativosti od utuženih korisnika u tekućoj godini iznosi 20,22%, dok je za isti period prethodne godine naplativost iznosila 25,59%. U 2018. godini naplativost je iznosila 28,87%. Navedeni pokazatelji pokazuju da se naplativost od utuženih korisnika pogoršala u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu.

679 – Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi (0,46% učešća)

U okviru ostalih nepomenutih prihoda evidentirani su prihodi od naplaćenih potraživanja po osnovu troškova izvršenja i troškova parničnog postupka.

U tekućoj godini ostvaren je prihod od 24.065,29 KM, koji je manji od ostvarenja prethodne godine za 36% odnosno za 13.569,01 KM, dok je u odnosu na planirane prihode manji za 40%.

689 – Prihod od usklađivanja vrijednosti ostale imovine (0,00% učešća)

U okviru prihoda od usklađivanja vrijednosti ostale imovine, u tekućoj godini nisu evidentirani prihodi, dok su u prethodnoj godini evidentirani prihodi od usklađivanja vrijednosti potraživanja od kupaca u iznosu od 8.074,72 KM.

3.2 Rashodi

Ukupni rashodi Društva, za period od 01.01.-31.12.2020. godine, iznose 6.440.996,08 KM. Rashodi tekuće godine su u odnosu na rashode prethodne godine veći za 1.227.775,61 KM, odnosno za 24 indeksna poena, dok su u odnosu na planirane rashode veći za 1.199.138,08 KM.

Pregled rashoda, koji su nastali u obračunskom periodu, a koji se porede sa ostvarenjem prethodne godine i sa planom za 2020. godinu, prikazan je u sljedećem tabelarnom pregledu, dok je detaljno obrazloženje za određene rashode obračunskog perioda dato poslije tabelarnog pregleda rashoda.

Pregled ostvarenih rashoda

RB	Konto	Naziv konta	Ostvarenje 31.12.2019.	Plan za period 01.01.-31.12.2020.	Ostvarenje 31.12.2020.	Index (6/4)	Index (6/5)	% učešće u ukupnim rashodima (plan)	Razlika ostvarenja (6-4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	50100	Nab.vr.prod.robe na malo	4.437,75	5.000,00	3.884,90	88	78	0,06%	-552,85
2	50101	Nab.vr.pr.robe-bez faktura	5.115,13	6.000,00	4.515,14	88	75	0,07%	-599,99
3	50102	Nab.vr.pr.robe-po fakt.	581,07	1.000,00	726,38	125	73	0,01%	145,31
4	**501**	**Nabavna vrijednost prodate robe**	**10.133,95**	**12.000,00**	**9.126,42**	**90**	**76**	**0,14%**	**-1.007,53**
5	50230	Nabavna vrij.prodate opr.	13.296,00	8.000,00	1.190,00	9	15	0,02%	-12.106,00
6	**502**	**Nabavna vrijednost prodatih stalnih sredstava**	**13.296,00**	**8.000,00**	**1.190,00**	**9**	**15**	**0,02%**	**-12.106,00**
7	51100	Troškovi sirovina i mater.	48.455,57	55.000,00	70.274,50	145	128	1,09%	21.818,93
8	**511**	**Troškovi materijala za izradu**	**48.455,57**	**55.000,00**	**70.274,50**	**145**	**128**	**1,09%**	**21.818,93**
9	51210	Otpis auto-guma (nove)	19.363,58	12.000,00	7.159,42	37	60	0,11%	-12.204,16
10	51211	Otpis auto-guma-(protekt)	17.313,20	15.000,00	10.560,00	61	70	0,16%	-6.753,20
11	51220	Otpis HTZ opreme	21.861,78	20.000,00	19.632,42	90	98	0,30%	-2.229,36
12	51240	Troškovi rez.dijelova-novi	49.870,75	50.000,00	54.195,43	109	108	0,84%	4.324,68
13	51241	Troškovi rez.dijelova-pol.	850,00	0,00	2.248,00	264	-	0,03%	1.398,00
14	51250	Troškovi kanc. materijala	13.081,99	13.000,00	14.734,06	113	113	0,23%	1.652,07
15	**512**	**Troškovi režijskog materijala**	**122.341,30**	**110.000,00**	**108.529,33**	**89**	**99**	**1,68%**	**-13.811,97**
16	51300	Tr.naft.derivata-dizel (putn)	23.449,71	12.000,00	10.455,29	45	87	0,16%	-12.994,42
17	51301	Tr.naft.derivata-dizel (ter.)	233.226,70	240.000,00	197.167,51	85	82	3,06%	-36.059,19
18	51302	Tr.naft.derivata -benzin	4.034,78	4.000,00	2.177,90	54	54	0,03%	-1.856,88
19	51303	Tr.naft.derivata -autogas	713,80	1.000,00	498,22	70	50	0,01%	-215,58
20	51304	Tr.naft.derivata (maziva)	10.137,30	12.000,00	10.050,04	99	84	0,16%	-87,26
21	51330	Troškovi el. energije	26.871,38	27.000,00	27.609,19	103	102	0,43%	737,81
22	51370	Troškovi vode	8.243,86	9.000,00	7.654,76	93	85	0,12%	-589,10
23	**513**	**Troškovi goriva i energije**	**306.677,53**	**305.000,00**	**255.612,91**	**83**	**84**	**3,97%**	**-51.064,62**
24	52000	Troškovi bruto zarade	2.392.171,27	2.380.000,00	2.553.950,34	107	107	39,65%	161.779,07
25	**520**	**Troškovi bruto zarada**	**2.392.171,27**	**2.380.000,00**	**2.553.950,34**	**107**	**107**	**39,65%**	**161.779,07**

RB	Konto	Naziv konta	Ostvarenje 31.12.2019.	Plan za period 01.01.-31.12.2020.	Ostvarenje 31.12.2020.	Index (6/4)	Index (6/5)	% učešće u ukupnim rashodima (plan)	Razlika ostvarenja (6-4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
26	52210	Tr.br.nakn.čl.Nadz.odb.	29.850,72	29.850,00	29.617,90	99	99	0,46%	-232,82
27	**522**	**Troškovi bruto naknada članovina Nadzornog odbora**	**29.850,72**	**29.850,00**	**29.617,90**	**99**	**99**	**0,46%**	**-232,82**
28	52300	Tr.br.nakn.čl.Odb.za rev.	29.850,72	29.850,00	28.475,49	95	95	0,44%	-1.375,23
29	52320	Tr.br.nakn.čl. komisije	0,00	1.000,00	0,00	-	-	0,00%	0,00
30	**523**	**Troškovi bruto naknada članovima Odbora za reviziju**	**29.850,72**	**30.850,00**	**28.475,49**	**95**	**92**	**0,44%**	**-1.375,23**
31	52430	Pomoć zaposl.u skl.sa pr.	5.881,00	5.000,00	29.358,00	499	587	0,46%	23.477,00
32	**524**	**Troškovi otpremnina, nagrada i pomoći u skladu sa propisima**	**5.881,00**	**5.000,00**	**29.358,00**	**499**	**587**	**0,46%**	**23.477,00**
33	52500	Tr.dnevnica na služb.putu	3.852,00	4.000,00	2.214,00	57	55	0,03%	-1.638,00
34	52510	Tr.smj.i ish.na služb.putu	2.332,86	3.000,00	0,00	-	-	0,00%	-2.332,86
35	52520	Tr.prevoza na služb.putu	2.293,54	2.500,00	275,50	12	11	0,00%	-2.018,04
36	52530	Nakn.za korišć.sopstv.voz.	12.622,12	15.000,00	0,00	-	-	0,00%	-12.622,12
37	**525**	**Troškovi zaposlenih na službenom putu**	**21.100,52**	**24.500,00**	**2.489,50**	**12**	**10**	**0,04%**	**-18.611,02**
38	52900	Nakn.tr.za prevoz radnika	75.838,44	75.000,00	79.917,62	105	107	1,24%	4.079,18
39	52990	Ost.nakn.tr.zaposl.(regres)	153.626,89	155.000,00	142.304,24	93	92	2,21%	-11.322,65
40	52991	Ost.nakn.tr.zaposl.(Božić)	16.200,00	30.000,00	28.691,68	177	96	0,45%	12.491,68
41	52992	Ost.nakn.tr.zap.(topl.obrok)	70.287,74	70.000,00	73.104,72	104	104	1,13%	2.816,98
42	**529**	**Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda**	**315.953,07**	**330.000,00**	**324.018,26**	**103**	**98**	**5,03%**	**8.065,19**
43	53100	Troškovi prevoza	984,00	1.000,00	303,36	31	30	0,00%	-680,64
44	53130	Troškovi PTT usluga	18.836,17	20.000,00	19.922,89	106	100	0,31%	1.086,72
45	53131	Tr.PTT usluga-got.pl.	3.355,19	3.500,00	4.357,28	130	124	0,07%	1.002,09
46	53150	Tr.internet usluga i b.pren.	1.696,73	1.800,00	1.903,33	112	106	0,03%	206,60
47	**531**	**Troškovi transportnih usluga**	**24.872,09**	**26.300,00**	**26.486,86**	**106**	**101**	**0,41%**	**1.614,77**
48	53200	Tr.usl.na tek.odr.st.mat.sr.	15.107,66	20.000,00	18.208,12	121	91	0,28%	3.100,46
49	53210	Tr.usl.na inv.odr.st.mat.sr.	0,00	2.000,00	0,00	-	-	0,00%	0,00
50	**532**	**Troškovi usluga održavanja**	**15.107,66**	**22.000,00**	**18.208,12**	**121**	**83**	**0,28%**	**3.100,46**
51	53340	Zakupnina opreme	6.720,61	0,00	13.442,29	200	-	0,21%	6.721,68
52	53390	Troškovi ostalih zakupa	2.949,50	5.000,00	2.691,00	91	54	0,04%	-258,50
53	**533**	**Troškovi zakupa**	**9.670,11**	**5.000,00**	**16.133,29**	**167**	**323**	**0,25%**	**6.463,18**
54	53500	Tr.oglasa u novinama,TV	9.107,98	25.000,00	8.726,10	96	35	0,14%	-381,88
55	53520	Troškovi ul.u pr.sa PP-olo.	3.904,99	5.000,00	3.687,37	94	74	0,06%	-217,62
56	53590	Ostali tr.za reklamu i pr.	1.100,00	1.000,00	922,00	84	92	0,01%	-178,00
57	**535**	**Troškovi reklame i propagande**	**14.112,97**	**31.000,00**	**13.335,47**	**94**	**43**	**0,21%**	**-777,50**
58	53900	Troškovi za usl.u prometu	14.325,00	15.000,00	10.195,00	71	68	0,16%	-4.130,00
59	53920	Troškovi za usl.zašt.na r.	6.605,08	7.000,00	7.803,97	118	111	0,12%	1.198,89
60	53960	Privr.i povremeni poslovi	62.674,17	40.000,00	22.178,40	35	55	0,34%	-40.495,77
61	53981	Tr.deponovanja-otp.vode	152,75	1.000,00	453,00	297	45	0,01%	300,25
62	53983	Tr.deponovanja-čvrsti otp.	1.134.157,91	1.150.000,00	1.133.184,41	100	99	17,59%	-973,50
63	53990	Troškovi ost.proizv.usl.	2.327,45	2.000,00	1.529,17	66	76	0,02%	-798,28

RB	Konto	Naziv konta	Ostvarenje 31.12.2019.	Plan za period 01.01.-31.12.2020.	Ostvarenje 31.12.2020.	Index (6/4)	Index (6/5)	% učešće u ukupnim rashodima (plan)	Razlika ostvarenja (6-4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
64	**539**	**Troškovi ostalih usluga**	**1.220.242,36**	**1.215.000,00**	**1.175.343,95**	**96**	**97**	**18,25%**	**-44.898,41**
65	54000	Troškovi amortizacije-PO	214.789,66	215.000,00	213.829,43	100	99	3,32%	-960,23
66	54020	Troškovi amort.-procjena	59.620,52	60.000,00	81.624,95	137	136	1,27%	22.004,43
67	**540**	**Troškovi amortizacije**	**274.410,18**	**275.000,00**	**295.454,38**	**108**	**107**	**4,59%**	**21.044,20**
68	54140	Tr.rez. za otpremnine	4.326,18	5.000,00	14.724,85	340	294	0,23%	10.398,67
69	**541**	**Troškovi rezervisanja**	**4.326,18**	**5.000,00**	**14.724,85**	**340**	**294**	**0,23%**	**10.398,67**
70	55010	Tr.revizije finans.izvj.	5.000,00	5.000,00	5.000,00	100	100	0,08%	0,00
71	55020	Tr.advokatskih usluga	7.849,43	10.000,00	6.796,00	87	68	0,11%	-1.053,43
72	55030	Tr.zdravstvenih usluga	6.559,78	7.000,00	1.171,90	18	17	0,02%	-5.387,88
73	55040	Tr.str.obrazovanja zaposl.	0,00	2.000,00	0,00	-	-	0,00%	0,00
74	55050	Tr.str.usavršanja-seminari	9.132,43	7.000,00	1.176,41	13	17	0,02%	-7.956,02
75	55060	Tr.izmjena na post.progr.	3.600,00	10.000,00	3.600,00	100	36	0,06%	0,00
76	55090	Ostale neproizvodne usl.	26.136,42	10.000,00	17.467,32	67	175	0,27%	-8.669,10
77	**550**	**Troškovi neproizvodnih usluga**	**58.278,06**	**51.000,00**	**35.211,63**	**60**	**69**	**0,55%**	**-23.066,43**
78	55100	Tr.repr.u posl.prost.	8.477,30	8.000,00	8.148,44	96	102	0,13%	-328,86
79	55120	Tr.ugostiteljskih usluga	11.050,45	15.000,00	1.169,07	11	8	0,02%	-9.881,38
80	55140	Tr.ug.usluga prilikom prosl.	1.225,00	2.000,00	1.190,00	97	60	0,02%	-35,00
81	55150	Troškovi za poklone	1.799,50	2.000,00	0,00	-	-	0,00%	-1.799,50
82	55190	Ostali tr.reprezentacije	0,00	3.000,00	0,00	-	-	0,00%	0,00
83	**551**	**Troškovi reprezentacije**	**22.552,25**	**30.000,00**	**10.507,51**	**47**	**35**	**0,16%**	**-12.044,74**
84	55200	Pr.osigur.nekr.,postr.i opr.	1.876,94	2.500,00	2.731,17	146	109	0,04%	854,23
85	55240	Pr.os.od odg.prema tr.lic.	1.996,80	2.000,00	1.164,80	58	58	0,02%	-832,00
86	55260	Pr.za obavezno osig.lica	7.110,69	7.500,00	8.084,59	114	108	0,13%	973,90
87	55270	Pr.osig.zaposl.od posl.nesr.	0,00	1.500,00	0,00	-	-	0,00%	0,00
88	55290	Ostale premije osiguranja	0,00	200,00	0,00	-	-	0,00%	0,00
89	**552**	**Troškovi premija osiguranja**	**10.984,43**	**13.700,00**	**11.980,56**	**109**	**87**	**0,19%**	**996,13**
90	55300	Tr.pl.prometa-Pavl.banka	1.056,53	1.100,00	634,44	60	58	0,01%	-422,09
91	55301	Tr.pl.prometa-Sberbanka	200,95	300,00	270,25	134	90	0,00%	69,30
92	55302	Tr.pl.prometa-Nova banka	681,00	800,00	305,40	45	38	0,00%	-375,60
93	55303	Tr.pl.prometa-Komerc.b.	173,80	250,00	63,60	37	25	0,00%	-110,20
94	55304	Tr.pl.prometa-devizni rn.	20,30	100,00	24,00	118	24	0,00%	3,70
95	55305	Tr.pl.prometa-Addiko b.	2.555,23	3.000,00	4.727,01	185	158	0,07%	2.171,78
96	55306	Tr.pl.prometa-NLB RB	245,05	300,00	202,00	82	67	0,00%	-43,05
97	55310	Tr.pl.prometa-garancije	1.675,20	2.000,00	1.679,17	100	84	0,03%	3,97
98	**553**	**Troškovi platnog prometa**	**6.608,06**	**7.850,00**	**7.905,87**	**120**	**101**	**0,12%**	**1.297,81**
99	55400	Članarine privr.komorama	0,00	0,00	240,00	-	-	0,00%	240,00
100	55420	Članarine.poslovnim udr.	500,00	500,00	500,00	100	100	0,01%	0,00
101	**554**	**Troškovi članarina**	**500,00**	**500,00**	**740,00**	**148**	**148**	**0,01%**	**240,00**
102	55500	Porez na imovinu	6.904,70	7.000,00	6.901,30	100	99	0,11%	-3,40
103	55510	Naknada za o.k.d. šuma	3.692,51	3.400,00	3.623,83	98	107	0,06%	-68,68
104	55520	Naknada za protiv pož.z.	2.031,72	1.900,00	1.509,75	74	79	0,02%	-521,97
105	55540	Naknada za vode	2.076,00	2.000,00	2.219,74	107	111	0,03%	143,74
106	55570	Komunalna i rep. takse	1.150,00	1.150,00	1.150,00	100	100	0,02%	0,00
107	55571	Komunalna naknada-opš.	6.168,36	6.168,00	6.168,36	100	100	0,10%	0,00
108	**555**	**Troškovi poreza**	**22.023,29**	**21.618,00**	**21.572,98**	**98**	**100**	**0,33%**	**-450,31**
109	55600	Dopr.za prof.reh.invalida	5.089,90	5.000,00	5.450,46	107	109	0,08%	360,56

RB	Konto	Naziv konta	Ostvarenje 31.12.2019.	Plan za period 01.01.-31.12.2020.	Ostvarenje 31.12.2020.	Index (6/4)	Index (6/5)	% učešće u ukupnim rashodima (plan)	Razlika ostvarenja (6-4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
110	55691	Ost.dop.na ter.tr.-volonteri	5.809,08	5.000,00	756,39	13	15	0,01%	-5.052,69
111	**556**	**Troškovi doprinosa**	**10.898,98**	**10.000,00**	**6.206,85**	**57**	**62**	**0,10%**	**-4.692,13**
112	55900	Troškovi oglasa u štampi	2.163,10	3.000,00	1.633,41	76	54	0,03%	-529,69
113	55911	RTV taksa-porez na posj.	82,50	90,00	97,50	118	108	0,00%	15,00
114	55913	Sudske takse po izvr.post.	56.287,63	55.000,00	39.350,79	70	72	0,61%	-16.936,84
115	55915	Sudske takse-ostale	1.043,30	5.000,00	2.794,61	268	56	0,04%	1.751,31
116	55920	Sudski tr.i tr.vještačenja	625,00	1.000,00	250,00	40	25	0,00%	-375,00
117	55930	Tr.pretpl.na časopise i s.p.	1.044,44	2.000,00	1.228,42	118	61	0,02%	183,98
118	55940	Troškovi stipendija	1.980,00	0,00	660,00	33	-	0,01%	-1.320,00
119	55950	Tr.za registraciju vozila	27.500,84	30.000,00	25.899,97	94	86	0,40%	-1.600,87
120	55990	Ostali nemater.troškovi	7.680,41	10.000,00	1.934,50	25	19	0,03%	-5.745,91
121	**559**	**Ostali nematerijalni troškovi**	**98.407,22**	**106.090,00**	**73.849,20**	**75**	**70**	**1,15%**	**-24.558,02**
122	56000	Kamate iz odnosa sa PPL	10,31	100,00	91,21	885	91	0,00%	80,90
123	**560**	**Finansijski rashodi**	**10,31**	**100,00**	**91,21**	**885**	**91**	**0,00%**	**80,90**
124	56190	Kamate po ost.fin.obavez.	9.033,59	10.000,00	21,51	0	0	0,00%	-9.012,08
125	**561**	**Rashodi kamata**	**9.033,59**	**10.000,00**	**21,51**	**0**	**0**	**0,00%**	**-9.012,08**
126	57010	Neotp.vr.i tr.rash.nekretnina	0,00	0,00	1.184.150,00	-	-	18,38%	1.184.150,00
127	57020	Otpis opreme po poisu	12.499,77	5.000,00	3.422,36	27	68	0,05%	-9.077,41
128	**570**	**Gubici po osnovu prodaje i rash. nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme**	**12.499,77**	**5.000,00**	**1.187.572,36**	**9.501**	**23.751**	**18,44%**	**1.175.072,59**
129	57800	Rash.po osn.isp.vr.potraž.	87.292,41	100.000,00	111.078,90	127	111	1,72%	23.786,49
130	57810	Rash.po osn.isp.pot.PPL	0,00	0,00	578,75	-	-	0,01%	578,75
131	57820	Rash.po osn.dir.otp.potr.	2.668,44	10.000,00	278,33	10	3	0,00%	-2.390,11
132	**578**	**Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja**	**89.960,85**	**110.000,00**	**111.935,98**	**124**	**102**	**1,74%**	**21.975,13**
133	57900	Kalo, rastur, kvar i lom	171,09	0,00	265,85	155	-	0,00%	94,76
134	57940	Kazne za pr.prestupe i prek	2.863,20	0,00	760,80	27	-	0,01%	-2.102,40
135	57970	PDV na kalo,rastur,kvar…	150,83	500,00	44,09	29	9	0,00%	-106,74
136	57990	Nepomenuti ost.rashodi	3.087,10	1.000,00	0,11	0	0	0,00%	-3.086,99
137	**579**	**Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi**	**6.272,22**	**1.500,00**	**1.070,85**	**17**	**71**	**0,02%**	**-5.201,37**
138	59100	Rashodi po osnovu ispr.gr.	6.738,24	5.000,00	0,00	-	-	0,00%	-6.738,24
139	**591**	**Rashodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina**	**6.738,24**	**5.000,00**	**0,00**	**-**	**-**	**0,00%**	**-6.738,24**
UKUPNO			**5.213.220,47**	**5.241.858,00**	**6.440.996,08**	**124**	**123**	**100,00%**	**1.227.775,61**

Tabela 22. Ostvareni rashodi AD „Komunalac“ Bijeljina na dan 31.12.2019. i 31.12.2020. god.

Uporedni prikaz ostvarenih rashoda tekuće i prethodne godine prikazan je na grafikonu 2.

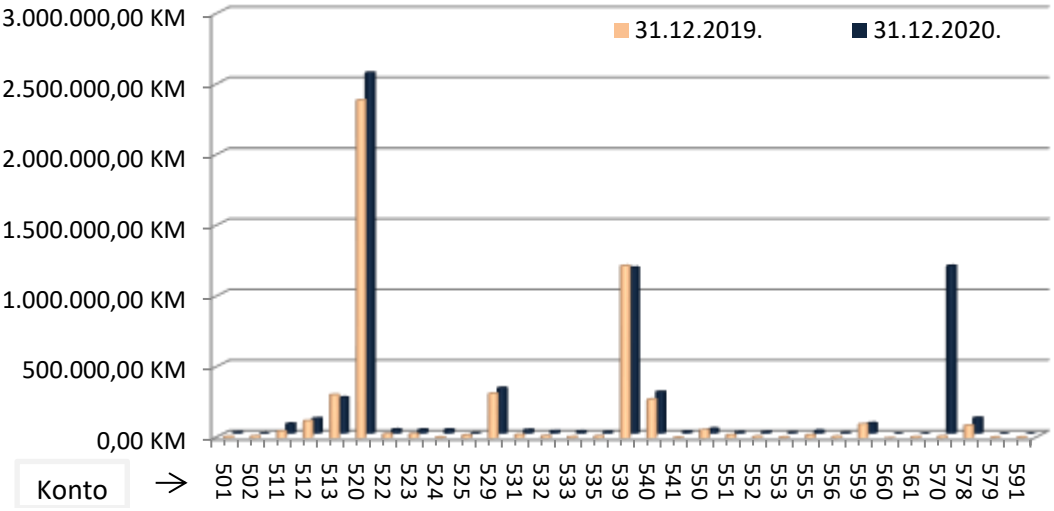

Slika 2. Ostvareni rashodi na dan 31.12.2019. i 31.12.2020. godine.

Analiza ostvarenih rashoda, kao i poređenje rashoda tekuće godine sa prethodnom godinom, vrši se preko sintetičkih konta.

501 – Nabavna vrijednost prodate robe (0,14% učešća u ukupnim rashodima (UR))

Rashodi evidentirani u okviru konta 501, ostvareni su po osnovu nabavne vrijednosti prodate robe na malo.

Navedeni rashodi u tekućoj godini, manji su za 1.007,53 KM u odnosu na ostvarenje prethodne godine, dok su u odnosu na planirane rashode manji za 24%, odnosno za 2.873,58 KM.

502 – Nabavna vrijednost prodatih stalnih sredstava pribavljenih radi prodaje (0,02% učešća u UR)

U okviru troškova nabavne vrijednosti prodatih stalnih sredstava pribavljenih radi prodaje evidentira se nabavna vrijednost prodate opreme, odnosno kontejnera, koji su nabavljeni radi dalje prodaje.

U tekućoj godini, rashodi su ostvareni u iznosu od 1.190,00 KM i isti su manji za 91% u odnosu na rashode iz prethodne godine, koji su evidentirani u iznosu od 13.296,00 KM.

511 – Troškovi materijala za izradu učinaka (1,09% učešća u UR)

Troškovi materijala za izradu učinaka ostvaruju se evidentiranjem osnovnog materijala i sirovina za izradu učinaka.

Navedeni troškovi, ostvareni u tekućoj godini, veći su za 45%, odnosno za 21.818,93 KM od ostvarenja prethodne godine, dok su u odnosu na planirane troškove veći za 28%, odnosno za 15.274,50 KM.

512 – Troškovi režijskog materijala (1,68% učešća u UR)

U okviru troškova režijskog materijala evidentiraju se utrošene auto-gume, koje se u cjelini otpisuju u periodu nabavke, utrošena HTZ oprema, koja se u cjelini otpisuje u periodu nabavke,

materijal i dijelovi utrošeni za tekuće održavanje osnovnih sredstava i utrošeni ostali režijski materijal, odnosno kancelarijski materijal.

Troškovi režijskog materijala, ostvareni u tekućoj godini, manji su za 11%, odnosno za 13.811,97 KM u odnosu na troškove ostvarene u prethodnoj godini, prvenstveno zbog:

- troškova otpisa novih auto-guma, koji su manji za 12.204,16 KM,
- troškova otpisa protektiranih auto-guma, koji su manji za 6.753,20 KM i
- troškova otpisane HTZ opreme, koji su manji za 2.229,36 KM,

Troškovi novih i polovnih rezervnih dijelova su povećani u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu, prvenstveno zbog zastarjelog voznog parka i čestih kvarova specijalnih vozila.

513 – Troškovi goriva i energije (3,97% učešća u UR)

U okviru sintetičkog konta 513 analitički se evidentiraju troškovi goriva i maziva, troškovi električne energije i troškovi vode.

Troškovi goriva i energije u tekućoj godini su manji za 17%, odnosno za 51.064,62 KM u odnosu na ostvarenje prethodne godine, dok su u odnosu na planirane troškove manji za 16%.

Značajno smanjenje troškova tekuće godine primjetno je na troškovima nafte i naftnih derivata, dok su troškovi električne energije neznatno uvećani u odnosu na troškove iz prethodne godine.

520 – Troškovi bruto zarada (39,65% učešća u ukupnim rashodima)

Troškovi bruto zarada, ostvareni u 2020. godini, veći su za 7%, odnosno za 161.779,07 KM u odnosu na troškove ostvarene u istom periodu prošle godine, dok su i u odnosu na planirane troškove veći za 7%, prvenstveno po osnovu povećanja broja zaposlenih radnika i povećanja bruto plata za određena radna mjesta. Potrebno je istaći da zapošljavanje radnika nije vršeno sistematski i sa detaljnom analizom stvarnih potreba, te da nije imalo efekat na povećanje prihoda.

522 i 523 – Troškovi bruto naknada članovima upravnog i nadzornog odbora, članovima odbora za reviziju, drugih odbora, komisija i sl. (0,90% učešća u UR)

Troškovi evidentirani u okviru sintetičkih konta 522 i 523, su u tekućoj godini ostvareni u ukupnom iznosu od 58.093,39 KM, što je na nivou ostvarenja prethodne godine.

524 – Troškovi otpremnina, nagrada i pomoći u skladu sa propisima o radu (0,46% učešća u UR)

Troškovi evidentirani u okviru konta 524 se odnose na troškove pomoći zaposlenim u skladu sa propisima o radu.

Navedeni troškovi, ostvareni u tekućoj godini, veći su od ostvarenja prethodne godine za 399%, odnosno za 23.477,00 KM, prvenstveno zbog jednokratne pomoći isplaćene svim zaposlenim radnicima u ukupnom iznosu od 17.000,00 KM (170 radnika * 100,00 KM), koja nije isplaćivana u prethodnoj godini.

525 – Troškovi zaposlenih na službenom putu (0,04% učešća u UR)

U okviru troškova zaposlenih na službenom putu evidentiraju se troškovi dnevnica na službenom putu, troškovi smještaja i ishrane na službenom putu, troškovi prevoza na službenom putu i naknade za korišćenje sopstvenog vozila u poslovne svrhe.

Troškovi zaposlenih na službenom putu, u tekućoj godini su manji za 88%, odnosno za 18.611,02 KM od ostvarenja prethodne godine, prvenstveno zbog manjih naknada troškova za

korištenje sopstvenog vozila u poslovne svrhe, koje se isplaćuju inkasantima i kontrolorima, jer su navedene naknade, počev od oktobra 2019. godine, evidentirane u okviru analitičkog konta 53340-Troškovi zakupnine opreme. Troškovi dnevnica na službenom putu, kao i troškovi ishrane i prevoza na službenom putu su značajno manji u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu i plan za 2020. godinu, zbog manjeg broja službenih putovanja.

529 – Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda (5,03% učešća u UR)

U okviru troškova bruto ostalih ličnih rashoda evidentiraju se naknade troškova prevoza na radno mjesto i sa radnog mjesta i ostale naknade troškova zaposlenim, poslodavcima i drugim fizičkim licima.

Navedeni troškovi su u tekućoj godini uvećani za 3% u odnosu na troškove prethodne godine, odnosno za 8.065,19 KM, prvenstveno zbog povećanih naknada troškova prevoza radnika, koji su veći za 4.079,18 KM, ostalih naknada troškova zaposlenim, koji su veći za 12.491,68 KM i troškova toplog obroka u tekućoj godini, koji su veći za 2.816,98 KM u odnosu na troškove iz prethodne godine.

Naknada troškova regresa u tekućoj godini manja je za 11.322,65 KM od istih izdvajanja u prethodnoj godini.

531 – Troškovi transportnih usluga (0,41% učešća u UR)

Troškove transportnih usluga čine troškovi prevoza, troškovi PTT usluga i troškovi internet usluga i bežičnog prenosa podataka.

Troškovi transportnih usluga, ostvareni u tekućoj godini, su u odnosu na troškove prethodne godine veći za 6%, odnosno za 1.614,77 KM, dok su u odnosu na planirane veći za 1%.

532 – Troškovi usluga održavanja (0,28% učešća u UR)

U okviru troškova usluga održavanja, evidentirani su troškovi za usluge na tekućem održavanju stalnih materijalnih sredstava.

Troškovi usluga održavanja u tekućoj godini su veći za 21%, odnosno za 3.100,46 KM u odnosu na troškove usluga održavanja iz prethodne godine.

533 – Troškovi zakupa (0,25% učešća u UR)

U okviru troškova zakupa evidentiraju se troškovi zakupnina opreme i troškovi ostalih zakupnina, koji su u tekućoj godini veći za 67%, odnosno za 6.463,18 KM. Na kontu 53340-Zakupnina opreme, evidentirani su troškovi zakupa privatnog automobila u poslovne svrhe u iznosu od 13.442,29 KM.

535 – Troškovi reklame i propagande (0,21% učešća u UR)

Troškovi reklame i propagande ostvareni su evidentiranjem troškova oglasa u novinama, časopisima, na radiju, televiziji i sl. i troškova ulaganja u predmete na kojima se nalaze propagandne poruke, a koji se dijele besplatno (olovke, privjesci, kese, rokovnici i sl.)

Troškovi reklame i propagande u tekućoj godini su manji za 6%, odnosno za 777,50 KM u odnosu na isti period prethodne godine, dok su u odnosu na planirane manji za 57%.

539 – Troškovi ostalih usluga (18,25% učešća u UR)

U okviru troškova ostalih usluga evidentirani su troškovi za usluge zaštite na radu, troškovi naknade za korišćenje auto-puta, troškovi naknade po osnovu povremenih i privremenih poslova, troškovi usluga deponovanja otpada (čvrsti komunalni otpad i otpadne vode) i troškovi ostalih proizvodnih usluga.

Troškovi ostalih usluga u tekućoj godini su manji za 4%, odnosno za 44.898,41 KM u odnosu na prethodnu godinu, prvenstveno zbog smanjenih troškova privremenih i povremenih poslova, koji su manji za 40.495,77 KM.

Troškovi usluga deponovanja čvrstog komunalnog otpada su na nivou ostvarenja prethodne godine.

U okviru troškova za usluge u prometu u tekućoj godini evidentiran je trošak angažovanja službenog lica MUP-a za usluge rada specijalnog vozila za uklanjanje nepropisno parkiranih vozila u iznosu od 10.195,00 KM, dok je u prethodnoj godini ostvaren u iznosu od 14.325,00 KM.

540 – Troškovi amortizacije (4,59% učešća u UR)

Troškovi amortizacije, koji su ostvareni u tekućoj godini su veći za 8%, odnosno za 21.044,20 KM u odnosu na troškove amortizacije iz prethodne godine.

541 – Troškovi rezervisanja (0,23% učešća u UR)

U okviru troškova rezervisanja u tekućoj godini evidentirani su troškovi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u iznosu od 14.724,85 KM, dok su u prethodnoj godini evidentirani troškovi rezervisanja u iznosu od 4.326,18 KM.

550 – Troškovi neproizvodnih usluga (0,55% učešća u UR)

Troškove neproizvodnih usluga čine troškovi revizije finansijskih izvještaja, troškovi advokatskih usluga, troškovi zdravstvenih usluga, troškovi stručnog usavršavanja (seminari, simpozijumi i sl.), troškovi izmjena koje se vrše na postojećim programima za računare i troškovi ostalih neproizvodnih usluga.

Troškovi neproizvodnih usluga u tekućoj godini ostvareni su u ukupnom iznosu od 35.211,63 KM, dok su u prethodnoj godini iznosili 58.278,06 KM. Smanjenje troškova evidentirano je na troškovima stručnog usavršavanja, koji su manji za 7.956,02 KM, troškovima zdravstvenih usluga, koji su manji za 5.387,88 KM i troškovima ostalih neproizvodnih usluga, koji su manji za 8.669,10 KM u tekućoj godini u odnosu na isti period prethodne godine.

551 – Troškovi reprezentacije (0,16% učešća u UR)

U okviru troškova reprezentacije, ostvareni su troškovi reprezentacije u poslovnim prostorijama, troškovi ugostiteljskih usluga u užem smislu, troškovi ishrane i prenoćišta poslovnih partnera, troškovi za poklone i ostali troškovi reprezentacije.

Troškovi reprezentacije u tekućoj godini su manji za 53%, odnosno za 12.044,74 KM od troškova iz prethodne godine, dok su u odnosu na planirane troškove manji za 65%.

U okviru troškova reprezentacije najveće smanjenje evidentirano je na troškovima ugostiteljskih usluga, koji su u tekućoj godini manji za 89%, odnosno za 9.881,38 KM u odnosu na prethodnu godinu.

552 – Troškovi premija osiguranja (0,19% učešća u UR)

Troškovi premija osiguranja se odnose na troškove premija osiguranja nekretnina, postrojenja i opreme, troškove premije osiguranja od odgovornosti prema trećim licima i troškove premije za obavezno osiguranje lica.

Troškovi premije osiguranja su u tekućoj godini veći za 9% od troškova iz prethodne godine, dok su u odnosu na planirane troškove manji za 13%.

553 – Troškovi platnog prometa (0,12% učešća u ukupnim rashodima)

Troškovi platnog prometa se sastoje od troškova platnog prometa u zemlji i troškova bankarskih usluga (garancije i slično).

Troškovi platnog prometa u 2020. godini su veći za 20% u odnosu na troškove iz prethodne godine, zbog povećanih provizija bankarskih usluga u 2020. godini.

554 – Troškovi članarina (0,01% učešća u ukupnim rashodima)

U okviru troškova članarina evidentiraju se članarine privrednim komorama i članarine poslovnim udruženjima.

Troškovi članarina tekuće godine su povećani za 48% u odnosu na ostvarenja troškova iz prethodne godine.

555 – Troškovi poreza (0,33% učešća u ukupnim rashodima)

Troškovi poreza se sastoje od troškova poreza na imovinu, naknada za opštekorisna dejstva šuma, naknada za protivpožarnu zaštitu, naknada za korišćenje i zagađenje voda i komunalne i republičke takse na firmu.

Troškovi poreza tekuće godine su na nivou ostvarenja troškova iz prethodne godine.

556 – Troškovi doprinosa (0,10% učešća u UR)

U okviru troškova doprinosa evidentiraju se troškovi doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju invalida i ostali doprinosi na teret troškova perioda, koji se odnose na obračunate doprinose volonterima.

Troškovi doprinosa u tekućoj godini su u odnosu na prethodnu godinu manji za 43%, odnosno za 4.692,13 KM, zbog manjih troškova doprinosa za volontere, koji su u tekućoj godini manji za 5.052,69 KM.

559 – Ostali nematerijalni troškovi (1,15% učešća u ukupnim rashodima)

Ostali nematerijalni troškovi se sastoje od troškova oglasa u štampi i drugim medijima, taksi (RTV, sudske i sl.), troškova pretplate na časopise i stručne publikacije, troškova registracije vozila i ostalih nematerijalnih troškova.

Ostali nematerijalni troškovi, ostvareni u tekućoj godini, su u odnosu na ostvarenje prethodne godine manji za 25%, odnosno za 24.558,02 KM, dok su u odnosu na plan manji za 30%.

Najveće smanjenje u okviru ostalih nematerijalnih troškova evidentno je na troškovima sudskih taksi, zbog manjeg broja pokrenutih prijedloga za izvršenje u tekućoj u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi za registraciju vozila, u tekućoj godini smanjeni su za 1.600,87 KM u odnosu na troškove prethodne godine.

560 – Finansijski rashodi po osnovu odnosa sa povezanim pravnim licima (0,00% učešća u UR)

Rashodi po osnovu kamata iz odnosa sa povezanim pravnim licima, u tekućoj godini su ostvareni u iznosu od 91,21 KM, dok su u prethodnoj godini ostvareni u iznosu od 10,31 KM.

561 – Rashodi kamata (0,00% učešća u UR)

U okviru rashoda kamata evidentirani su rashodi kamata po ostalim finansijskim obavezama, koji su u tekućoj godini ostvareni u iznosu od 21,51 KM, dok su u prethodnoj godini ostvareni u iznosu od 9.033,59 KM.

Na kontu kamata po ostalim finansijskim obavezama **prethodne godine**, evidentirane su kamate po osnovu isplata po Rješenju Okružnog suda u Bijeljini, broj: 83 0 I 081975 18 Gž od 25.03.2019. godine, za tražioce izvršenja Nebojšu Gavrilović i Miodraga Jovića. Rješenjem je obavezan a.d. „Komunalac“ Bijeljina da isplati tražiocima izvršenja zakonske zatezne kamate za kašnjenje u isplati plate za 2004., 2005. i 2006. godinu u iznosu od 4.941,42 KM, zakonske zatezne kamate za naknade regresa za korištenje godišnjih odmora za 2004., 2005. i 2006. godinu u iznosu od 3.360,00 KM i zakonske zatezne kamate na neisplaćene troškove postupka u iznosu od 729,86 KM.

570 – Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih sredstava, nekretnina, pstrojenja i opreme (18,44% učešća u UR)

U okviru sintetičkog konta 570, u tekućoj godini evidentirano je sljedeće:

1. Neotpisana vrijednost i dodatni troškovi rashodovanja **nekretnina** u iznosu od 1.184.150,00 KM. Navedeni troškovi su nastali isknjižavanjem 5 katastarskih parcela, koje su bile evidentirane u poslovnim knjigama Društva, nad kojima je AD „Komunalac“ Bijeljina imao pravo raspolaganja i korištenja, a koje su izgubljene po osnovu pravosnažnih sudskih presuda u korist Grada Bijeljina.
2. Neotpisana vrijednosti i dodatnih troškova rashodovanja **opreme** po popisu u iznosu od 3.422,36 KM.

578 – Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja (1,74% učešća u UR)

Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja se odnose na rashode po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca i rashode po osnovu direktnog otpisa potraživanja od kupaca koji nisu povezana pravna lica.

Navedeni rashodi, ostvareni u tekućoj godini, veći su za 21.975,13 KM, odnosno za 24% u odnosu na iste rashode iz prethodne godine, zbog većih rashoda po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca, koji su veći za 23.786,49 KM.

U okviru rashoda po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca, u tekućoj godini izvršeno je doknjižavanje očekivanih kreditnih gubitaka u okviru potraživanja od kupaca u skladu sa MSFI 9 – Finansijski instrumenti, i to: za potraživanja od kupaca pravnih lica u iznosu od 14.950,92 KM, za potraživanja od kupaca povezanih pravnih lica u iznosu od 578,75 KM i za potraživanja od kupaca fizičkih lica u iznosu od 45.987,96 KM.

579 – Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi (0,02% učešća u UR)

U okviru rashoda po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostalih rashoda evidentiraju se: kalo, rastur, kvar i lom zaliha materijala i robe, troškovi sudskih i drugih sporova, kazne za privredne prestupe i prekršaje, naknade štete trećim licima, PDV na prekomjerni kalo, rastur, kvar i lom i nepomenuti ostali rashodi.

Navedeni rashodi u tekućoj godini ostvareni su u iznosu od 1.070,85 KM. Od navedenih rashoda potrebno je istaći rashode za kazne za privredne prestupe i prekršaje u iznosu od 760,80 KM i kalo, rastur, kvar i lom u iznosu od 265,85 KM.

591 – Rashodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina (0,00% učešća u UR)

U tekućoj godini, u okviru rashoda po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne nisu evidentirani rashodi, dok je u prethodnoj godini evidentiran iznos od 6.738,24 KM, koji se odnosi na izmirene obaveze po osnovu „Rješenja za plaćanje utvrđene poreske obaveze“, broj: 06/1.05/0702-456.1-4325/2019, koje je doneseno od strane Poreske uprave RS - Odjeljenje za kontrolu.

3.3 Neto dobitak

U Bilansu uspjeha na AOP-u 295, u koloni “tekuća godina”, evidentiran je gubitak prije oporezivanja, kao rezultat razlike ukupnih prihoda i ukupnih rashoda tekuće godine, u iznosu od 1.264.089 KM. U Bilansu uspjeha na AOP-u 298, evidentirani su odloženi poreski prihodi perioda u iznosu od 6.554 KM, nastali kao rezultat odloženih poreskih sredstava po osnovu priznavanja poreskog gubitka tekuće godine prenesenog unaprijed.

Ukupan neto gubitak tekuće godine, koji je utvrđen u glavnom obrascu Bilansa uspjeha i iskazan na AOP-u 300 u koloni broj 4, iznosi 1.257.535 KM, dok je u prethodnoj godini ostvaren neto dobitak u iznosu od 48.353 KM.

U Bilansu stanja na AOP-u 121 iskazan je neraspoređeni dobitak tekuće godine u iznosu od 138.468 KM, koji je nastao kao razlika dobitka po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima u iznosu od 1.396.003 KM i neto gubitka tekuće godine u iznosu od 1.257.535 KM.

Prenos formiranih revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima u ukupnom iznosu od 1.396.003 KM knjižen je stavom 330/341, u skladu sa odredbama MRS-16.

Preneseni dio revalorizacionih rezervi u iznosu od 98.762 KM je razlika između troškova amortizacije obračunate na revalorizovanu knjigovodstvenu vrijednost nematerijalnih ulaganja, građevinskih objekata i opreme i troškova amortizacije obračunate na početnu nabavnu vrijednost nematerijalnih ulaganja, građevinskih objekata i opreme prije revalorizacije.

Preneseni dio revalorizacionih rezervi u iznosu od 260.100 KM se odnosi na formirane revalorizacione rezerve nekretnine označene kao KP br. 3833/4 zvana „Rasadnik“ u naravi njiva 1. klase površine 9.179 m^2, koja je po Sudskom poravnanju kod Osnovnog suda u Bijeljini, broj: 80 0 V 115149 20 V od 30.06.2020. godine, prenesena u korist Grada Bijeljina.

Preneseni dio revalorizacionih rezervi u iznosu od 1.035.053,00 KM se odnosi na formirane revalorizacione rezerve katastarskih parcela, koje su bile evidentirane u poslovnim knjigama Društva, nad kojima je AD „Komunalac“ Bijeljina imao pravo raspolaganja i korištenja, a koje su po osnovu pravosnažnih sudskih presuda u korist Grada Bijeljina isknjižene iz poslovnih knjiga.

Preneseni dio revalorizacionih rezervi u iznosu od 2.088,74 KM predstavlja raspoložive revalorizacione rezerve otpisane opreme.

U „Izvještaju o ostalim dobicima i gubicima perioda“ na AOP-u 417 iskazan je ukupan neto dobitak u obračunskom periodu u iznosu od 138.468 KM.

3.4 Neto dobitak u Poreskom bilansu

U 2020. godini iskazan je gubitak prije oporezivanja u iznosu od **1.264.089** KM.

Poreska osnovica za tekuću godinu uvećava se za **1.355.559** KM, zbog sljedećih rashoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu:

- kamate zbog nebagovremeno plaćenih obaveza u iznosu od 113 KM;
- rashodi koji nisu u vezi sa djelatnošću koju poreski obveznik obavlja u iznosu od 1.204.670 KM;
- rashodi amortizacije koji se ne priznaju u iznosu od 81.625 KM;
- rashodi reprezentacije koji se ne priznaju u iznosu od 7.355 KM i
- rashodi po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja koja se ne priznaju u iznosu od 61.796 KM.

Poreska osnovica za tekuću godinu smanjuje se za ukupan iznos od **25.929 KM** po osnovu priznatih rashoda sumnjivih i spornih potraživanja.

Poreski dobitak tekuće godine iznosi 65.541 KM i isti se umanjuje za ulaganja u proizvodnju u iznosu od 65.541 KM.

Za potrebe iskazivanja transakcija između povezanih pravnih lica sa poreskog aspekta, izrađena je Studija o transfernim cijenama na osnovu propisa koji važe u godini koja se završava na dan 31.12.2020. godine.

Studija je rezultat pripremljene dokumentacije kojom se dokazuju transakcije između povezanih društava i izrađena je sa ciljem određivanja tržišnih cijena u skladu s odredbama Zakona o porezu na dobit RS, Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dobit RS i druge referentne zakonske i profesionalne regulative.

Na osnovu člana 32 Zakona o porezu na dobit RS može se tvrditi da transakcije sa povezanim licem koje je imao obveznik AD “Komunalac” Bijeljina jesu tržišne, jer je ispunjen zakonom definisan uslov principa „van dohvata ruke“.

U skladu sa rezultatima standardizovane studije, može se zaključiti da prihodi i rashodi koje je iz odnosa sa povezanim licima ostvario obveznik AD “Komunalac” Bijeljina *jesu u skladu sa principom van dohvata ruke* i da je transakcija između povezanih lica rezultirala dovoljnim plaćanjem poreza od strane AD “Komunalac” Bijeljina u RS.

Dakle, nije potrebno izvršiti korekciju poreske osnovice poreza na dobit po osnovu transfernih cijena koje se iskazuju u poreskom bilansu za 2020. godinu.

3.5 Rezultat poslovanja po službama Društva

RB	Konto	Naziv konta	Služba za org. pijačnih usluga	Služba komunalnih usluga	Služba zajedničkih poslova	Služba održavanja gr. zelenila	Ukupno ostvarenje 31.12.2020.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	50100	Nab.vr.prod.robe na malo	0,00	0,00	0,00	3.884,90	3.884,90
2	50101	Nab.vr.pr.robe-bez faktura	0,00	0,00	0,00	4.515,14	4.515,14
3	50102	Nab.vr.pr.robe-po fakt.	0,00	0,00	0,00	726,38	726,38
4	501	Nabavna vrij.prodate robe	0,00	0,00	0,00	9.126,42	9.126,42
5	50230	Nab.vr.pr.postrojenja i opr.	0,00	1.190,00	0,00	0,00	1.190,00
6	502	Nabavna vrij.pr.st.sredstava	0,00	1.190,00	0,00	0,00	1.190,00
7	51100	Troškovi sirovina i mater.	1.625,76	20.815,10	10.251,24	37.582,40	70.274,50
8	511	Tr.materijala za izradu	1.625,76	20.815,10	10.251,24	37.582,40	70.274,50
9	51210	Otpis auto guma-nove	0,00	6.153,13	0,00	1.006,29	7.159,42
10	51211	Otpis auto guma-protekt	0,00	10.560,00	0,00	0,00	10.560,00
11	51220	Otpis HTZ opreme	1.282,70	13.131,74	1.554,18	3.663,80	19.632,42
12	51240	Materijal i dijelovi za tek.odr.	4.327,25	48.180,71	0,00	3.935,47	56.443,43
13	51250	Troškovi kanc. materijala	1.018,27	1.661,11	11.890,00	164,68	14.734,06
14	512	Tr.režijskog materijala	6.628,22	79.686,69	13.444,18	8.770,24	108.529,33
15	51300	Tr.naft.derivata-dizel (putn.)	0,00	10.455,29	0,00	0,00	10.455,29
16	51301	Tr.naft.derivata-dizel (ter.)	0,00	192.873,03	3.498,09	796,39	197.167,51
17	51302	Tr.naftnih derivata-benzin	0,00	1.181,56	299,70	696,64	2.177,90
18	51303	Tr.naftnih derivata-autogas	0,00	498,22	0,00	0,00	498,22
19	51304	Tr.naftnih derivata-maziva	0,00	9.794,17	0,00	255,87	10.050,04
20	51330	Troškovi el. energije	1.330,76	5.412,25	18.881,06	1.985,12	27.609,19
21	51370	Troškovi vode	4.228,35	1.347,23	1.610,04	469,14	7.654,76
22	513	Troškovi goriva i energije	5.559,11	221.561,75	24.288,89	4.203,16	255.612,91
23	52000	Troškovi bruto zarade	132.715,77	1.214.264,31	946.440,26	260.530,00	2.553.950,34
24	520	Troškovi bruto zarada	132.715,77	1.214.264,31	946.440,26	260.530,00	2.553.950,34
25	52210	Tr.br.nakn.čl.Nadz.odb.	0,00	0,00	29.617,90	0,00	29.617,90
26	522	Tr.br.nak.čl.NO i Upr.od	0,00	0,00	29.617,90	0,00	29.617,90
27	52300	Tr.br.nakn.čl.Odb.za rev.	0,00	0,00	28.475,49	0,00	28.475,49
28	523	Troškovi br.naknada čl.odb.za reviziju, kom.i sl	0,00	0,00	28.475,49	0,00	28.475,49
29	52430	Pomoć zaposl.u skl.sa pr.	900,00	12.917,00	13.641,00	1.900,00	29.358,00
30	524	Tr.otpr., nagrada i pomoći u skladu sa propisima	900,00	12.917,00	13.641,00	1.900,00	29.358,00
31	52500	Tr.dnevnica na služb.putu	30,00	549,00	1.635,00	0,00	2.214,00
32	52510	Tr.smj.i ish.na služb.putu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33	52520	Tr.prevoza na služb.putu	14,00	149,50	112,00	0,00	275,50
34	52530	Nakn.za korišć.spostv.voz	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
35	525	Troškovi zaposlenih na službenom putu	44,00	698,50	1.747,00	0,00	2.489,50
36	52900	Nakn.tr.za prevoz radnika	5.320,80	48.739,20	17.844,80	8.012,82	79.917,62

RB	Konto	Naziv konta	Služba za org. pijačnih usluga	Služba komunalnih usluga	Služba zajedničkih poslova	Služba održavanja gr. zelenila	Ukupno ostvarenje 31.12.2020.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
37	52990	Ost.nakn.tr.zaposl.(regres)	7.308,23	73.091,14	44.709,03	17.195,84	142.304,24
38	52991	Ost.nakn.tr.zaposlenim	1.492,56	15.092,80	8.623,68	3.482,64	28.691,68
39	52992	Ost.nakn.tr.zap.(topl.obrok)	5.082,09	35.575,44	23.064,87	9.382,32	73.104,72
40	529	Tr. bruto ostalih ličnih rash.	19.203,68	172.498,58	94.242,38	38.073,62	324.018,26
41	53100	Troškovi prevoza	0,00	160,00	0,00	143,36	303,36
42	53130	Troškovi PTT usluga	1.013,48	1.015,18	17.473,76	420,47	19.922,89
43	53131	Tr.PTT usluga-pošiljke	0,00	4.357,28	0,00	0,00	4.357,28
44	53150	Tr.internet usluga i b.pren.	90,00	360,00	1.183,33	270,00	1.903,33
45	531	Troškovi transportnih usl.	1.103,48	5.892,46	18.657,09	833,83	26.486,86
46	53200	Tr.usl.na tek.odr.st.mat.sr.	1.354,00	11.487,47	5.116,66	249,99	18.208,12
47	532	Troškovi usluga održavanja	1.354,00	11.487,47	5.116,66	249,99	18.208,12
48	53340	Troškovi zakupa opreme	0,00	0,00	13.442,29	0,00	13.442,29
49	53390	Troškovi ostalih zakupa	0,00	0,00	2.691,00	0,00	2.691,00
50	533	Troškovi zakupa	0,00	0,00	16.133,29	0,00	16.133,29
51	53500	Tr.oglasa u novinama,TV	0,00	0,00	8.726,10	0,00	8.726,10
52	53520	Troškovi oglasa i reklame	0,00	0,00	3.687,37	0,00	3.687,37
53	53590	Ostali troškovi za rekl.i pr.	0,00	0,00	922,00	0,00	922,00
54	535	Troškovi reklame i propag.	0,00	0,00	13.335,47	0,00	13.335,47
55	53900	Troškovi za usl.u prometu	0,00	10.195,00	0,00	0,00	10.195,00
56	53920	Troškovi za usl.zašt.na radu	542,49	3.797,43	2.462,53	1.001,52	7.803,97
57	53960	Privr.i povremeni poslovi	5.829,51	8.606,05	4.311,02	3.431,82	22.178,40
58	53981	Tr.deponovanja-otp.vode	77,00	376,00	0,00	0,00	453,00
59	53983	Tr.deponovanja-čvrsti otp.	0,00	1.133.184,41	0,00	0,00	1.133.184,41
60	53990	Troškovi ost.proizv.usl.	0,00	1.079,17	0,00	450,00	1.529,17
61	539	Troškovi ostalih usluga	6.449,00	1.157.238,06	6.773,55	4.883,34	1.175.343,95
62	54000	Troškovi amortizacije	23.865,17	179.748,06	79.399,75	12.441,40	295.454,38
63	540	Troškovi amortizacije	23.865,17	179.748,06	79.399,75	12.441,40	295.454,38
64	54140	Tr.rez. za otpremnine	0,00	0,00	14.724,85	0,00	14.724,85
65	541	Troškovi rezervisanja	0,00	0,00	14.724,85	0,00	14.724,85
66	55010	Tr.revizije finans.izvj.	0,00	0,00	5.000,00	0,00	5.000,00
67	55020	Tr.advokatskih usluga	0,00	0,00	6.796,00	0,00	6.796,00
68	55030	Tr.zdravstvenih usluga	0,00	0,00	1.171,90	0,00	1.171,90
69	55050	Tr.str.usavršanja-seminari	0,00	0,00	1.176,41	0,00	1.176,41
70	55060	Tr.izmjena na post.progr.	0,00	0,00	3.600,00	0,00	3.600,00
71	55090	Ostale neproizvodne usl.	78,50	5.238,75	12.150,07	0,00	17.467,32
72	550	Troškovi neproizvodnih usl.	78,50	5.238,75	29.894,38	0,00	35.211,63
73	55100	Tr.repr.u posl.prost.	193,07	385,00	7.351,39	218,98	8.148,44
74	55120	Tr.ugostiteljskih usluga	0,00	0,00	1.169,07	0,00	1.169,07
75	55140	Tr.ug.usl.prilikom proslava	0,00	0,00	1.190,00	0,00	1.190,00
76	55150	Troškovi za poklone	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

RB	Konto	Naziv konta	Služba za org. pijačnih usluga	Služba komunalnih usluga	Služba zajedničkih poslova	Služba održavanja gr. zelenila	Ukupno ostvarenje 31.12.2020.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
77	551	Troškovi reprezentacije	193,07	385,00	9.710,46	218,98	10.507,51
78	55200	Pr.osigur.nekr.,postr.i opr.	51,25	971,45	1.692,37	16,10	2.731,17
79	55240	Pr.osig.odg.prema tr.licima	0,00	0,00	1.164,80	0,00	1.164,80
80	55260	Pr.za obavezno osig.lica	255,94	1.923,87	5.452,90	451,88	8.084,59
81	552	Troškovi premija osiguranja	307,19	2.895,32	8.310,07	467,98	11.980,56
82	55300	Tr.pl.prometa-Naša banka	0,00	0,00	634,44	0,00	634,44
83	55301	Tr.pl.prometa-Sberbanka	0,00	0,00	270,25	0,00	270,25
84	55302	Tr.pl.prometa-Nova banka	0,00	0,00	305,40	0,00	305,40
85	55303	Tr.pl.prometa-Komerc.b.	0,00	0,00	63,60	0,00	63,60
86	55304	Tr.pl.prometa-devizni rn.	0,00	0,00	24,00	0,00	24,00
87	55305	Tr.pl.prometa-Addiko bank	0,00	0,00	4.727,01	0,00	4.727,01
88	55306	Tr.pl.prometa-NLB RB	0,00	0,00	202,00	0,00	202,00
89	55310	Tr.pl.prometa-garancije	0,00	0,00	1.679,17	0,00	1.679,17
90	553	Troškovi platnog prometa	0,00	0,00	7.905,87	0,00	7.905,87
91	55420	Članarine.poslovnim udr.	0,00	0,00	740,00	0,00	740,00
92	554	Troškovi članarina	0,00	0,00	740,00	0,00	740,00
93	55500	Porez na imovinu	0,00	0,00	6.901,30	0,00	6.901,30
94	55510	Naknada za o.k.d. šuma	0,00	0,00	3.623,83	0,00	3.623,83
95	55520	Naknada za protiv pož.z.	0,00	0,00	1.509,75	0,00	1.509,75
96	55540	Naknada za vode	0,00	0,00	2.219,74	0,00	2.219,74
97	55570	Komunalna i rep. takse	0,00	0,00	1.150,00	0,00	1.150,00
98	55571	Komunalna naknada-opš.	0,00	0,00	6.168,36	0,00	6.168,36
99	555	Troškovi poreza	0,00	0,00	21.572,98	0,00	21.572,98
100	55600	Dopr.za prof.reh.invalida	0,00	0,00	5.450,46	0,00	5.450,46
101	55691	Ost.dop.na teret tr.-volonteri	0,00	0,00	756,39	0,00	756,39
102	556	Troškovi doprinosa	0,00	0,00	6.206,85	0,00	6.206,85
103	55900	Troškovi oglasa u štampi	0,00	0,00	1.633,41	0,00	1.633,41
104	55911	RTV taksa-porez na posj.	0,00	0,00	97,50	0,00	97,50
105	55913	Sudske takse po izvr.post.	75,00	37.725,66	1.550,13	0,00	39.350,79
106	55915	Sudske takse-ostale	0,00	461,00	2.333,61	0,00	2.794,61
107	55920	Sudski tr.i troškovi vješt.	0,00	0,00	250,00	0,00	250,00
108	55930	Tr.pretpl.na časopise i s.p.	0,00	0,00	1.228,42	0,00	1.228,42
109	55940	Troškovi stipendija	0,00	0,00	660,00	0,00	660,00
110	55950	Tr.za registraciju vozila	0,00	24.714,80	1.185,17	0,00	25.899,97
111	55990	Ostali nematerijalni troškovi	0,00	1.240,00	694,50	0,00	1.934,50
112	559	Ostali nematerijalni troškovi	75,00	64.141,46	9.632,74	0,00	73.849,20
113	56000	Rash.po osn.kamata-PPL	0,26	88,61	2,34	0,00	91,21
114	560	Finansijski rashodi	0,26	88,61	2,34	0,00	91,21
115	56140	Rashodi kamata iz kupopr.o.	0,00	0,00	21,51	0,00	21,51
116	561	Rashodi kamata	0,00	0,00	21,51	0,00	21,51

RB	Konto	Naziv konta	Služba za org. pijačnih usluga	Služba komunalnih usluga	Služba zajedničkih poslova	Služba održavanja gr. zelenila	Ukupno ostvarenje 31.12.2020.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
117	57010	Otpis nekretnina po popisu	0,00	0,00	1.184.150,00		1.184.150,00
118	57020	Otpis opreme po popisu	0,00	3.422,36	0,00	0,00	3.422,36
119	570	Gubici po osn.prod. i ras. nem.sr.,nekr.,postr.i opr.	0,00	3.422,36	1.184.150,00	0,00	1.187.572,36
120	57800	Rash.po osn.isp.vr.potraž.	0,00	111.078,90	0,00	0,00	111.078,90
121	57810	Rash.po osn.isp.pot.PPL	0,00	578,75	0,00	0,00	578,75
122	57820	Rash.po osn.dir.otp.potr.	0,00	278,33	0,00	0,00	278,33
123	578	Rashodi po osnovu ispr.vrijedn.i otpisa potr.	0,00	111.935,98	0,00	0,00	111.935,98
124	57900	Kalo,rastur,kvar i lom zal,mat	0,00	0,00	0,00	265,85	265,85
125	57940	Kazne za pr.prstupe i prekr.	0,00	0,00	760,80	0,00	760,80
126	57970	PDV na prek.kalo,rastur,kvar	0,00	0,00	44,09	0,00	44,09
127	57990	Nepomenuti ost.rashodi	0,00	0,00	0,11	0,00	0,11
128	579	Rash.po osn.rash.zaliha mater.i robe i ost.rashodi	0,00	0,00	805,00	265,85	1.070,85
129	58190	Obezvr. ostalih nekretnina	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
130	579	Rash.po osn.rash.zaliha mater.i robe i ost.rashodi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
131	59100	Rashodi po osnovu ispr.gr.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
132	591	Rash.po osn.ispr.grešaka iz ranijih godina	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RASHODI PO SLUŽBAMA			200.102,21	3.266.105,46	2.595.241,20	379.547,21	6.440.996,08
ZAJEDNIČKI RASHODI			263.579,16	1.845.054,12	-2.595.241,20	486.607,92	0,00
UKUPNI RASHODI PO SLUŽBAMA			**463.681,37**	**5.111.159,58**	**0,00**	**866.155,13**	**6.440.996,08**
PRIHODI PO SLUŽBAMA			267.807,28	4.387.953,29	274.548,95	246.597,16	5.176.906,68
ZAJEDNIČKI PRIHODI			27.883,83	195.186,81	-274.548,95	51.478,31	0,00
UKUPNI PRIHODI PO SLUŽBAMA			**295.691,11**	**4.583.140,10**	**0,00**	**298.075,47**	**5.176.906,68**
REZULTAT POSLOVANJA			**-167.990,26**	**-528.019,48**	**0,00**	**-568.079,66**	**-1.264.089,40**

Tabela broj 10 - Pregled ostvarenog rezultata po službama

U tabeli broj 10 prikazana je struktura rashoda i prihoda po pojedinim službama, kao i ostvareni rezultat, zaključno sa 31.12.2020. godine. Sve službe su ostvarile negativan poslovni rezultat, od kojih je Služba za organizaciju pijačnih usluga ostvarila gubitak u iznosu od 167.990,26 KM, Služba komunalnih usluga je ostvarila gubitak u iznosu od 528.019,48 KM, a Služba održavanja gradskog zelenila gubitak u iznosu od 568.079,66 KM. Iznos prihoda od 274.548,95 KM, koji je iskazan u okviru Službe zajedničkih poslova se odnosi na prihode od zakupa poslovnih prostora.

Na grafikonu broj 14 grafički je prikazan ostvareni rezultat poslovanja po pojedinim službama u 2020. godini.

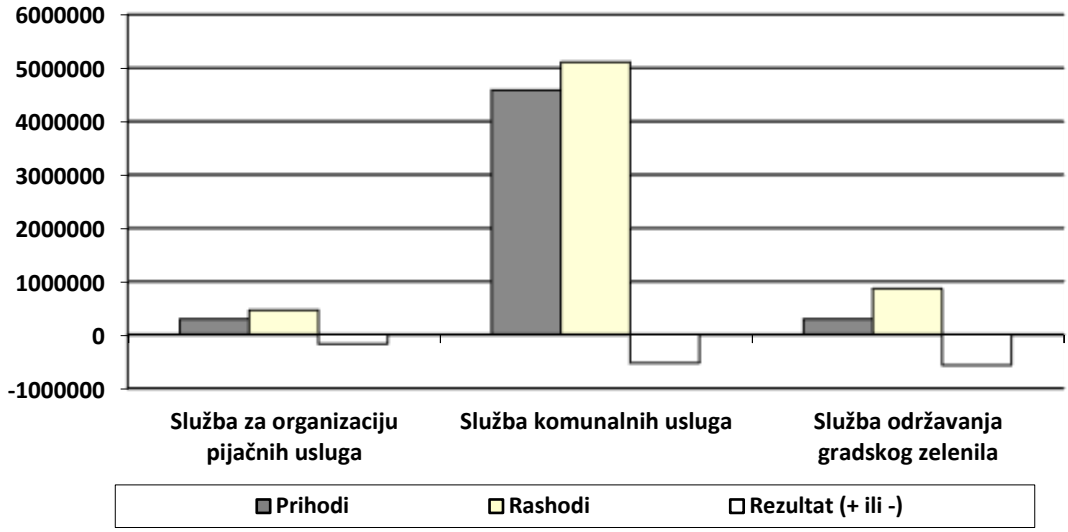

Grafikon broj 14 – Ostvareni prihodi i rashodi po pojedinim službama

Na grafikonu broj 15 prikazani su rezultati poslovanja pojedinih službi u 2020. godini sa uporednim prikazom rezultata ostvarenih u 2019. godini.

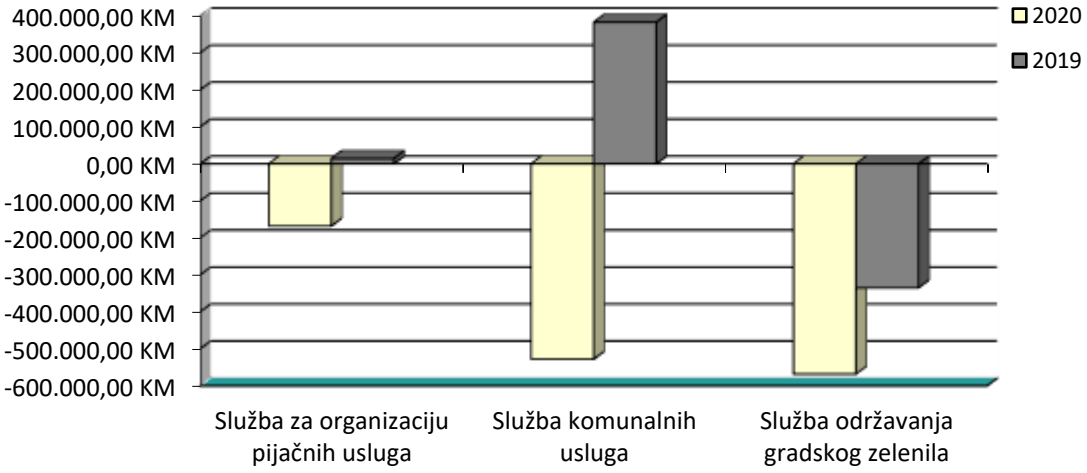

Grafikon broj 15 – Rezultat posovanja pojedinih službi

3.6 Izvještaj nezavisnog revizora[2]

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Komunalac ad Bijeljina (u daljem tekstu: Društvo) koji obuhvataju bilans stanja na dan 31.12.2020. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za 2020. godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji Društva u svim značajnim aspektima prikazuju fer i istinito finansijski položaj Društva na dan 31.12.2020.godine, njegovu finansijsku uspješnost te novčane tokove za godinu koja se završava na ovaj datum u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja/Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su podrobnije opisane u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i adekvatni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju mišljenja o njima, i ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključno revizijsko pitanja	Odgovarajuća revizijska procedura
Adekvatno priznavanje, vrednovanje i objelodanjivanje prihoda od komunalnih usluga, i drugih povezanih bilansnih pozicija	
Društvo ostvaruje poslovne prihode po osnovu komunalnih i nekomunalnih usluga. Prihodi od komunalnih usluga nastaju odvozom smeća pravnim i i fizičkim licima. Potraživanja od /fizičkih lica uglavnom se naplaćuju u gotovini dok zastara nenaplećenih potraživanja ukoliko nisu utužena, nastupa nakon godinu dana. Veliki broj kupaca ukazuje na mogući rizik neadekavatnog priznavanja prihoda i njihovog procjenjivanja. Istovremeno postoji visok rizik od nastanka greške prilikom naplate u gotovu kao i rizik zastare potraživanja od fizičkih lica. Utvrdili smo da je prihod od komunalnih	Naše revizijske procedure su uključivale: - Razumijevanje politika i procedura koje se primjenjuju na priznavanje prihoda kao i analizu i testiranje efikasnosti funkcionisanja internih kontrola koje se odnose na proces priznavanja prihoda i projenu potraživanja; - Obavljanje analitičkih postupaka ključnih komponenti Društva, analizirajući aktuelne performanse sa istim performansama prethodne godine; - Obavaljanje cut-off procedura na uzorku transakcija prihoda na kraju godine kako bi se zaključilo da li je priznavanje

[2] *Tekst preuzet iz „Izvještaj nezavisnog revizora i finansijski izvještaji za godinu koja se završava na dan 31.12.2020. godine“, broj: 3205/2021 od 19.04.2021. godine*

usluga ključno pitanje revizije zbog njihovog značajnog iznosa, te rizika priznavanja i vrednovanja prihoda i sa njima povezanim potraživanjima. Objelodanjene informacije koje se odnose na priznavanje prihoda i sa njima povezanim potraživanjima izvršeno je u noti broj 1 i noti broj 2 u napomenama iz finansijske izvještaje.	obavljeno za odgovarajući vremenski period; - Testiranje na bazi uzorka ispostavljenih faktura i praćenje do njihove naplate, te adekvatnost obuhvatanja plaćanja; - Provjera na bazi uzorka uslova navedenih u fakturi; - Testiranje starosne strukture potraživanja i adekvatnost izvršenog otpisa; - Pregled objelodanjivanja u notama; **Zaključak:** *Na osnovu izvršenih aktivnosti, nismo utvrdili materijalne greške za priznavanje i vredovanje prihoda i potraživanja.*
Prva primjena MSFI 9	
U skladu sa odlukom Saveza računovođa I revizora Republike Srpske, od 01.01.2020.godine sva pravna lica koja primjenjuju pune MSFI u obavezi su da primijene i MSFI 9 – Finansijski instrumenti. S obzirom da društvo ima značajan iznos potraživanja od kupaca, postoji rizik od neadekvatne prve primjene navednog Standarda i posljedično neadekvantog priznavanja visine potraživanja i očekivanih kreditnih gubitaka. Utvrdili smo da je evidentiranje potraživanja od kupaca i procjena očekivanih kreditnih gubitaka ključno pitanje revizije zbog njihovog značajnog iznosa, te rizika procjene potraživanja i rashoda. Objelodanjivanje informacija koje se odnose na primjenu MSFI 9 izvršeno je u Noti br.2 - 4.2.2. u napomenama uz finansijske izvještaje.	Naše revizijske procedure su uključivale: - Pregled promjene računovodstvene politike; - Procjena adekvatnosti metodologije utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka; - Utvrđivanje adekvanosti procjene početnog i krajnjeg stanja potraživanja; - Procjena adekvatnosti utvđenih očekivanih kreditnih gubitaka; - Pregled objelodanjivanja u notama. **Zaključak:** *Na osnovu izvršenih aktivnosti, nismo utvrdili materijalne greške pri procjeni potraživanja i očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa MSFI 9.*

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na Notu broj 1. (tačka 4.1.2.) - *Zemljište i građevinski objekti.* U vezi s tim pitanjem naše mišljenje nije s rezervom.

Odgovornosti menadžmenta za finansijske izvještaje

Menadžment je odgovoran za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s punim MSFI i za one interne kontrole za koje menadžment odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili grešaka. U sastavljanju finansijskih izvještaja, menadžment je odgovoran za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s nastavkom poslovanja i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na stalnosti poslovanja, osim ako menadžment ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini. Menadžment je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili pogreške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRS uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRS, koristimo profesionalna prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- identifikujemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog iskaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, falsifikovanje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.

- sagledavamo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva.

- ocjenjujemo adekvatnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je izvršio menadžment.

- donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti poslovanja od strane menadžmenta i, na onosvu pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom mišljenju na objelodanjivanje u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim sve

do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugu i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite. Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaj tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorskom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u veoma rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopštiti u našem izvještaju jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopštavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog saopštavanja.

ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA DRUŠTVA

Finansijski položaj preduzeća primarno determiniše njegove mogućnosti finansiranja.

Finansijski položaj preduzeća izražava se obimom i strukturom sredstava i kapitala, kao i njihovim međuodnosima - koji se iskazuju u bilansu stanja preduzeća.

Finansijska politika, koju vodi finansijski menadžment preduzeća, kreira strategiju i taktiku finansijskog upravljanja na bazi načela i pravila finansiranja, kako bi se sa poslovno - finansijskog aspekta obezbijedili: stalnost, rast i razvoj društva i maksimalno iskoristili pozitivni konjukturni trendovi na finansijskom tržištu.

Opstanak, rast i razvoj društva, a samim tim i mogućnost finansiranja društva, određeni su prije svega finansijskim ugledom koje ono uživa, kao i njegovim finansijskim položajem.

Ocjena finansijskog položaja preduzeća zasniva se na analizi finansijske ravnoteže, analizi pasive sa aspekta vlasništva tj. analizi zaduženosti, analizi mogućnosti održavanja realne vrijednosti sopstvenog kapitala u uslovima inflacije i analizi reproduktivne sposobnosti.

Finansijski položaj preduzeća uslovljavaju brojni činioci koji međusobno mogu biti kontradiktorni, što dodatno otežava konačno sagledavanje finansijskog položaja preduzeća. Ovaj problem se rješava vremenskim i prostornim upoređivanjem finansijskog položaja preduzeća.

Vremensko upoređivanje omogućava sagledavanje dinamike, to jest kretanja ili razvoja finansijskog položaja preduzeća.

Prostorno upoređivanje omogućava upoređivanje finansijskog položaja preduzeća u odnosu na finansijski položaj konkurencije, što pruža solidnu osnovu za zaključivanje o izgledima preduzeća za opstanak, rast i razvoj.

Finansijski položaj preduzeća, posmatran sa aspekta predmetnih analiza kvalifikuje se kao: dobar, prihvatljiv i loš.

Dobar je onaj finansijski položaj preduzeća, ako njegova finansijska ravnoteža obezbjeđuje likvidnost na dugi rok, ako je njegova finansijska struktura takva da obezbjeđuje nezavisnost društva u vođenju vlastite poslovne politike i istovremeno pruža sigurnost povjeriocima i ako društvo može obezbijediti finansiranje dijela proširene reprodukcije iz sopstvenih izvora finansiranja.

Prihvatljiv je onaj finansijski položaj preduzeća u kom postoji ekvilibrijum ili apsolutna jednakost između dugoročno vezanih sredstava i kvalitetnih izvora (sopstveni kapital uvećan za dugoročni dug), čime se samo obezbjeđuje likvidnost ali se ne garantuje i sigurnost jer nedostaje likvidna rezerva.

Loš finansijski položaj preduzeća proističe iz narušene finansijske ravnoteže koja ne obezbjeđuje održavanje likvidnosti na dugi rok, loše finansijske strukture i nemogućnosti da društvo finansira prostu reprodukciju iz vlastitih izvora finansiranja.

1. ANALIZA FINANSIJSKE RAVNOTEŽE

Analiza finansijske ravnoteže je najvažnija karika u analizi finansijskog položaja preduzeća. Ona je direktno povezana sa načelom stabilnosti finansijske politike, a kroz postojanje ili nepostojanje finansijske ravnoteže, cijeni se kvalitet finansijskog upravljanja, posebno u domenu usklađivanja rokova između raspoloživosti izvora finansiranja i rokova vezivanja ili imobilizacije sredstava društva.

Kaže se, da preduzeće ima finansijsku ravnotežu, ako su njegova sredstva po obimu i rokovima vezivanja (neunovčivosti) jednaka obimu i vremenu raspoloživosti izvora finansiranja.

Dakle, da bi se napravila kvalitetna analiza finansijske ravnoteže preduzeća nije dovoljno imati samo poslednji bilans stanja, već je u cilju sagledavanja dinamike ili razvoja ove pojave, potrebno obezbijediti vezane bilansne izvještaje za najmanje tri protekla perioda.

Na bazi podataka iz finansijskih izvještaja za 2018., 2019. i 2020. godinu, prikazanih u sljedećoj tabeli, vrši se slijedeća analiza:

Finansijska ravnoteža

Tabela br.11

FINANSIJSKA RAVNOTEŽA						
						u KM
P O Z I C I J A	**AOP**			**2020**	**2019**	**2018**
	20	**19**	**18**			
1. Kratkoročna potraživanja	040	040	040	1.060.610	900.383	1.104.162
2. Kratkoročni finansijski plasmani	047	047	047	0	0	0
3. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	056	056	056	618.848	357.344	310.159
4. Aktivna vremenska razgraničenja	060	060	060	8.016	6.446	78.290
I. Kratkoročno vezana sredstva (1 do 4)				**1.687.474**	**1.264.173**	**1.492.611**
5. Kratkoročne obaveze	144	144	144	854.565	656.698	848.293
II. Kratkoročni izvori finansiranja (5)				**854.565**	**656.698**	**848.293**
KRATKOROČNA FIN. RAVNOTEŽA (I/II)				**1,975**	**1,925**	**1,760**
REFERENTNA VRIJEDNOST - Kratkor. fin. ravnoteža (Veće od ...)				**1,000**	**1,000**	**1,000**
6. Upisani neuplaćeni kapital	109	109	109	0	0	0
7. Stalna imovina	001	001	001	7.736.486	9.212.165	9.255.695
8. Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namenjena prodaji	032	032	032	70.881	79.559	59.333
III. DUGOROČNO VEZANA IMOVINA (6 do 8)				**7.807.367**	**9.291.724**	**9.315.028**
9. Kapital	101	101	101	8.602.216	9.859.751	9.924.224
10. Dugoročna rezervisanja	126	126	126	38.060	39.448	35.122
11. Dugoročne obaveze	136	136	136	0	0	0
IV. TRAJNI I DUGOROČNI KAPITAL (9 do 11)				**8.640.276**	**9.899.199**	**9.959.346**
DUGOROČNA FINANSIJSKA RAVNOTEŽA (III/IV)				**0,903**	**0,939**	**0,935**
REFERENTNA VRIJEDNOST - Dugor. fin. ravnoteža (Manje od ...)				**1,000**	**1,000**	**1,000**
12. Trajni i dugoročni kapital	101 126 136	101 126 136	101 126 136	8.602.216 38.060 0	9.859.751 39.448 0	9.924.224 35.122 0
13. Stalna imovina i upisani neuplaćeni kapital	001 109	001 109	001 109	7.736.486 0	9.212.165 0	9.255.695 0
14. Neto obrtni kapital (12–13)				**903.790**	**687.034**	**703.641**
15. Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namenjena prodaji	032	032	032	70.881	79.559	59.333
STOPA POKRIVENOSTI ZALIHA (14/15)*100)%				**1.275,08**	**863,55**	**1.185,92**
REFERENTNA VRIJEDNOST - Stopa pokrivenosti zaliha (Veće od ...)				**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**

U tabelarnom pregledu (tabela br.11) su prikazani koeficijenti kratkoročne finansijske ravnoteže, dugoročne finansijske ravnoteže i koeficijent pokrivenosti zaliha.

Koeficijent kratkoročne finansijske ravnoteže u 2020. godini iznosi 1,975, te je isti znatno veći od referentne vrijednosti 1. Društvo ima stabilnu kratkoročnu finansijsku ravnotežu, koja je znatno poboljšana u tekućoj godini u odnosu na 2019. godinu, zbog većeg iznosa gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Dugoročna finansijska ravnoteža Društva u 2020. godini je poboljšana u odnosu na ostvarenja 2019. godine. Koeficijent DFR u 2020. godini iznosi 0,903, dok je u 2019. godini iznosio 0,939, a u 2018. godini 0,935.

Stopa pokrivenosti zaliha (SPZ) u 2020. godini iznosi 1.275,08%, dok je u prethodnoj godini bila znatno manja i iznosila je 863,55%. Neto obrtni kapital u 2020. godini je manji od neto obrtnog kapitala prikazanog u prethodnoj godini, dok su se i zalihe smanjile u tekućoj godini u odnosu na prethodnu. Ovako visoka pokrivenost zaliha sa neto obrtnim kapitalom je zbog uslužne djelatnosti kojom se Društvo bavi i koja ne zahtjeva visok nivo zaliha.

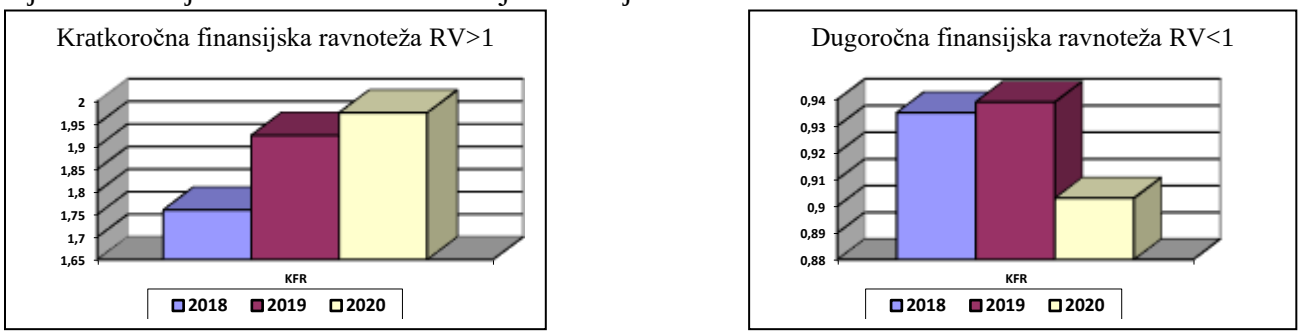

Grafikon broj16 – Kratkoročna i dugoročna finansijska ravnoteža u poslednje tri godine

Uzimajući u obzir navedene pokazatelje može se zaključiti da je trenutna finansijska ravnoteža stabilna. Neophodno je da menadžment u narednom periodu obrati posebnu pažnju na finansijsku politiku, kako bi se postigla još povoljnija finansijska ravnoteža.

2. ANALIZA ZADUŽENOSTI

Zaduženost preduzeća ispituje se analizom pasive bilansa stanja, sa aspekta vlasništva nad izvorima finansiranja.

Izvori finansiranja (pasiva) preduzeća sa vlasničkog aspekta dijele se na sopstvene i pozajmljene izvore. Sopstvene izvore čini sopstveni kapital koji predstavlja garantnu supstancu preduzeća, jer štiti povjerioce od gubitka pozajmljenog kapitala i obezbjeđuje sigurnost u naplati potraživanja. Kaže se da je sopstveni kapital garant likvidnosti poslovanja preduzeća. Ovakva tvrdnja je dosta površna i više formalna nego što je prihvatljiva u praksi korporativnog upravljanja. Likvidnost preduzeća isključivo zavisi od priliva i odliva gotovine, dakle od cash flow toka.

Neto sopstveni kapital preduzeća jednak je razlici između vrijednosti poslovne imovine iskazane u aktivi njegovog bilansa stanja i ukupnih obaveza preduzeća (pasiva bilansa stanja). Neto sopstveni kapital je formalno posmatrano garantna supstanca akcionarskog društva. Odnosno sve dok je neto sopstveni kapital društva pozitivan, preduzeće je solventno. Solventnost preduzeća može

se posmatrati kao njegova likvidnost na dugi rok i očitava se sposobnošću društva da plati sve obaveze, bilo kada (ne o roku njihovog dospjeća), pa makar i iz likvidacione mase.

Likvidnost

Tabela br.12

LIKVIDNOST						
						u KM
P O Z I C I J A	AOP			2020.	2019.	2018.
	20	19	18			
Tekuća likvidnost:						
Tekuća imovina / Kratkoročne obaveze	031/ 144	031/ 144	031/ 144	**2,058**	**2,046**	1,829
REFERENTNA VRIJEDNOST - Tekuća likvidnost (Veće od ...)				2,000	2,000	2,000
Redukovana likvidnost:						
gotovina + kratkoročna potraživanja/kratkoročne obaveze	(056+040) /144	(056+040) /144	(056+040) /144	**1,965**	**1,915**	1,667
REFERENTNA VRIJEDNOST – Redukovana likvidnost (Veće od …				1,000	1,000	1,000
Trenutna likvidnost:						
gotovina / kratkoročne obaveze	056/144	056/144	056/144	**0,724**	**0,544**	0,366
REFERENTNA VRIJEDNOST – Trenutna likvidnost (Veće od …)				1,000	1,000	1,000
Prosečan broj dana naplate potraživanja:						
Potraživanja x 365 / Prihodi od prodaje	(040*365)/ (202+206)	(040*365)/ (202+206)	(040*365)/ (202+206)	**89**	**80**	106

Prilikom analize u tabeli br.12 prikazani su koeficijenti tekuće, redukovane i trenutne likvidnosti, kao i prosječan broj dana naplate potraživanja.

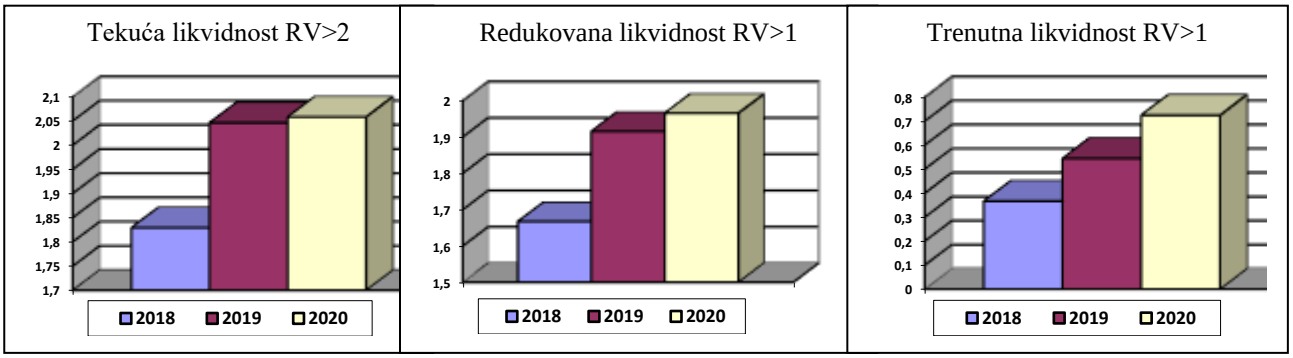

Grafikon broj 17 – Tekuća, redukovana i trenutna likvidnost

Koeficijent tekuće likvidnosti Društva (tekuća imovina/kratkoročne obaveze), na dan bilansiranja 31.12.2020. godine iznosi 1.758.355/854.565 = **2,058**, dok je u 2019. godini bio **2,046**, a u 2018. godini **1,829**. Na osnovu navedenih pokazatelja tekuće likvidnosti, može se zaključiti da je tekuća likvidnost u 2020. godini znatno bolja u odnosu na prethodne godine, prvenstveno zbog činjenice da je Društvo gotovinu i gotovinske ekvivalente značajno povećalo u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu. Gotovina i gotovinski ekvivalenti u tekućoj godini su u odnosu na prethodnu godinu povećani za 73,18%.

Koeficijent redukovane likvidnosti (gotovina + kratkoročna potraživanja /kratkoročne obaveze), na dan bilansiranja 31.12.2020. godine iznosi (618.848+1.060.610)/854.565= **1,965**, u 2019. godini je iznosio **1,915**, dok je u 2018. godini bio **1,667**. Koeficijent redukovane likvidnosti u tekućoj godini znatno je iznad referentne vrijednosti, što pokazuje da su preduzete određene mjere za poboljšanje naplate kratkoročnih potraživanja i smanjenje kratkoročnih obaveza.

Koeficijent trenutne likvidnosti (gotovina/kratkoročne obaveze) na kraju 2020. godine iznosi 618.848/854.565 = **0,724**, dok je u 2019. godini iznosio **0,544**, a u 2018. godini **0,366**. Koeficijent trenutne likvidnosti u tekućoj godini je znatno poboljšan u odnosu na prethodnu godinu, ali je i dalje ispod referentne vrijednosti 1, što pokazuje da je koeficijent trenutne likvidnosti nepovoljan i da svega 72% svojih kratkoročnih obaveza Društvo može izmiriti iz raspoložive gotovine.

Prosječan broj dana naplate potraživanja u 2020. godini iznosi 89 dana, što je neznatno lošije od prethodne godine, u kojoj je period naplate potraživanja iznosio 80 dana. U tekućoj godini period naplate potraživanja je povećan za 9 dana u odnosu na prethodnu godinu.

Solventnost

Tabela br.13

SOLVENTNOST						
						u KM
P O Z I C I J A	AOP			2020.	2019.	2018.
	20	19	18			
1. Poslovna aktiva	062	062	062	9.494.841	10.555.897	10.807.639
2. Dugovi	126+135	126+135	126+135	892.625	696.146	883.415
KOEFICIJENT SOLVENTNOSTI (1/2)				**10,637**	**15,163**	**12,234**
REFERENTNA VRIJEDNOST – Koeficijent solventnosti (Veće od ...)				1,000	1,000	1,000

Koeficijent solventnosti Društva u 2020. godini je znatno iznad referentne vrijednosti 1 i iznosi 10,637. Imajući u vidu da Društvo ima dugove u iznosu od 892.625 KM i poslovnu aktivu u iznosu od 9.494.841 KM, dolazi se do zaključka da je Društvo u mogućnosti da izmiri sve svoje obaveze iz raspoložive poslovne aktive.

Zaduženost

Tabela br.14

ZADUŽENOST									
									u KM
P O Z I C I J A	AOP			2020.		2019.		2018.	
	20	19	18	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
1. Kapital	101	101	101	8.602.216	90,60	9.859.751	93,41	9.924.224	91,83
2. Dugovi	126+ 135	126+ 135	126+ 135	892.625	9,40	696.146	6,59	883.415	8,17
PASIVA (1 + 2)				**9.494.841**	**100**	**10.555.897**	**100**	**10.807.639**	**100**
REFERENTNA VRIJEDNOST - Kapital/Dugovi:									
Kapital:	50%								
Dugovi:	50%								

Prema referentnim vrijednostima zaduženosti, odnos kapitala i duga treba da bude 50:50, odnosno da je granica više pomjerena u korist kapitala. U analizi zaduženosti AD „Komunalac“ Bijeljina uočljivo je da je u okviru pasive kapital znatno više zastupljen u odnosu na dugove, odnosno da je taj odnos u 2020. godini 90,60:9,40 u korist kapitala. Referentna vrijednost kapital/dugovi u tekućoj godini je pogoršana u odnosu na prethodnu godinu zbog smanjenog kapitala i povećanih obaveza i dugoročnih rezervisanja Društva.

Adekvatnost kapitala

Tabela br.15

STRUKTURA KAPITALA									
									u KM
P O Z I C I J A	AOP			2020.		2019.		2018.	
	20	19	18	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
1. Akcijski kapital	103	103	103	3.748.014	43,57	3.748.014	38,01	3.748.014	37,77
Akcijski kapital - ukupno				**3.748.014**	43,57	**3.748.014**	38,01	**3.748.014**	37,77
2. Udeli društva sa ograničenom odgovornošću	104	104	104	0	0	0	0	0	0
3. Zadružni udeli	105	105	105	0	0	0	0	0	0
4. Ulozi	106	106	106	0	0	0	0	0	0
5. Državni kapital	107	107	107	0	0	0	0	0	0
6. Ostali osnovni kapital	108	108	108	0	0	0	0	0	0
I OSNOVNI I OSTALI KAPITAL (1 do 6)	102	102	102	**3.748.014**	43,57	**3.748.014**	38,01	**3.748.014**	37,77
II EMISIONA PREMIJA	110	110	110	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
III REZERVE	112	112	112	**175.770**	2,04	**167.695**	1,70	**161.701**	1,63
IV REVALORIZACIONE REZERVE	116	116	116	**4.223.611**	49,10	**5.619.614**	56,80	**5.810.814**	58,55
V NERASPOREĐENI DOBITAK	119	119	119	**454.821**	5,29	**324.428**	3,29	**203.695**	2,05
VI GUBITAK DO VISINE KAPITALA	123	123	123	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
UKUPNI KAPITAL (I do VI)	101	101	101	**8.602.216**	**100**	**9.859.751**	**100**	**9.924.224**	**100**

U strukturi ukupnog kapitala najveće učešće imaju revalorizacione rezerve sa 49,10%, zatim akcijski kapital sa 43,57%, neraspoređeni dobitak sa 5,29%, te zakonske rezerve sa 2,04%. U 2020. godini Društvo je u tekućoj godini iskazalo dobitak u iznosu od 138.468 KM.

IMOVINSKI POLOŽAJ DRUŠTVA

U analizi imovinskog položaja preduzeća prikazana je struktura imovine u poslednje tri godine, efikasnost imovine i koeficijent obrta imovine.

Struktura imovine

Tabela br.16

BILANS STANJA						
						u KM
POZICIJA	2020.		2019.		2018.	
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
AKTIVA						
A. STALNA IMOVINA	**7.736.486**	**77,28**	**9.212.165**	**83,19**	**9.255.695**	**81,74**
I Nematerijalna ulaganja	18.312	0,19	14.099	0,13	8.846	0,08
II Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine	7.711.303	77,02	9.197.748	83,06	9.246.438	81,66
III Dugoročni finansijski plasmani	317	0,00	318	0,00	411	0,00
IV Odložena poreska sredstva	6.554	0,07	0	0,00	0	0,00
B. TEKUĆA IMOVINA	**1.758.355**	**17,56**	**1.343.732**	**12,14**	**1.551.944**	**13,70**
I Zalihe, stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namenjena prodaji	70.881	0,71	79.559	0,72	59.333	0,52
II Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina	1.687.474	16,86	1.264.173	11,42	1.492.611	13,18
1. Kratkoročna potraživanja	1.060.610	10,59	900.383	8,13	1.104.162	9,75
2. Kratkoročni finansijski plasmani	0	0	0	0	0	0
3. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	618.848	6,18	357.344	3,23	310.159	2,74
4. Aktivna vremenska razgraničenja	8.016	0,79	6.446	0,06	78.290	0,69
V. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	0	0	0	0	0	0
G. POSLOVNA AKTIVA	**9.494.841**	**94,84**	**10.555.897**	**95,33**	**10.807.639**	**95,44**
D. VANBILANSNA AKTIVA	**516.592**	**5,16**	**516.592**	**4,67**	**516.592**	**4,56**
Đ. UKUPNA AKTIVA	**10.011.433**	**100,00**	**11.072.489**	**100,00**	**11.324.231**	**100,00**
PASIVA						
A. KAPITAL	**8.602.216**	**85,92**	**9.859.751**	**89,04**	**9.924.224**	**87,64**
I OSNOVNI KAPITAL	3.748.014	37,44	3.748.014	33,85	3.748.014	33,10
1. Akcijski kapital	3.748.014	37,44	3.748.014	33,85	3.748.014	33,10
2. Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću	0	0	0	0	0	0
3. Zadružni udjeli	0	0	0	0	0	0
4. Ulozi	0	0	0	0	0	0
5. Državni kapital	0	0	0	0	0	0
6. Ostali osnovni kapital	0	0	0	0	0	0
II UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	0	0	0
III EMISIONA PREMIJA	0	0	0	0	0	0
IV REZERVE	175.770	1,76	167.695	1,51	161.701	1,43
V REVALORIZACIONE REZERVE	4.223.611	42,19	5.619.614	50,75	5.810.814	51,31
VI NERASPOREĐENI DOBITAK	454.821	4,54	324.428	2,93	203.695	1,80
VII GUBITAK DO VISINE KAPITALA	0	0	0	0	0	0
B. DUGOROČNA REZERVISANJA	**38.060**	**0,38**	**39.448**	**0,36**	**35.122**	**0,31**
V. OBAVEZE	**854.565**	**8,54**	**656.698**	**5,91**	**848.293**	**7,49**
I.Dugoročne obaveze	0	0	0	0	0	0
II Kratkoročne obaveze	854.565	8,54	656.698	5,93	848.293	7,49
1. Pasivna vremenska razgraničenja	218.641	2,18	139.900	1,26	263.057	2,32
G. POSLOVNA PASIVA	**9.494.841**	**94,84**	**10.555.897**	**95,33**	**10.807.639**	**95,44**
D. VANBILANSNA PASIVA	**516.592**	**5,16**	**516.592**	**4,67**	**516.592**	**4,56**
Đ. UKUPNA PASIVA	**10.011.433**	**100,00**	**11.072.489**	**100,00**	**11.324.231**	**100,00**

Učešće stalne imovine Društva u ukupnoj aktivi iznosi 77,28%, dok je u prethodnoj godini iznosilo 83,19%. Procenat učešća stalne imovine u ukupnoj aktivi tekuće godine se poboljšao u odnosu na prethodnu godinu, prvenstveno zbog smanjenih kratkoročnih potraživanja.

U okviru aktive bilansa stanja, značajne promjene evidentne su na tekućoj imovini, koja je veća u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu za iznos od 414.623 KM. Procentualno učešće tekuće imovine u ukupnoj aktivi je značajno i iznosi 17,56%.

U strukturi tekuće imovine primjetno je povećanje kratkoročnih potraživanja, zbog manje naplativosti potraživanja u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu. Gotovinski ekvivalenti i gotovina u 2020. godini veći su za 261.504 KM u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

U okviru pasive bilansa stanja, ukupni kapital u 2020. godini manji je za 1.257.535 KM u odnosu na prethodnu godinu.

Stanje i efikasnost imovine

Tabela br.17

EFIKASNOST IMOVINE						
						u KM
P O Z I C I J A	**AOP**			**2020.**	**2019.**	**2018.**
	20	**19**	**18**			
1. Ukupan prihod	201+ 231+ 246+ 270+ 292	201+ 231+ 246+ 270+ 292	201+ 231+ 246+ 270+ 292	5.176.907	5.275.017	4.951.366
2. Prosječna poslovna imovina	062/2	062/2	062/2	4.747.421	5.277.949	5.403.820
3. EFIKASNOST IMOVINE (1/2)				**1,090**	**0,999**	**0,916**
REFERENTNA VRIJEDNOST - Efikasnost imovine (Veće od ...)				0,000	0,000	0,000

Koeficijent efikasnosti imovine pokazuje koliko se uspješno koristi ukupna stalna i tekuća imovina, te je minimalna referenta vrijednost veća od nule. U našem slučaju, koeficijent efikasnosti imovine AD „Komunalac“ Bijeljina je zadovoljavajući, posebno u 2020. godini (1,090), dok je u 2019. godini iznosio 0,999 a u 2018. godini 0,916.

Koeficijent obrta imovine

Tabela br.18

IMOVINSKI POLOŽAJ						
						u KM
P O Z I C I J A	AOP			2020.	2019.	2018.
	20	19	18			
1. Prihodi od prodaje	202+ 206	202+ 206	202+ 206	4.343.342	4.120.329	3.795.619
2. Prosječna obrtna imovina	031/2	031/2	031/2	879.178	689.258	775.972
3. Prosječne zalihe	032/2	032/2	032/2	35.441	39.780	29.667
4. Prosječna potraživanja	040/2	040/2	040/2	530.305	467.584	552.081
5a. Koeficijent obrta obrtne imovine (1/2)				**4,94**	**5,98**	**4,89**
5b. Dani vezivanja obrtne imovine (365/5a)				**74**	**61**	**75**
6a. Koeficijent obrta zaliha (1/3)				**122,55**	**103,58**	**127,94**
6b. Dani vezivanja zaliha (365/6a)				**3**	**3,5**	**2,9**
7a. Koeficijent obrta potraživanja (1/4)				**8,19**	**8,81**	**6,88**
7b. Dani vezivanja potraživanja (365/7a)				**44,6**	**41,4**	**53,1**

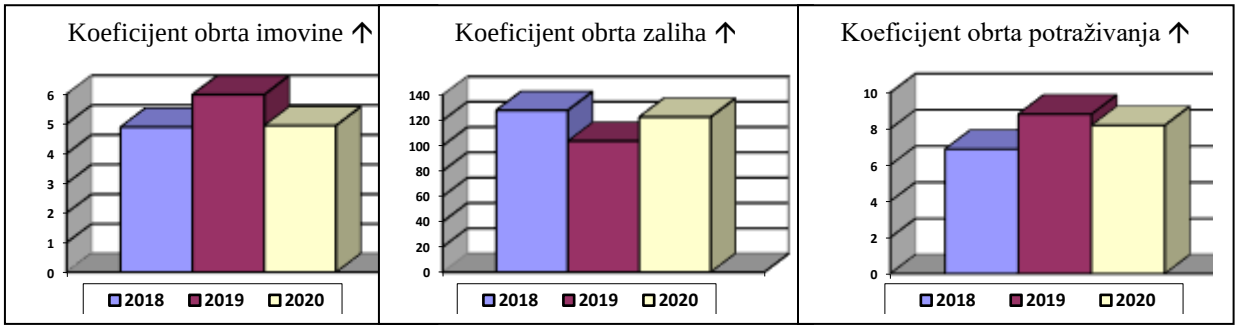

Grafikon broj 18 – Koeficijenti obrta imovine, obrta zaliha i obrta potraživanja

Koeficijent obrta obrtne imovine prikazuje učinkovitost upotrebe obrtne imovine u ostvarivanju prihoda od prodaje. Poželjno je da bude što veći. Prilikom analize AD "Komunalac" Bijeljina, utvrđeno je da je koeficijent obrta imovine u 2020. godini umanjen u odnosu na 2019. godinu, što ukazuje da je obrtna imovina u 2020. godini manje angažovana u ostvarivanju prihoda od prodaje od angažovanosti obrtne imovine u prethodnoj godini. Dani vezivanja obrtne imovine treba da budu što kraći. U 2020. godini potrebno je 74 dana da se obrne imovina, dok je u prethodnoj godini taj period znatno kraći i iznosio je 61 dan.

Koeficijent obrta zaliha treba da bude što veći, jer je to pokazatelj efikasnog angažovanja zaliha, odnosno njihovog učešća u ostvarivanju prihoda od prodaje. Veći koeficijent obrta zaliha znači manje troškove držanja istih. Analizom koeficijenta obrta zaliha u AD "Komunalac" Bijeljina došlo se do zaključka da se zalihe u tekućoj godini znatno brže obrću u odnosu na prethodnu godinu.

Koeficijent obrta potraživanja treba da bude što veći, kako bi period naplate potraživanja bio što manji. U našem slučaju koeficijent obrta potraživanja u 2020. godini iznosi 8,19 te je isti pogoršan u odnosu na prethodnu godinu. Navedeni koeficijent pokazuje lošiju naplatu potraživanja

od kupaca u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu. Dani vezivanja potraživanja u tekućoj godini su neznatno duži u odnosu na prethodnu godinu, te je potrebno prosječno 45 dana da bi se naplatilo potraživanje u tekućoj godini, dok je u prethodnoj godini trebalo 41 dan da se naplati potraživanje.

PRINOSNI POLOŽAJ PREDUZEĆA

Struktura poslovnih prihoda i poslovnih rashoda

Tabela br.19

POSLOVNI PRIHODI I RASHODI						
						u KM
P O Z I C I J A	**2020.**		**2019.**		**2018.**	
	Iznos	**%**	**Iznos**	**%**	**Iznos**	**%**
Struktura poslovnih prihoda:						
1. Prihodi od prodaje robe	1.367	0,03	15.858	0,31	13.841	0,31
2. Prihodi od prodaje učinaka	4.341.975	86,28	4.104.471	80,81	3.781.778	83,20
3. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	0	0	0	0	0	0
4. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	6.987	0,14	8.130	0,16	14.231	0,31
5. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	0	0	0	0	0
6. Ostali poslovni prihodi	682.156	13,55	950.835	18,72	735.531	16,18
I Poslovni prihodi (1 do 6)	**5.032.485**	**100,00**	**5.079.294**	**100,00**	**4.545.381**	**100,00**
Struktura poslovnih rashoda:						
1. Nabavna vrijednost prodate robe	10.316	0,20	23.430	0,46	21.870	0,48
2. Troškovi materijala	434.417	8,45	477.474	9,38	462.848	10,01
3.Troš. zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2.967.910	57,74	2.794.808	54,92	2.684.937	58,05
4. Troškovi proizvodnih usluga	1.249.508	24,31	1.284.005	25,23	1.012.606	21,89
5. Troškovi amortizacije i rezervisanja	310.179	6,03	278.736	5,48	254.132	5,49
6. Nematerijalni troškovi	140.195	2,73	197.330	3,88	157.024	3,39
7. Troškovi poreza	21.573	0,42	22.023	0,44	22.435	0,49
8. Troškovi doprinosa	6.207	0,12	10.899	0,21	9.338	0,20
II Poslovni rashodi (1 do 8)	**5.140.305**	**100,00**	**5.088.705**	**100,00**	**4.625.190**	**100,00**
III REZULTAT POSLOVNIH AKTIVNOSTI (I - II)	**(107.820)**		**(9.411)**		**(79.809)**	
REFERENTNA VRIJEDNOST - Rezul. posl. aktivnosti (Veće od ...)	**0,000**		**0,000**		**0,000**	
IV ODNOS POSL. PRIHODA I RASHODA (I / II)*100	**97,90%**		**99,82%**		**98,27%**	
REFERENTNA VRIJEDNOST - Odnos posl. prihoda i rashoda (Veće od ...)	**100,00%**		**100,00%**		**100,00%**	
V RELATIVNA RAZLIKA POSL. PRIHODA I RASHODA (((I/II)*100)-100)%	**-2,10%**		**-0,18%**		**-1,73%**	
REFERENTNA VRIJEDNOST - Relativna razlika posl. prihoda i rashoda (Veće od ...)	**0,00%**		**0,00%**		**0,00%**	

Analizom poslovnih prihoda i rashoda utvrđen je negativan rezultat poslovnih aktivnosti tekuće godine u iznosu od 107.820 KM, koji je značajno pogoršan u odnosu na prethodnu godinu u kojoj je ostvaren negativan rezultat poslovnih aktivnosti u iznosu od 9.411 KM.

Struktura prihoda i rashoda

Tabela br.20

BILANS USPJEHA									
									u KM
P O Z I C I J A	**AOP**			**2020.**		**2019.**		**2018.**	
	20	**19**	**18**	**Iznos**	**%**	**Iznos**	**%**	**Iznos**	**%**
1. Poslovni prihodi	201	201	201	5.032.485	76,49	5.079.294	94,27	4.545.381	90,30
2. Finansijski prihodi	231	231	231	61.937	0,94	64.928	1,21	129.266	2,57
3. Ostali prihodi	246	246	246	82.485	1,25	122.720	2,27	273.360	5,43
I PRIHODI REDOVNIH AKTIVNOSTI (1+2+3)				5.176.907	78,68	5.266.942	97,75	4.948.007	98,30
4. Vanredni prihodi	270	270	270	0	0	8.075	0,15	0	0
5. Odloženi poreski prihodi	298	298	298	6.554	0,10	0	0	0	0
6. Revalorizacioni prihodi	401	401	401	1.396.003	21,22	113.158	2,10	85.723	1,70
II UKUPNI PRIHODI (I+4+5)				6.579.464	100,00	5.388.175	100,00	5.033.730	100,00
7. Poslovni rashodi	216	216	216	5.140.305	79,81	5.088.705	97,61	4.625.190	94,45
8. Finansijski rashodi	238	238	238	112	0	9.044	0,17	897	0,02
9. Ostali rashodi	257	257	257	1.300.579	20,19	108.733	2,09	264.981	5,42
10. Rashodi po osnovu promjena rač.politika i ispr.grešaka iz ran.god	293	293	293	0	0	6.738	0,13	1.180	0,02
III RASHODI REDOVNIH AKTIVNOSTI (6+7+8+9)				6.440.996	100,00	5.213.220	100,00	4.892.248	99,91
11. Vanredni rashodi	280	280	280	0	0	0	0	4.550	0,09
12. Rashodi revalorizacije i priznavanja imparitetnih gubitaka	408	408	408	0	0	0	0	0	0
IV UKUPNI RASHODI (III+10+11)				**6.440.996**	**100,00**	**5.213.220**	**100,00**	**4.896.798**	**100,00**

U tabeli br.20 prikazana je struktura prihoda i rashoda, kao i procentualno učešće pojedinih prihoda i rashoda u ukupnim. Najveće učešće u ukupnim prihodima imaju poslovni prihodi (sa 76,49%), koji se najvećim dijelom ostvaruju pružanjem usluga odvoza otpada, dok finansijski prihodi, ostali prihodi, vanredni prihodi i dobici po osnovu smanjenja revalorizacioninih rezervi na stalnim sredstvima učestvuju sa 23,51% u ukupnim prihodima. Najveće učešće u ukupnim rashodima imaju poslovni rashodi sa 79,81%, dok finansijski, ostali rashodi i rashodi po osnovu promjena računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina učestvuju sa 20,19%.

Profitabilnost preduzeća

Tabela br.21

PROFITABILNOST PREDUZEĆA						
						u KM
P O Z I C I J A	AOP			2020.	2019.	2018.
	20	19	18			
1. Dobitak/(Gubitak) prije oporezivanja	294/ 295	294/ 295	294/ 295	-1.264.089	61.797	54.568
2. Tekući i odloženi porez na dobit	296	296	296	0	13.444	20.417
3. Ukupni neto dobitak (gubitak) u obračunskom periodu	417/ 418	417/ 418	417/ 418	138.468	161.511	119.874
4. Ukupan prihod	301	301	301	5.176.907	5.275.017	4.951.366
KOEFICIJENT PROFITABILNOSTI PREDUZEĆA (3/4)				**0,027**	**0,031**	**0,024**
REFERENTNA VRIJEDNOST - Koef. profitabilnosti (Veće od ...)				0,000	0,000	0,000

Koeficijent profitabilnosti je jedan od najvažnijih finansijskih pokazatelja. Poželjno je da referenta vrijednost koeficijenta profitabilnosti bude znatno iznad vrijednosti 0. U analizi profitabilnosti AD „Komunalac“ Bijeljina primjetno je da je koeficijent profitabilnosti u 2020. godini neznatno iznad referentne vrijednosti, što pokazuje minimalnu profitabilnost poslovanja Društva. Potrebno je sačiniti program mjera za povećanje prihoda i smanjenje troškova, kako bi Društvo povećalo profitabilnost poslovanja.

Rizik ostvarenja finansijskog rezultata

Tabela br.22

RIZIK OSTVARENJA FINANSIJSKOG REZULTATA			
			u KM
P O Z I C I J A	2020.	2019.	2018.
1. Poslovni prihodi	5.032.485	5.079.294	4.545.381
2. Varijabilni rashodi	1.694.241	1.784.909	1.497.324
3. Marža pokrića (1 - 2)	3.338.244	3.294.385	3.048.057
4. Fiksni i pretežno fiksni rashodi	3.446.064	3.303.796	3.127.866
5. Rashodi kamata	21	9.034	896
6. Poslovni rezultat (3 - 4)	(107.820)	(9.411)	(79.809)
7. Bruto finansijski rezultat (6 - 5)	(107.799)	(18.445)	(80.705)
8. FAKTORI RIZIKA :			
8.1. Poslovnog (3/6)	**(30,96)**	**(350,06)**	**(38,19)**
8.2. Finansijskog (6/7)	**1,00**	**0,51**	**0,99**
8.3. Ukupnog (8.1. * 8.2.)	**(30,96)**	**(178,53)**	**(37,81)**
9. Koeficijent marže pokrića (3/1)	**0,6633**	**0,6486**	**0,6706**
10. Potreban poslovni prihod za ostvarenje neutralnog poslovnog dobitka (4/9)	**5.195.332**	**5.093.734**	**4.664.280**
11. Stopa elastičnosti ostvarenja neutralnog poslovnog dobitka ((1–10)/1)´100	**(3,24)**	**(0,28)**	**(2,62)**
12. Potreban prihod za ostvarenje neutralnog dobitka redovne aktivnosti (4+5)/9	**5.195.364**	**5.107.663**	**4.665.616**
13. Stopa elastičnosti ostvarenja neutralnog dobitka redovne aktivnosti ((1–12)/1)´100	**(3,24)**	**(0,56)**	**(2,65)**

U tabeli br.22 prikazana je analiza faktora rizika finansijskog rezultata.

Suština **poslovnog leveridža** ogleda se u sljedećem: "Ako preduzeće ima više fiksne troškove onda je više izloženo riziku da u slučaju pada obima prodaje ne pokrije iz prihoda te fiksne troškove, odnosno postoji rizik da preduzeće posluje sa gubitkom".

Analizirajući finansijski rezultat AD „Komunalac" Bijeljina u 2020. godini, sa uporednim pokazateljima iz 2019. i 2018. godine, došlo se do zaključka da Društvo ima visoke fiksne troškove, te da male fluktuacije u ostvarivanju prihoda mogu značajno ugroziti poslovni rezultat.

Suština **finansijskog leveridža** ogleda se u sljedećem: „Ako je pozajmljeni kapital veći i ako su fiksni rashodi koje on iziskuje visoki, onda postoji veći rizik da preduzeće svojim redovnim poslovanjem neće biti u stanju da pokriva te fiksne rashode finansiranja. Analogno tome, veličina finansijskog rizika (leveridža) zavisi od stepena kojim su fiksni rashodi na ime kamata pokriveni iz poslovnog dobitka".

Posmatrajući finansijski rizik preduzeća sa aspekta pozajmljivanja, može se zaključiti da preduzeće nema finansijskog rizika, jer ne postoji veliki iznos pozajmljenih sredstava, odnosno nema velikih izdvajanja na ime kamata.

Kombinovani (složeni) leveridž – mjeri se pomoću faktora kombinovanog leveridža koji pokazuje dejstvo ukupnog rizika (poslovnog i finansijskog), i to u smislu sljedećeg: svako povećanje obima prodaje direktno utiče na povećanje neto-dobitka i stope prinosa na sopstvena poslovna sredstva. Pri tome, važi i obrnuto.

Rentabilnost

Tabela br.21

RENTABILNOST						
						u KM
P O Z I C I J A	**AOP**			**2020.**	**2019.**	**2018.**
	20	**19**	**18**			
1. Neto dobitak / (gubitak)	299 300	299 300	299 300	(1.257.535)	48.353	34.151
2. Rashodi kamata	240	240	240	21	9.034	896
3. NETO PRINOS NA UKUPAN KAPITAL (1+2)				(1.257.514)	57.387	35.047
4. Prosječan sopstveni kapital	102/2	102/2	102/2	1.874.007	1.874.007	1.874.007
5. Prosječan ukupan kapital	101/2	101/2	101/2	4.301.108	4.947.268	4.962.112
6. Prosječan investirani kapital	(102+ 116)/2	(102+ 116)/2	(102+ 116)/2	3.985.813	4.683.814	4.779.414
7. Rentabilnost sopstvenog kapitala (1/4)×100				**(67,10%)**	**2,58%**	**1,82%**
REFERENTNA VRIJEDNOST – Rentabilnost sopstvenog kapitala (Veće od ...)				0,00%	0,00%	0,00%
8. Rentabilnost ukupnog kapitala (1/5)×100				**(29,24%)**	**0,97%**	**0,69%**
REFERENTNA VRIJEDNOST – Rentabilnost ukupnog kapitala (Veće od ...)				0,00%	0,00%	0,00%
9. Rentabilnost investiranog kapitala (3/6)x100				**(31,55%)**	**1,23%**	**0,73%**
REFERENTNA VRIJEDNOST – Rentabilnost investiranog kapitala (Veće od ...)				0,00%	0,00%	0,00%

Rentabilnost kapitala pokazuje finansijsku djelotvornost ukupne aktive. Koeficijent rentabilnosti kapitala treba da bude što veći, odnosno ulaganje u kapital treba da obezbijedi što bolji prinos. Rentabilnost sopstvenog kapitala u 2020. godini je znatno poboljšana u odnosu na prethodne godine, ali je i dalje potrebno preduzeti mjere pomoću kojih bi se obezbjedila bolja iskorištenost sopstvenog kapitala, odnosno pomoću kojih bi se ostvario bolji prinos na sopstveni kapital.

Analiza koeficijenta **rentabilnosti ukupnog kapitala** nam pokazuje koliki je neto dobitak/gubitak u odnosu na ukupni kapital. AD „Komunalac“ Bijeljina je u 2020. godini ostvario neto gubitak i iskazao negativan koeficijent rentabilnosti na ukupan kapital od (29,24%), koji je znatno pogoršan u odnosu na prethodne godine.

Rentabilnost investiranog kapitala (uloženih sredstava) - izračunava se kao odnos između godišnjeg finansijskog rezultata (dobitka, profita) i prosječne vrijednosti uloženih ili korištenih sredstava. Rentabilnost investiranog kapitala u 2020. godini iznosi (31,55%) i znatno je pogoršana u odnosu na prethodne godine.

ZAKLJUČAK

Na osnovu izvršene analize imovinskog i finansijskog položaja AD „Komunalac“ Bijeljina, može se zaključiti sljedeće:

- ***Finansijska ravnoteža Društva*** (kratkoročna i dugoročna) u 2020. godini je stabilna, i znatno je poboljšana u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu.
- ***Koeficijent tekuće likvidnosti*** Društva (tekuća imovina/kratkoročne obaveze), na dan bilansiranja 31.12.2020. godine iznosi 1.758.355/854.565 = **2,058**, dok je u 2019. godini bio **2,046**, a u 2018. godini **1,829**. Na osnovu navedenih pokazatelja tekuće likvidnosti, može se zaključiti da je tekuća likvidnost u 2020. godini znatno bolja u odnosu na prethodne godine, prvenstveno zbog činjenice da je Društvo gotovinu i gotovinske ekvivalente značajno povećalo u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu. Gotovina i gotovinski ekvivalenti u tekućoj godini su u odnosu na prethodnu godinu povećani za 73,18%.
- ***Koeficijent redukovane likvidnosti*** (gotovina + kratkoročna potraživanja /kratkoročne obaveze), na dan bilansiranja 31.12.2020. godine iznosi (618.848+1.060.610)/854.565= **1,965**, u 2019. godini je iznosio **1,915**, dok je u 2018. godini bio **1,667**. Koeficijent redukovane likvidnosti u tekućoj godini znatno je iznad referentne vrijednosti, što pokazuje da su preduzete određene mjere za poboljšanje naplate kratkoročnih potraživanja i smanjenje kratkoročnih obaveza.
- ***Koeficijent trenutne likvidnosti*** (gotovina/kratkoročne obaveze) na kraju 2020. godine iznosi 618.848/854.565 = **0,724**, dok je u 2019. godini iznosio **0,544**, a u 2018. godini **0,366**. Koeficijent trenutne likvidnosti u tekućoj godini je znatno poboljšan u odnosu na prethodnu godinu, ali je i dalje ispod referentne vrijednosti 1, što pokazuje da je koeficijent trenutne likvidnosti nepovoljan i da svega 72% svojih kratkoročnih obaveza Društvo može izmiriti iz raspoložive gotovine.
- ***Prosječan broj dana naplate potraživanja*** u 2020. godini iznosi 89 dana, što je neznatno lošije od prethodne godine, u kojoj je period naplate potraživanja iznosio 80 dana. U tekućoj godini period naplate potraživanja je povećan za 9 dana u odnosu na prethodnu godinu.

- ***Koeficijent solventnosti*** Društva u 2020. godini je znatno iznad referentne vrijednosti 1 i iznosi 10,637. Imajući u vidu da Društvo ima dugove u iznosu od 892.625 KM i poslovnu aktivu u iznosu od 9.494.841 KM, dolazi se do zaključka da je Društvo u mogućnosti da izmiri sve svoje obaveze iz raspoložive poslovne aktive.
- Referentna vrijednost ***kapital/dugovi*** u tekućoj godini je pogoršana u odnosu na prethodnu godinu zbog smanjenog kapitala i povećanih obaveza i dugoročnih rezervisanja Društva, ali je i dalje odnos **kapital/dugovi (90,60:9,40)** znatno pomjerena u korist kapitala.
- ***Koeficijent efikasnosti imovine*** pokazuje koliko se uspješno koristi ukupna stalna i tekuća imovina, te je minimalna referenta vrijednost veća od nule. U našem slučaju, koeficijent efikasnosti imovine AD „Komunalac“ Bijeljina je zadovoljavajući, posebno u 2020. godini (1,090), dok je u 2019. godini iznosio 0,999 a u 2018. godini 0,916.
- ***Koeficijent obrta imovine*** u 2020. godini je umanjen u odnosu na 2019. godinu, što pokazuje da je obrtna imovina u tekućoj godini manje angažovana u ostvarivanju prihoda od prodaje od angažovanosti obrtne imovine u prethodnoj godini.
- ***Koeficijent obrta zaliha*** treba da bude što veći, jer veći koeficijent obrta zaliha znači manje troškove držanja istih. Analizom koeficijenta obrta zaliha u AD “Komunalac” Bijeljina došlo se do zaključka da se zalihe u tekućoj godini znatno brže obrću u odnosu na prethodnu godinu.
- ***Koeficijent obrta potraživanja*** u tekućoj godini iznosi 8,19 i isti je pogoršan u odnosu na prethodnu godinu, što pokazuje da je naplativost potraživanja od kupaca u 2020. godini neznatno lošija u odnosu na prethodnu godinu, te da su dani vezivanja potraživanja sa 41 dana u prethodnoj godini povećani na 45 dana u tekućoj godini.
- ***Iz analize prinosnog položaja*** preduzeća može se utvrditi da je rezultat iz poslovnih aktivnosti, ostvaren u 2020. godini, negativan, te da je pogoršan u odnosu na prethodnu godinu, jer je u tekućoj godini ostvaren poslovni gubitak u iznosu od 107.820 KM, dok je u 2019. godini ostvaren poslovni gubitak u iznosu od 9.411 KM.
- ***U analizi profitabilnosti*** AD „Komunalac“ Bijeljina evidentno je pogoršanje koeficijenta profitabilnosti u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu. U posljednje četiri godine Društvo je profitabilno poslovalo, dok je u 2016. godini ostvaren gubitak, koji je prikazao nerentabilno poslovanje. Potrebno je sačiniti program mjera za povećanje prihoda i smanjenje troškova, kako bi Društvo još više poboljšalo profitabilnost poslovanja.
- ***Iz analize koeficijenata rentabilnosti sopstvenog, investiranog i ukupnog kapitala***, utvrđen je negativan koeficijent, koji je znatno pogoršan u odnosu na prethodne dvije godine.

MJERE ZA UNAPREĐENJE POSLOVANJA

Izvršena analiza poslovanja i identifikovani problemi sa kojima se suočava AD “Komunalac” Bijeljina, predstavljaju podlogu za donošenje mjera za poboljšanje poslovanja i ostvarenje pozitivnog finansijskog rezultata.

U tekućoj godini ostvaren je negativan finansijski rezultat i pojedini pokazatelji poslovanja su pogoršani u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupni prihodi tekuće godine su manji za 98.110 KM od ostvarenja prethodne godine, dok su ukupni rashodi uvećani za 1.227.776 KM. U 2020. godini ostvaren je gubitak prije oporezivanja u iznosu od 1.264.089 KM, koji predstavlja razliku ukupnih prihoda i ukupnih rashoda tekuće godine.

U Izvještaju o poslovanju za 2019. godinu, predložene su određene mjere za unapređenje poslovanja i ostvarenje pozitivnog finansijskog rezultata, koje su djelimično ili u potpunosti realizovane u toku 2020. godine.

U narednom periodu potrebno je preduzeti sljedeće mjere za poboljšanje poslovanja i ostvarenje pozitivnog finansijskog rezultata u 2021. godini:

1. ***Poboljšati naplatu potraživanja od kupaca***, sa posebnim akcentom na naplatu potraživanja od fizičkih lica. Za realizaciju navedenog potrebno je veće angažovanje svih zaposlenih a posebno je neophodno angažovanje lica zaduženih za naplatu i praćenje naplate potraživanja, kako bi se naplativost u narednom periodu poboljšala i spriječila zastara potraživanja.
2. Nastaviti sa kontinuiranim ***aktivnostima na utuživanju pravnih i fizičkih lica.***
3. ***Preispitati postojeće kapacitete raspoloživih ljudskih resursa i potencijale zaposlenih***, kao najvrijednijih sredstava organizacije, sa potrebama Društva, kako bi se postigla bolja efikasnost i ekonomičnost poslovanja.
4. ***Analizirati kapacitete stalnih sredstava,*** odnosno iskorištenost i angažovanost stalnih sredstava u skladu sa tehničkom opremljenosti i starosti, te preispitati mogućnost dodatnog angažovanja stalnih sredstava.
5. Izvršiti detaljnu analizu svih rashoda i ***preispitati mogućnost smanjenja pojedinih rashoda***, posebno onih koji imaju značajno učešće u ukupnim rashodima.
6. Preko Fonda za zaštitu životne sredine i energetsku efikasnost Republike Srpske, a na osnovu prijave na javni konkurs za dodjeljivanje sredstava za sufinansiranje programa i projekata iz oblasti zaštite životne sredine, energetske efikasnoti i obnovljivih izvora energije, ***obezbjediti dodatna sredstva*** za proširenje djelatnosti i ostvarenje dodatnih prihoda.
7. Kroz ***projekat razdvajanja otpada na mjestu nastanka*** uključiti što veći broj korisnika, jer se tako smanjuju troškovi upravljana otpadom, transporta, jer ne morate transportovati posebno sekundarne sirovine. Kasniji proces upravljanja otpadom je mnogo povoljniji i dobija se kvalitetnija sekundarna sirovina koju je kasnije lakše separirati.
8. ***Postavljanje eko kontejnera*** na određenim lokacijama za sortiranje otpada na izvorištu (PET, plastika, papir, karton, staklo…).
9. Izraditi ***studiju izvodljivosti*** kojom će se procjeniti šanse za uspjeh ostvarivanja ciljeva projekta grijanja i hlađenja poslovnih prostorija pomoću toplotnih pumpi, čime bi se troškovi grijanja i hlađenja poslovnih prostorija smanjili i stvorili preduslovi za ostvarenje dodatnih prihoda pružanjem usluga grijanja i hlađenja objekata koji su pod zakupom, a koji su vlasništvo Društva.
10. Izvršiti ***sanaciju svih objekata koji se izdaju pod zakup***, kako bi se stvorili osnovni uslovi za redovnu upotrebu objekata. Pod sanacijom podrazumijevamo dovođenje objekta ili jednog njegovog dijela, odnosno pojedinačnog elementa, koji je zbog nekih nepoželjnih

djelovanja ostećen, pa mu je funkcija upitna, u prvobitno stanje nosivosti i funkcionalnosti uz otklanjanje nekih manjih uočenih nedostataka.

11. U saradnji sa lokalnom zajednicom ***obezbijediti i druge poslove iz nadležnosti komunalne djelatnosti,*** kao što su čišćenje divljih deponija, izgradnja depoa za kontejnere, košenje ambrozije, košenje i uređenje putnih pojasa, održavanje kišne kanalizacije, azil za pse, izrada horizontalne signalizacije i drugo.
12. ***Izvršiti analizu ostvarenih prihoda***, posebno prihoda od usluga odvoza čvrstog komunalnog otpada fizičkim licima, sa posebnim osvrtom na sljedeće:
    - upoređivanje stvarnih i evidentiranih kvadratura korisnih stambenih površina,
    - ekonomska isplativost postojeće cijene odvoza čvrstog komunalnog otpada,
    - zastupljenost svih korisnika u evidenciji odvoza i

    razmotriti mogućnost ostvarenja dodatnih prihoda pružanjem novih usluga, po osnovu postojećih raspoloživih ljudskih i materijalnih resursa.

U narednom periodu potrebno je obratiti pažnju na proces realizacije svake od predloženih mjera za poboljšanje poslovanja i težiti ka ostvarivanju planiranih ciljeva.

AD „Komunalac“ Bijeljina
Broj: 3647/2021
Datum: 07.05.2021. godine

MP

AD „KOMUNALAC“ BIJELJINA

Miroslav Kulić